

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
εισ. 78206
Αρ.
ταξ.

**ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ**

ΚΕΛΑΪΔΗ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

Διατριβή υποβληθείσα προς μερική εκπλήρωση
των απαραιτήτων προϋποθέσεων
για την απόκτηση του
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Αθήνα
[Ιανουάριος, 2005]

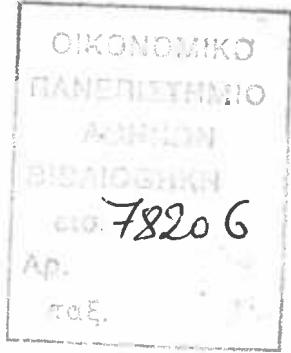
0 000000 566223

KATALOG

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

**ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ**

ΚΕΛΑΪΔΗ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

Διατριβή υποβληθείσα προς μερική εκπλήρωση

των απαραιτήτων προϋποθέσεων

για την απόκτηση του

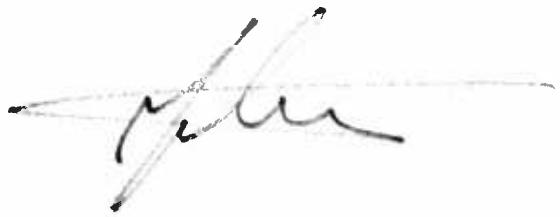
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Αθήνα
[Ιανουάριος, 2005]

Εγκρίνουμε τη διατριβή της **ΚΕΛΑΪΔΗ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑΣ**

Υπεύθυνος Καθηγητής:
ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
[καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών]

Εξεταστής Καθηγητής:
ΒΕΤΤΑΣ ΝΙΚΟΣ
[καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών]

..... 20 / 1 / 2005

Περιεχόμενα

1.1 Εισαγωγή.....	3
1.2 Η έννοια της Ρυθμιστικής Πολιτικής.....	5
1.3 Ρυθμιστικές Παρεμβάσεις σε μονοπώλια και οι δυσκολίες τους.....	5
1.4 Ρυθμιστική Πολιτική υπό πλήρη πληροφόρηση.....	6
1.4.1 Μονοπώλιο με ένα παραγόμενο προϊόν.....	6
1.4.2 Μονοπώλιο με πολλά παραγόμενα προϊόντα.....	8
1.5 Ρυθμιστική Πολιτική υπό ελλιπή (ασύμμετρη) πληροφόρηση.....	11
1.5.1 Με μεταβιβαστικές πληρωμές.....	12
1.5.2 Χωρίς μεταβιβαστικές πληρωμές.....	13
1.6 Ρύθμιση με βάση συγκρίσιμα μεγέθη.....	17
 2. Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών.....	17
2.1 Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στις ΗΠΑ, Καναδά, Σιγκαπούρη και Ιαπωνία.....	17
2.2 Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη.....	23
2.3 Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα.....	34
 3. Περιγραφή του κλάδου.....	37
3.1 Σταθερή Τηλεφωνία.....	38
3.2 Κινητή Τηλεφωνία.....	39
3.3 Υπηρεσίες μετάδοσης Δεδομένων.....	40
3.4 Δίκτυο ISDN.....	42
3.5 Τηλεειδοποίηση.....	43
3.6 Ιδιωτικά Συστήματα Κινητών Επικοινωνιών (Private Mobile Radio).....	46
 4. Η ανάγκη Ρυθμιστικής Παρέμβασης στον κλάδο των Τηλεπικοινωνιών.....	47
4.1 International Telecommunications Union(ITU).....	51
4.2 Άλλοι διεθνείς οργανισμοί.....	52
4.3 EETT.....	53
4.3.1 Αρμοδιότητες της EETT.....	54
4.4 Διαδικασία ρύθμισης.....	56
 5. Κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	58
5.1 Οδηγία Πλαίσιο.....	58
5.2 Ευρωπαϊκές ρυθμιστικές Αρχές.....	70
5.3 Ο ανταγωνισμός στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.....	71
5.4 eEurope2005: Κοινωνία της πληροφόρησης για όλους.....	74

6. Η αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρώπη κατά το 2004.....	75
6.1 Οι επιμέρους τομείς του κλάδου.....	76
6.1.1 Κινητή τηλεφωνία.....	76
6.1.2 Ευρυζωνικές επικοινωνίες.....	77
6.1.3 Αποδεσμοποιημένοι τοπικοί βρόχοι.....	78
6.1.4 Σταθερές φωνητικές υπηρεσίες.....	78
6.1.5 Διασύνδεση.....	79
6.1.6 Καταναλωτές.....	79
6.2 Μεταφορά στα 25 κράτη μέλη.....	80
6.3 Εφαρμογή του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων στην ΕΕ 25.....	82
6.3.1 Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές.....	82
6.3.2 Τέλη για την αδειοδότηση υπηρεσιών.....	84
6.3.3 Μεμονωμένα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων.....	84
6.3.4 Δικαιώματα διέλευσης, συντοπισμός και μερισμός ευκολιών.....	84
6.3.5 Παροχή Καθολικής Υπηρεσίας.....	85
6.3.6 Υποχρεώσεις μεταφοράς σήματος.....	85
6.3.7 Ανεπίκλητες εμπορικές επικοινωνίες.....	85
6.3.8 Δεδομένα κίνησης.....	86
6.3.9 Εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων στην ΕΕ 15.....	86
6.3.10 Υλοποίηση των «συνθηκών εκκίνησης» στα νέα κράτη.....	87
6.4 Συμπέρασμα.....	87
7. Η περίπτωση της Ελλάδας.....	88
7.1 Νόμοι.....	88
7.2 Προεδρικά Διατάγματα.....	89
7.3 Υπουργικές αποφάσεις.....	90
7.4 Κανονιστικές πράξεις της ΕΕΤΤ.....	91
7.5 Κανονισμοί κοστολόγησης και τιμολόγησης του ΟΤΕ.....	92
7.5.1 Αρχές κοστολόγησης και τιμολόγησης.....	92
7.5.2 Μέθοδος προσδιορισμού κόστους (Καθολικής Υπηρεσίας).....	93
Παράρτημα Α: Κοστολογικός έλεγχος του ΟΤΕ του Έτους 2003 (με βάση απολογιστικά στοιχεία 2001) και η «Νέα Τιμολογιακή Πολιτική του ΟΤΕ για τη Σταθερή τηλεφωνία 2003».....	96
Βιβλιογραφία.....	97

ΠΤΕΡΙΛΗΨΗ

Η διπλωματική αυτή εργασία ασχολείται με την εφαρμογή Ρυθμιστικής Πολιτικής στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών. Σε περιπτώσεις όπου η πλέον αποτελεσματική λύση από πλευράς κόστους είναι να υπάρχει στην αγορά μονοπωλιακή κατάσταση, τότε η Ρυθμιστική Πολιτική ενεργεί προληπτικά και ρυθμίζει τις τιμές ή άλλες επιλογές των επιχειρήσεων, έχοντας στόχο να κατευθύνει την αγορά στην κατά το δυνατό αποτελεσματική λειτουργία της.

Στο **πρώτο Κεφάλαιο** αναλύονται μέτρα ρύθμισης σε αγορές στις οποίες οι επιχειρήσεις έχουν σημαντική μονοπωλιακή δύναμη. Τα μέτρα αυτά, με τη μορφή Ρυθμιστικής Πολιτικής, έχουν στόχο να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του ανταγωνισμού και έτσι να βελτιώσουν την κοινωνική ευημερία.

Μια τέτοια αγορά που έχει ανάγκη την εφαρμογή της Ρυθμιστικής Πολιτικής είναι οι Τηλεπικοινωνίες. Στο **Κεφάλαιο 2** παρουσιάζονται όλες οι κινήσεις απελευθέρωσης και ιδιωτικοποίησης στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών. Αναλύονται οι περιπτώσεις τηλεπικοινωνιακών αγορών τόσο στον Ευρωπαϊκό χώρο όσο και στις ΗΠΑ, Καναδά και Σιγκαπούρη καθώς και εκτενέστερα στην περίπτωση της Ελλάδας.

Το **Κεφάλαιο 3** παρουσιάζει μια αναλυτική περιγραφή του κλάδου των τηλεπικοινωνιών. Αναλύει όλες τις πιθανές υπηρεσίες που μπορεί να περικλείει μια τέτοια αγορά και στη συνέχεια εξηγεί γιατί είναι αναγκαία η ρυθμιστική παρέμβαση στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών (**Κεφάλαιο 4**). Παρουσιάζονται επίσης διάφοροι διεθνείς οργανισμοί που ρυθμίζουν σχετικές αγορές καθώς και η διαδικασία ρύθμισης.

Όλες αυτές όμως οι ρυθμίσεις γίνονται πάντα με βάση κάποιο κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο. Το Κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής

Ένωσης είναι αυτό που αναλύεται στο **πέμπτο Κεφάλαιο**. Περιγράφει τι ισχύει μέχρι σήμερα και παρουσιάζει επίσης το πρόγραμμα eEurope 2005.

Στο **Κεφάλαιο 6** ουσιαστικά περιγράφεται η αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρώπη κατά το 2004 και αναλύει κατά πόσο εφαρμόστηκε το νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, το **κεφάλαιο 7** ασχολείται αποκλειστικά με την περίπτωση της Ελλάδας. Περιγράφει τους σχετικούς νόμους, τα προεδρικά διατάγματα, τις υπουργικές αποφάσεις και τις κανονιστικές πράξεις της ΕΕΤΤ που απαρτίζουν το ελληνικό κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.

1.1 Εισαγωγή

Στην αγορά οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις έχουν ως στόχο τη μεγιστοποίηση της ατομικής τους ωφέλειες διαμορφώνοντας κατάλληλα την συμπεριφορά τους. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις που ο θεσμός της αγοράς δεν μπορεί να επιβάλλει συνεργασιακή συμπεριφορά μεταξύ των παραγόντων που συμμετέχουν. Όταν συμβαίνει αυτό, ο μηχανισμός της αγοράς δεν οδηγεί στη μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας (παρά μόνο κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις) και τότε μιλάμε για αποτυχία της αγοράς¹.

Περίπτωση αποτυχίας στην αγορά² μπορεί να αποτελέσει η ύπαρξη εξωτερικοτήτων. Σε μια τέτοια περίπτωση το δημόσιο και οριακό κόστος ή όφελος δεν ταυτίζονται. Δηλαδή η παραγωγή που επιτυγχάνεται είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη και η τιμή μικρότερη ή μεγαλύτερη αντίστοιχα από το κοινωνικά άριστο επίπεδο (συνήθως αυτό υφίσταται λόγω απουσίας επαρκώς ορισμένων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας - property rights³). Μέτρα μικροοικονομικής πολιτικής για την αντιμετώπιση τέτοιων εξωτερικοτήτων είναι τα άμεσα οικονομικά κίνητρα ή αντικίνητρα όπως για παράδειγμα επιδοτήσεις, φορολογικές απαλλαγές ή επιβολή φόρων κ.λ.π.

Τα δημόσια αγαθά, από την άλλη, μπορούν να αποτελέσουν και αυτά αιτία που μια αγορά μπορεί να αποτύχει. Εξαιτίας της φύσεως των αγαθών αυτών (μη ανταγωνιστικά και μη αποκλειστικά) επιλέγονται σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό να παρέχονται από το κράτος. Έτσι η παροχή τους είναι ίση και δεδομένη σε όλους τους πολίτες ενός κράτους ανεξάρτητα αν κάποιος επιθυμεί ή όχι τις κυβερνητικές αυτές υπηρεσίες (αστυνομική προστασία, εκπαίδευση, φωτισμός δρόμων, εθνική άμυνα κ.λ.π.). Το πρόβλημα με τα

¹ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (Νοέμβριος 2004), σελ. 71

² Κατσουλάκος Γ. (1998), σελ. 16-17

³ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (Νοέμβριος 2004), σελ. 61

δημόσια αγαθά είναι ότι δεν παρέχονται στην κοινωνική άριστη ποσότητα (βλ. παράδειγμα για το φωτισμό των δρόμων, Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος 2004, σελ. 75-77). Οι κυβερνήσεις και εδώ επιλύουν το πρόβλημα με την επιβολή φορολογίας αλλά και με οριζόντιες δράσεις, επηρεάζοντας έμμεσα τα κίνητρα των επιχειρήσεων.

Βασική αιτία αποτυχίας της αγοράς, επίσης, μπορεί να υπάρξει λόγω ελλιπούς (ή ασύμμετρης) πληροφόρησης μεταξύ παραγόντων της αγοράς. Ασύμμετρη πληροφόρηση υπάρχει όταν δημιουργούνται προβλήματα ηθικού κινδύνου και δυσμενής επιλογής⁴, δηλαδή όταν ένας εκ των συμμετεχόντων μιας συναλλαγής «δεν μπορεί να παρατηρήσει ενέργειες υπό τον έλεγχο ενός άλλου οι οποίες επηρεάζουν την αξία συναλλαγής» και όταν «δεν μπορεί να διακρίνει ποιοι δυνητικοί τύποι των άλλων συμμετεχόντων πράγματι συμμετέχουν» αντίστοιχα. Οι πολιτικές που χρησιμοποιούνται για να επιλύσουν τέτοια προβλήματα είναι ποικίλες όπως οι πιστοποιήσεις δεξιοτήτων ή αυθεντικότητας, η δημιουργία και η τήρηση συμβολαίων, η δημιουργία νομολογιών κ.λ.π.

Όμως, η σημαντικότερη ίσως αιτία που μια αγορά μπορεί να αποτύχει να μεγιστοποιήσει την κοινωνική ευημερία είναι η ύπαρξη Δεσπόζουσας Θέσης ή Μονοπωλιακής Δύναμης στην αγορά η οποία επιδρά αρνητικά στο μακροχρόνιο επίπεδο της κοινωνικής ευημερίας. Πρόκειται, δηλαδή, για την οικονομική δύναμη που έχει μια επιχείρηση «να διατηρεί τις τιμές πάνω από τα ανταγωνιστικά επίπεδα⁵». Συνήθως έχει τη δυνατότητα να πουλάει το προϊόν της σε τιμές που υπερβαίνουν το οριακό κόστος παραγωγής της. Επομένως, σε μια τέτοια περίπτωση δεν μπορεί να υπάρξει κατανεμητική και παραγωγική αποτελεσματικότητα.

⁴ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (Νοέμβριος 2004), σελ. 65-66
⁵ Γ. Κατσουλάκος (Μάρτιος 2004), σελ. 3

1.2 Η έννοια της ρυθμιστικής πολιτικής.

Εδώ, λοιπόν, εισάγεται η έννοια της ρυθμιστικής πολιτικής. Η ρυθμιστική πολιτική αποτελεί μέτρο μικροοικονομικής πολιτικής, όπου βασικό σκοπό έχει τη βελτίωση της οικονομικής αποτελεσματικότητας, κυρίως μέσω της προστασίας και προώθησης του ανταγωνισμού, σε αγορές στις οποίες οι επιχειρήσεις έχουν Μονοπωλιακή Δύναμη. Παραδοσιακά, αυτή η πολιτική αφορούσε τα φυσικά μονοπώλια τα οποία δεν ήταν Δημόσιες Επιχειρήσεις (διαφορετικά δεν θα είχε νόημα επιβολής ρυθμιστικών μέτρων, καθώς ο στόχος τους θα ήταν η μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας). Ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία, υπάρχει μια τάση ιδιωτικοποίησης των φυσικών μονοπωλίων και η ανάγκη επιβολής ρυθμιστικών μέτρων. Ωστόσο η ρυθμιστική πολιτική υφίσταται και σε αγορές όπου υπάρχει κυριαρχη επιχείρηση (dominant) ακόμα και όταν αυτή η επιχείρηση δεν είναι μονοπώλιο.

Η ρυθμιστική πολιτική έχει *ex-ante* χαρακτήρα. Δηλαδή οι ενέργειες της γίνονται προληπτικά (εκ των προτέρων) για να αποφευχθούν πιθανά μη επιθυμητά αποτελέσματα. Τα μέτρα τα οποία παίρνει έχουν άμεση επίδραση στην αποδοτικότητα της αγοράς (π.χ σχέση μεταξύ τιμής και οριακού κόστους) και έχουν κλαδικό χαρακτήρα.

1.3 Ρυθμιστικές παρεμβάσεις σε μονοπώλια και οι δυσκολίες τους

Η εκπόνηση και η εφαρμογή ρυθμιστικών πολιτικών δεν είναι εύκολη, τόσο σε πρακτικό όσο και σε θεωρητικό επίπεδο. Υπάρχουν κάποια προβλήματα⁶ που καθιστούν δύσκολο το έργο της ρύθμισης. Ένα από αυτά είναι η ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ ρυθμιστή και ρυθμιζόμενου, δηλαδή η ελλιπή πληροφόρηση που έχει ο ρυθμιστής έναντι του ρυθμιζόμενου. Επιπλέον, η δυνατότητα των ρυθμιστών να δεσμεύονται αξιόπιστα ως προς

⁶ Γάτσιος Κ. (1998), κεφ.2 σελ.35-36

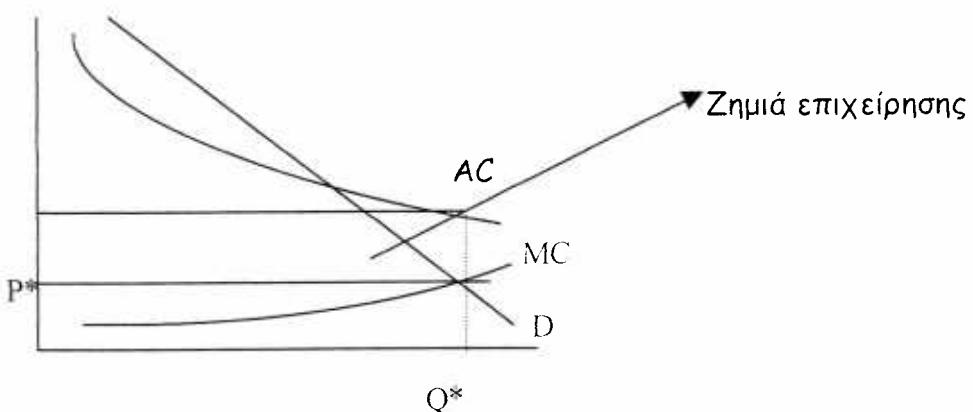
την ισχύ των ρυθμίσεων για κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα αποτελεί πρόβλημα αξιοπιστίας και καθιστά δυσκολότερο το έργο της ρύθμισης. Τέλος, ο κίνδυνος ρυθμιστικής σύλληψης του ρυθμιστή από τον ρυθμιζόμενο, δηλαδή η ύπαρξη ταύτισης των συμφερόντων του ρυθμιστή με αυτά του ρυθμιζόμενου, δυσκολεύει και αυτός το έργο της ρύθμισης.

1.4 Ρυθμιστική πολιτική υπό πλήρη πληροφόρηση

1.4.1 Μονοπάλιο με ένα παραγόμενο προϊόν

(α) Τιμολόγηση οριακού κόστους⁷: Όταν υπάρχουν οικονομίες κλίμακας και το μέσο κόστος (AC) είναι φθίνον, το οριακό κόστος (MC) είναι χαμηλότερο από το μέσο. Άρα, αν επιδιωχθεί τιμολόγηση σε επίπεδο ίσο με το οριακό κόστος, η τιμή θα υπολείπεται του μέσου κόστους και συνεπώς η επιχείρηση θα έχει συνολική ζημιά.

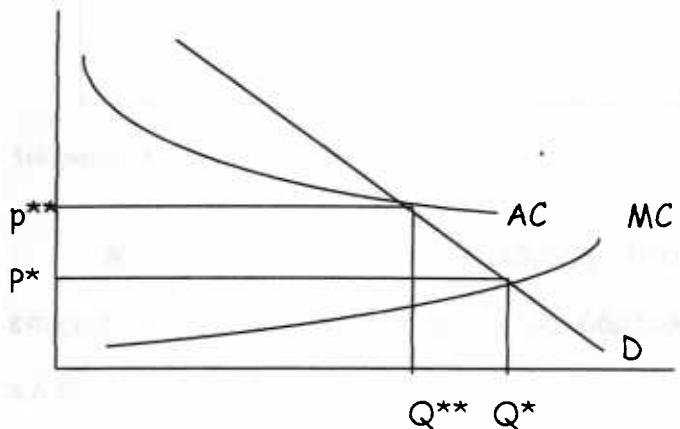
Επομένως, αν επιδιωχθεί να ρυθμιστεί η τιμή στο επίπεδο του οριακού κόστους, έτσι ώστε να επιτευχθεί το πρωτεύοντος άριστο αποτέλεσμα (first best): $P^* = MC(Q)$, η επιχείρηση θα προτιμήσει να βγει από τον κλάδο. Άρα, μια τέτοια ρύθμιση δεν είναι εφικτή.

Διάγραμμα 1: Τιμολόγηση σε επίπεδο οριακού κόστους

⁷ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), σελ. 148

(β) Τιμολόγηση μέσου κόστους⁸: Αν επιδιωχθεί να τεθεί η τιμή που θα είναι κατά το δυνατό πλησιέστερα στο οριακό κόστος, αλλά υπό τον περιορισμό η επιχείρηση να μην κλείσει, τότε αυτό συνεπάγεται ότι πρέπει να υπάρξει εξίσωση τιμής με το μέσο κόστος ($P^{**}=AC(Q)$) Αυτή η τιμολόγηση αντιστοιχεί στο δευτερευόντως άριστο (second best) αποτέλεσμα.

Διάγραμμα 2: Προτευόντως άριστο και δευτερευόντως άριστο

Η τιμολόγηση μέσου κόστους ουσιαστικά μεγιστοποιεί την κοινωνική ευημερία (το συνολικό πλεόνασμα) υπό τον περιορισμό ότι η επιχείρηση δεν έχει ζημίες (second best). Αυτό όμως που δεν επιτυγχάνει είναι η κατανεμητική αποτελεσματικότητα (δεν επιτυγχάνεται το first best).

(γ) Τιμολόγηση δυο μερών⁹: Είναι ουσιαστικά περίπτωση τιμολόγησης μέσου κόστους που προσπαθεί να συνδυάσει τόσο τα πλεονεκτήματα της τιμολόγησης μέσου κόστους όσο και της τιμολόγησης οριακού κόστους:

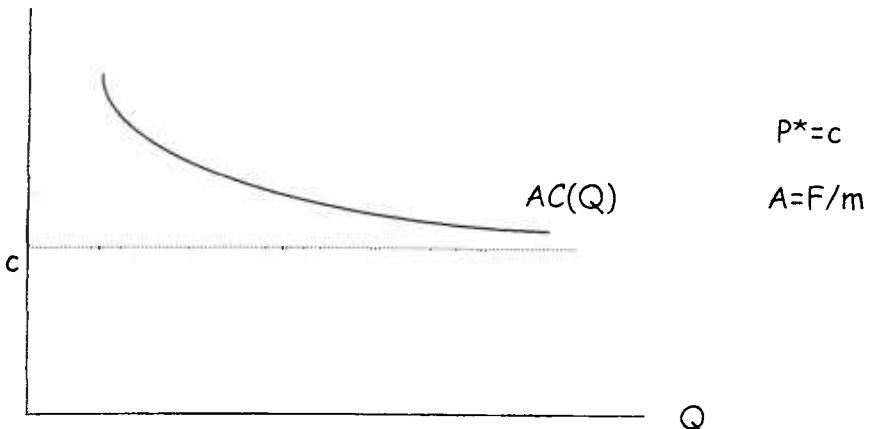
$$T(q)=A+Pq$$

Όπου T η δαπάνη του καταναλωτή, q η ατομική ποσότητα κατανάλωσης και A σταθερά (πάγια δαπάνη).

Αν ισχύει $C(Q)=F+cQ$ (κόστος του μονοπωλίου), όπου F σταθερό κόστος και C το οριακό κόστος, τότε θα ισχύει $P^*=MC=c$ και $mA^*=F$ (m = ο αριθμός των καταναλωτών).

⁸ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), σελ. 149

⁹ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

Διάγραμμα 3: Τιμολόγηση δυο μερών

Μια τέτοιου είδους τιμολόγηση είναι συνηθισμένη κυρίως στις επιχειρήσεις κοινής αφέλειας, όπως ίδρευση, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια κ.λ.π.

Ωστόσο, υπάρχουν καταναλωτές που διαφέρουν ως προς τη ζήτηση του προϊόντος και αυτό συνεπάγεται στην αποδυνάμωση μιας τέτοιας τιμολογιακής πολιτικής. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί είτε μειώνοντας τη σταθερή επιβάρυνση (A^*) και αυξάνοντας την επιβάρυνση χρήσης ($P^* > MC = c$), είτε προσφέροντας στους καταναλωτές έναν κατάλογο τιμολογήσεων (μενού) για «μικρούς» και «μεγάλους» καταναλωτές.

1.4.2 Μονοπάλια με πολλά παραγόμενα προϊόντα

(a) Τιμολόγηση οριακού κόστους¹⁰: Οι επιχειρήσεις, στην πλειοψηφία τους, δεν παράγουν ένα μόνο προϊόν, αλλά περισσότερα. Ουσιαστικά πρόκειται για μια γενίκευση του αντίστοιχου κανόνα με ένα προϊόν.

$$P_i^* = MC_i(Q_i)$$

όπου $i=1,2,\dots,n$ ο αριθμός των προϊόντων.

¹⁰ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

Και σε αυτήν την περίπτωση όταν υπάρχουν οικονομίες κλίμακας, η επιχείρηση θα πραγματοποιεί ζημίες. Έστω ότι η συνάρτηση κόστους είναι της μορφής: $C=F+\sum_{i=1}^n c_i Q_i$. Τότε η πολιτική $P_i^* = c_i$ συνεπάγεται ζημίες ύψους F .

(β) Τιμολόγηση τύπου Ramsey: Η τιμολόγηση Ramsey αποτελεί την λύση στο πρόβλημα μεγιστοποίησης της κοινωνικής ευημερίας όταν η επιχείρηση παράγει πολλά προϊόντα και υπό τον περιορισμό η επιχείρηση να μην έχει ζημίες.

Η τιμολόγηση Ramsey ορίζεται από την ακόλουθη σχέση¹¹:

$$\{P_i^* : \lambda Q_i(P^*) = - \sum [P_j^* - C_j(Q_i(P^*))] \theta Q_j / \theta Q_i(P^*)\} \text{ για κάθε } i$$

«Όταν δεν υπάρχουν τα λεγόμενα διαγώνια αποτελέσματα τιμών» τότε το περιθώριο κέρδους κάθε παραγόμενου προϊόντος είναι αντιστρόφως εξαρτώμενο από την ελαστικότητα ζήτησης:

$$\frac{P_i - MC_i}{P_i} = \left(\frac{\lambda}{1 + \lambda} \right) \frac{1}{\varepsilon_i}$$

όπου ε_i η ελαστικότητα ζήτησης του προϊόντος i και λ μια σταθερά κατάλληλα επιλεγμένη ώστε να εξασφαλίζει μηδενικά κέρδη ($0 < \lambda < 1$). Όσο πιο ελαστική είναι η ζήτηση ενός προϊόντος τόσο πιο κοντά στο οριακό προϊόν θα είναι η τιμή του. Εάν η ζήτηση ενός προϊόντος είναι πλήρως ανελαστική, τότε η τιμολόγηση Ramsey θα είναι στην ουσία τιμολόγηση οριακού κόστους για όλα τα άλλα προϊόντα, ενώ για το συγκεκριμένο προϊόν η τιμολόγηση θα είναι τέτοια ώστε να καλύπτονται τυχόν ζημίες.

Ειδικές περιπτώσεις τιμολόγησης Ramsey αποτελούν οι τιμολόγηση δύο μερών και η τιμολόγηση σε ώρα αιχμής:

(γ) Τιμολόγηση δύο μερών: Μια τέτοια πολιτική τιμολόγησης εφαρμόζεται συνήθως για να διορθωθεί η κατανεμητική αναποτελεσματικότητα της τιμολόγησης Ramsey:

¹¹ Γάτσιος Κ. (1998), κεφ.2 σελ.38

$$T = A + \sum_{i=1}^n p_i q_i$$

Μια τέτοια τιμολογιακή πολιτική χρησιμοποιείται στην τιμολόγηση ηλεκτρικού ρεύματος ή νερού ή τηλεπικοινωνιών. «Οι τιμές μπορούν να εξισωθούν με το οριακό κόστος ενώ το σταθερό μέρος της τιμολόγησης αντιπροσωπεύει την τιμή του προϊόντος "πρόσβαση στο δίκτυο", που θεωρείται ως ένα από τα προϊόντα¹²».

(δ) Τιμολόγηση σε Όρα Αιχμής (Peak-Load Pricing): Η ρύθμιση εδώ γίνεται με βάση την εναλλαγή της ζήτησης ανάμεσα σε διαφορετικά χρονικά επίπεδα. Η τιμολόγηση αιχμής ουσιαστικά εκλαμβάνει κάθε περίπτωση που διαφέρει σημαντικά ως προς τις συνθήκες ζήτησης, ως ένα ξεχωριστό προϊόν. Αν θεωρήσουμε ότι δεν υπάρχει εναλλακτικότητα στην υποκατάσταση κατανάλωσης μεταξύ περιόδων, ακόμα και αν οι τιμές διαφέρουν, τότε ισχύουν τα εξής¹³: (i) το οριακό κόστος κατά την περίοδο αιχμής είναι σημαντικό υψηλότερο, έναντι της περιόδου χαμηλότερης ζήτησης, λόγω του περιορισμού παραγωγικού δυναμικού και (ii) οι ελαστικότητες είναι συνήθως χαμηλότερες στις περιόδου αιχμής.

Με βάση τα παραπάνω, η τιμολόγηση ανάλογα με το βαθμό ζήτησης μπορεί να ορίσει μικρή ή μεγάλη χρέωση. Επίσης η ρυθμιστική αρχή ανάλογα με την κάθε περίπτωση μπορεί να επιβάλλει περιορισμούς χρήσης (rationing)¹⁴. Αυτοί μπορεί να είναι τυχαίοι (random rationing) ή αποτελεσματικοί (efficient rationing), όπου εκείνοι που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερο εξυπηρετούνται πρώτοι (priority pricing).

(ε) Κατάλογος (Μενού) Τιμολογήσεων: Επιχειρείται στην περίπτωση των «ανόμοιων» καταναλωτών, των καταναλωτών δηλαδή εκείνων που διαφέρουν ως προς τις ποσότητες ζήτησης του δεδομένου προϊόντος. Με την χρήση

¹² Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

¹³ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), σελ166

¹⁴ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

«μενού» τιμολογήσεων η κοινωνική ευημερία μπορεί να αυξηθεί προσφέροντας στον καταναλωτή περισσότερες δυνατότητες.

1.5 Ρυθμιστική πολιτική υπό ελλιπή (ασύμμετρη) πληροφόρηση

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της ρυθμιστικής πολιτικής είναι αυτό της πληροφόρησης και ειδικότερα της ασυμμετρίας πληροφόρησης που υφίσταται μεταξύ του ρυθμιστή και της ρυθμιζόμενης επιχείρησης. Το πρόβλημα, δηλαδή, προκύπτει από τη στιγμή που η ρυθμιζόμενη επιχείρηση είναι τυπικά καλύτερα ενημερωμένη από τον ρυθμιστή σχετικά με το κόστος της.

Δύο είναι οι βασικές περιπτώσεις ασύμμετρης πληροφόρησης:

Το πρόβλημα καλυπτόμενης πληροφόρησης (*hidden information*), όπου οι συνθήκες κόστους (ή *ζήτησης*) δεν είναι γνωστές στον ρυθμιστή και το πρόβλημα της καλυπτόμενης ενέργειας (*hidden action*), όπου η ρυθμιζόμενη επιχείρηση γνωρίζει καλύτερα από τον ρυθμιστή το επίπεδο προσπάθειας το οποίο καταβάλλει για τη μείωση του κόστους παραγωγής της.

Επομένως, με βάση τα παραπάνω η εφαρμογή ρυθμιστικής πολιτικής υπό ασύμμετρη πληροφόρηση καλείται να συνταιριάσει στόχους που συνήθως κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση¹⁵. Προσπαθεί να συνταιριάσει τόσο την κατανεμητική όσο και την παραγωγική αποτελεσματικότητα, αλλά και να ελαχιστοποιήσει τα κέρδη των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων τα οποία απορρέουν από την ιδιωτική πληροφόρηση που αυτές απολαμβάνουν (*informational rents*). Αυτό είναι το *ζήτημα* της διανεμητικής αποτελεσματικότητας¹⁶ (*distributive effects*).

Επιπλέον, αναφορικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής πολιτικής, ο ρυθμιστής πρέπει να λαμβάνει μέτρα που να προάγουν τη διαφάνεια και να μειώνουν το έλλειμμα πληροφόρησης που έχει αυτός σε σχέση με την

¹⁵ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

¹⁶ Γάτσιος Κ. (1998), κεφ.2 σελ.40

επιχείρηση¹⁷. Επίσης για να επιλεχθεί ο καλύτερος δυνατός ρυθμιστικός μηχανισμός υπό την ύπαρξη αβεβαιότητας, είναι σημαντικό ο ρυθμιστής να δώσει κίνητρα ώστε να κάνει η επιχείρηση σωστές και ορθολογικές επιλογές αλλά και να παρουσιάσει στην ρυθμιζόμενη επιχείρηση ένα σύνολο επιλογών έτσι ώστε μέσα από τις επιλογές της ίδιας να προκύψει η κατά το δυνατό άριστη λύση.

Υπάρχουν δυο αναλυτικές περιπτώσεις ρυθμιστικής πολιτικής υπό ελλιπή πληροφόρηση: με μεταβιβαστικές πληρωμές (επιδοτήσεις) και χωρίς.

1.5.1 Με μεταβιβαστικές πληρωμές

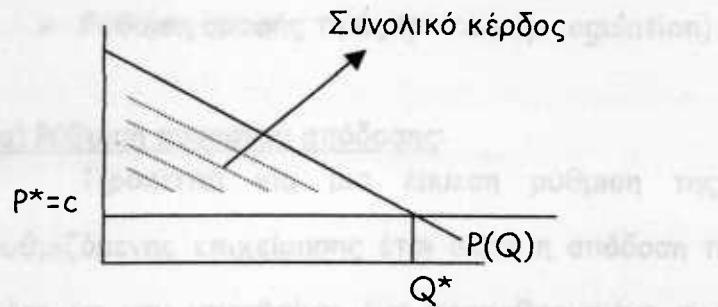
Μια λιγότερο ενδιαφέρουσα σαν περίπτωση, από άποψη πολιτικής, λόγω μεταξύ άλλων του προβλήματος «ρυθμιστικής σύλληψης»¹⁸.

Η ύπαρξη μεταβιβαστικών πληρωμών ενέχει δυο υποπεριπτώσεις. Η πρώτη υποπερίπτωση αφορά την μη παρατηρησιμότητα του κόστους (ή ενέργειας μείωσης κόστους) της ρυθμιζόμενης επιχείρησης αλλά η ζήτηση είναι παρατηρήσιμη. Τότε η λύση που μεγιστοποιεί το συνολικό πλεόνασμα ($\Sigma \Pi = \Pi \Pi + \Pi K$) μπορεί να επέλθει ως εξής:

Ο ρυθμιστής μπορεί να επιτρέψει στην ρυθμιζόμενη επιχείρηση να επιλέξει αυτή την τιμή που επιθυμεί και ο ρυθμιστής μετά να μεταβιβάσει στην επιχείρηση το ισοδύναμο του πλεονάσματος του καταναλωτή. Η ρυθμιζόμενη επιχείρηση θα επιλέξει τιμή ίση με το οριακό κόστος, καθώς έτσι μεγιστοποιεί το κέρδος της (συμπεριλαμβανομένου και των μεταβιβαστικών πληρωμών).

¹⁷ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), σελ.186

¹⁸ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

Διάγραμμα 4: Η επιχείρηση θέτει τιμή ίση με το οριακό της κόστος (δεν έχει νόημα να παράξει λιγότερο από Q^* γιατί θα της αντιστοιχεί λιγότερο πλεόνασμα)

Με αυτόν τον τρόπο επιτυχάνεται η κατανεμητική και παραγωγική αποτελεσματικότητα, αλλά η κατανομή του πλεονάσματος είναι άνιση. Υπάρχουν τεράστια κέρδη πληροφόρησης τα οποία τα αποκομίζεται όλα η ρυθμιζόμενη επιχείρηση. Μια λύση στις διανεμητικές ανισότητες είναι η άριστη τιμή να υπερβαίνει το οριακό κόστος και ο ρυθμιστής να ενδιαφέρεται να μεγιστοποιήσει το συνολικό πλεόνασμα: $\Sigma \Pi = a \Pi \Pi + \Pi K$, $a < 1$. Σε αυτήν την περίπτωση όμως χάνεται η απλότητα του σχήματος.

Στην δεύτερη υποπερίπτωση, το κόστος είναι παρατηρήσιμο (αλλά όχι η προσπάθεια για την μείωση του). Τότε ο ρυθμιστής επιτρέπει στην επιχείρηση να τιμολογεί με βάση αυτού του κόστους και οι μεταβιβαστικές πληρωμές να είναι συσχετισμένες με την μείωση του.

Και οι δύο υποπεριπτώσεις απαιτούν μεγάλο όγκο πληροφόρησης και είναι δύσκολες πολύ στον σχεδιασμό τους.

1.5.2 Χωρίς μεταβιβαστικές πληρωμές

Όταν δεν υπάρχουν μεταβιβαστικές πληρωμές, ο ρυθμιστής θα πρέπει να βασιστεί μόνο στις τιμές για να επιτύχει τους στόχους του. Είναι τα λεγόμενα ρυθμιστικά συστήματα τιμής¹⁹ (pricing regulations).

Δύο είναι οι βασικές μορφές ρύθμισης όταν δεν επιτρέπονται οι μεταβιβαστικές πληρωμές:

¹⁹ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

- Ρύθμιση ποσοστού απόδοσης (rate of return regulation)
- Ρύθμιση οροφής τιμής (price cap regulation)

(a) Ρύθμιση ποσοστού απόδοσης:

Πρόκειται για μια έμμεση ρύθμιση της τιμής (ή τιμών) της ρυθμιζόμενης επιχείρησης έτσι ώστε η απόδοση της σε κάποια κεφαλαιακή βάση να μην υπερβαίνει ένα προκαθορισμένο ποσοστό²⁰. Η ρύθμιση αυτή χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στις ΗΠΑ και τον Καναδά και είχε στόχο να προστατεύσει τους καταναλωτές από την εκμετάλλευση μονοπωλιακής δύναμης που μπορούν δυνητικά να κάνουν οι μεγάλες επιχειρήσεις σε κλάδους, όπως για παράδειγμα οι τηλεπικοινωνίες.

Το πρόβλημα που προκύπτει από μια τέτοια ρύθμιση είναι πως ορίζεται το ποσοστό απόδοσης έτσι ώστε να είναι «δίκαιο» και πως μετράται η κεφαλαιουχική βάση επί της οποίας υπολογίζεται το ποσοστό απόδοσης. Ωστόσο ο ρυθμιστικός αυτός μηχανισμός, σύμφωνα με τους Averch και Johnson²¹, παρουσιάζει πολλά περισσότερα προβλήματα. Ωθεί την ρυθμιζόμενη επιχείρηση να επεκτείνει την κεφαλαιουχική της βάση υπερβολικά με σκοπό να επηρεάσει τη μελλοντική επιτρεπόμενη τιμή και να επιτύχει μεγαλύτερο κέρδος. Αυτό όμως συνεπάγεται σε υπερβολική ποσότητα κεφαλαίου, άρα πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα και αναποτελεσματική παραγωγή. Επιπλέον, δεν δημιουργεί κίνητρα περιορισμού του κόστους, υποθάλπει την ανάπτυξη ηθών, νοοτροπίας και πρακτικών αποτελεσματικότητας. Εξασθενεί ακόμα τα κίνητρα για ανάληψη τεχνολογικών καινοτομιών με υψηλό κίνδυνο αλλά και υψηλή κερδοφορία και πάνω από όλα έχει υψηλό κόστος επιβολής, παρακολούθησης και αναθεώρησης της πολιτικής για τη ρυθμιστική αρχή.

²⁰ Μπήτρος Γ. (1998), σελ.4

²¹ Averch H. and L.Johnson (1962)

(β) Ρύθμιση οροφής τιμής:

Πρόκειται για μια διαδεδομένη άμεση ρυθμιστική λύση, σύμφωνα με την οποία «η ρυθμιζόμενη επιχείρηση είναι ελεύθερη να επιλέξει τις τιμές των προϊόντων της υπό τον περιορισμό ότι ένας (προκαθορισμένος) δείκτης αυτών των τιμών δεν θα υπερβαίνει μια συγκεκριμένη οροφή»²². Η ρύθμιση οροφής τιμής είναι γνωστή ως ρύθμιση RPI-X, όπου RPI=Retail Price Index. Στη βασική του μορφή «ο μηχανισμός αυτός απαιτεί ότι ένας μέσος όρος των τιμών που θέτει η επιχείρηση στα προϊόντα της θα πρέπει να αλλάζει - και τυπικά να πέφτει - με ρυθμό X% ετησίως σε πραγματικούς όρους»²³.

Οροφή τιμής ορίζεται, συνήθως, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) μείον X. Εναλλακτικά ένας δείκτης κόστους. Έτσι η μέγιστη ετήσια αύξηση του δείκτη τιμών της επιχείρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει την αύξηση του ΔΤΚ μειωμένο κατά X%, το οποίο καθορίζεται εξωγενώς προς την επιχείρηση.

Η επιλογή του X ποικίλει όχι μόνο από κλάδο σε κλάδο, αλλά και από περιοχή σε περιοχή για τον ίδιο κλάδο²⁴. Στις τηλεπικοινωνίες, για παράδειγμα, όπου η τεχνολογική πρόοδος είναι πολύ γρήγορη, οι ρυθμιστικές αρχές τείνουν να προσδιορίζουν την τιμή του X υψηλά, ενώ στον κλάδο της υδροδότησης όπου η τεχνολογική πρόοδος είναι βραδύτερη και απαιτούνται μεγάλες επενδύσεις σε έργα υποδομής η τιμή του X προσδιορίζεται χαμηλότερα, ώστε να επιτρέπει πραγματικές αυξήσεις στην τιμή του νερού.

Με το πέρασμα του χρόνου, ο προσδιορισμός του X έγινε προοδευτικά όλο και πιο περίπλοκος με την εισαγωγή και παραγόντων που βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο της ρυθμιζόμενης επιχείρησης. Στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό του X είναι²⁵: το κόστος του χρήματος, η

²² Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), σελ.196

²³ Γάτσιος Κ. (1998), κεφ.2 σελ.48

²⁴ Μπήτρος Γ. (1998), σελ.19

²⁵ Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003)

αξία της κεφαλαιουχικής βάσης, το μελλοντικό πρόγραμμα επενδύσεων, οι αναμενόμενες μεταβολές στην παραγωγικότητα, η εκτίμηση για μελλοντικές μεταβολές στη ζήτηση, και πιθανά οι επιπτώσεις του X στους υπαρκτούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές.

Η ρύθμιση οροφής τιμής μπορεί να εστιασθεί, σε αντίθεση με τις ρυθμίσεις ποσοστού απόδοσης, στα προϊόντα ή υπηρεσίες της επιχείρησης για τα οποία δεν υπάρχει ανταγωνισμός είτε αυτό είναι ασθενής. Επίσης, στην επιχείρηση που αντιμετωπίζει ρύθμιση RPI-X μπορεί να υπάρξει εξισορρόπηση τιμών (price rebalance), δηλαδή κάποιος βαθμός ελευθερίας στον καθορισμό των σχετικών τιμών των προϊόντων της, αλλά και μετακύλιση στοιχείων κόστους (cost passthrough) συνήθως στους καταναλωτές.

Η ρύθμιση RPI-X, συγκριτικά με τη ρύθμιση ποσοστού απόδοσης έχει πολλά πλεονεκτήματα²⁶: Συμβάλλει στην απλοποίηση, διαφάνεια και διακριτικότητα τη παρέμβασης εκ μέρους των ρυθμιστικών αρχών. Εξασφαλίζει πραγματικές μειώσεις στις τιμές. Επιτρέπει μεγαλύτερη ευχέρεια στην τιμολόγηση, περιλαμβανομένης και της εξισορρόπησης (rebalancing). Προσφέρει κίνητρα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ρυθμιζόμενης επιχείρησης, αλλά και κίνητρα για τεχνολογική μεταβολή και καινοτομία. Βάζει φραγμό στην εκμετάλλευση του καταναλωτή από δυνητικές καταχρήσεις μονοπωλιακής δύναμης και τέλος προωθεί τον ανταγωνισμό.

Όσες επιφυλάξεις έχουν διατυπωθεί για τη συγκεκριμένη ρύθμιση, αφορούν τον προσδιορισμό του X και την πιθανότητα η απόδοση στο κεφάλαιο να μην είναι επαρκής. Στην τελευταία περίπτωση υπάρχει ενδεχόμενο να επηρεαστεί αρνητικά η δυνατότητα ή/ και το κόστος εξασφάλισης εσωτερικής και εξωτερικής χρηματοδότησης των επενδύσεων της επιχείρησης, να υποβιβαστεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και τέλος στην

²⁶ Μπήτρος Γ. (1998), σελ.25-26

προσπάθεια της ρυθμιζόμενης επιχείρησης να μειώσει το κόστος της να οδηγηθεί σε μείωση της απασχόλησης, τουλάχιστον στο βραχυχρόνιο διάστημα.

1.6 Ρύθμιση με βάση συγκρίσιμα μεγέθη

Είναι ένας τρόπος ρύθμισης τοπικών μονοπωλίων που δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο. Ο ρυθμιστικός αυτός μηχανισμός προσπαθεί να αδυνατίσει το μονοπώλιο πληροφόρησης κάθε επιχείρησης βελτιώνοντας τις σχέσεις μεταξύ κατανεμητικής, παραγωγικής και διανεμητικής αποτελεσματικότητας που είναι αντίθετες. Ο ρυθμιστής, λοιπόν, εισάγει μια μορφή ανταγωνισμού, η οποία είναι γνωστή ως *yardstick competition*. Θεωρώντας ότι οι συνθήκες στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές είναι παρόμοιες, ο ρυθμιστής ρυθμίζει τις τιμές λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή του κόστους όλων των τοπικών μονοπωλίων. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα είδος *benchmarking*. Χρησιμοποιεί ένα μέτρο σύγκρισης, για να δώσει κίνητρο σε επιχειρήσεις που είναι λιγότερο αποτελεσματικές να μειώσουν το κόστος τους.

2. Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών

2.1 Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στις ΗΠΑ, Καναδά, Σιγκαπούρη και Ιαπωνία

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι τηλεπικοινωνίες σε παγκόσμια κλίμακα ήταν οργανωμένες ως πλήρως νομικά ρυθμισμένα μονοπώλια (*fully regulated monopolies*). Με την πάροδο του χρόνου όμως και επειδή η δραστηριότητα στην παροχή των τηλεπικοινωνιών ήταν ιδιαίτερα ελκυστική από επιχειρηματική άποψη, εκδηλώθηκε, με αφετηρία τις ΗΠΑ, μια γενικότερη τάση για τροποποίηση του παραδοσιακού κανονιστικού πλαισίου. Η

τάση αυτή έγινε γνωστή σαν «απορρύθμιση»²⁷ (Deregulation) και αφορούσε τομείς κοινωνικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας που παραδοσιακά ασκούνταν ή εποπτεύονταν από το κράτος.

Η τάση αυτή για τροποποίηση έγινε ακόμα πιο έντονη θίγοντας πολλούς τομείς μετά κυρίως την άνοδο νεοφιλελεύθερων κομμάτων στην εξουσία σε πολλές χώρες. Έτσι, ο τομέας των τηλεπικοινωνιών, μαζί με τις μεταφορές και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, υπήρξε από τους άμεσα επηρεασμένους τομείς. Η «απορρύθμιση» των τηλεπικοινωνιών και το άνοιγμα στον ελεύθερο ανταγωνισμό θεωρήθηκε πως θα είναι επωφελής για τους χρήστες των υπηρεσιών αυτών.

Ωστόσο, για την ιστορία του κλάδου αξίζει να αναφερθεί ότι οι πρώτες ενδείξεις απορρύθμισης των τηλεπικοινωνιών στις ΗΠΑ χρονολογούνται πολλές δεκαετίες πριν, όταν ακόμα η εταιρεία American Telephone and Telegraph Co (γνωστή ως AT & T) αποτελούσε ένα νομικά κατοχυρωμένο μονοπώλιο στις εσωτερικές και τοπικές τηλεφωνικές επικοινωνίες. Ακόμα και οι τηλεφωνικές συσκευές που συνδέονταν στο δίκτυο ήταν ιδιοκτησία της. Η μόνη ρύθμιση γινόταν από την Αμερικάνικη Ομοσπονδιακή Επιτροπή Επικοινωνιών (Federal Communication Commission- FCC), η οποία ουσιαστικά το μόνο που έκανε, ήταν να θέτει κάποια «plaffond» στα τηλεπικοινωνιακά τέλη και να προστατεύει τους καταναλωτές από μονοπωλιακές υπερβάσεις.

Ουσιαστικά, η κατάσταση άρχιζε να αλλάζει από το 1956 όταν γεννήθηκε το ζήτημα, από την εταιρεία Hush-a-Phone Corporation, κατά πόσο η AT & T μπορούσε να επιβάλλει τη σύνδεση στις τηλεφωνικές συσκευές εξαρτημάτων που είχε παράγει ή εγκρίνει η ίδια. Η συγκεκριμένη εταιρεία είχε παράγει ένα εξάρτημα το οποίο συνδεόταν με το ακουστικό της τηλεφωνικής συσκευής, το οποίο συγκέντρωνε τη φωνή του ομιλητή και έκανε την επικοινωνία καλύτερη

²⁷ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ. 160

και εμπόδιζε τους τρίτους να παρακολουθούν τη συνδιάλεξη προστατεύοντας το απόρρητο. Η υπόθεση αυτή οδηγήθηκε στις δικαστικές αίθουσες αναμειγνύοντας τόσο την FCC όσο και τη κυβέρνηση.

Η υπόθεση αυτή αποτέλεσε τελικά αφορμή για πολλές αλλαγές στον κλάδο και όχι μόνο. Το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο έκρινε ότι «ο συνδρομητής έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί το τηλέφωνο του κατά τρόπο εύλογο και επωφελή για τον ίδιο χωρίς να βλάπτει το δημόσιο συμφέρον»²⁸. Έτσι μετά από δώδεκα χρόνια η προοπτική αυτή ενισχύεται με απόφαση της ίδιας της FCC, που υποχρέωνται ρητά την AT & T να επιτρέπει τη σύνδεση στα δίκτυα της εξοπλισμού, που δεν έχει παραχθεί από την ίδια.

Αυτό όμως σήμανε και την έναρξη του ανταγωνισμού στον τομέα κυρίως της κατασκευής τηλεφωνικών συσκευών και της διεθνούς τηλεφωνίας, όπου δεν ίσχυε *de jure* το μονοπώλιο της AT & T, ενώ στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών υπήρχε ακόμα μονοπωλιακή κατάσταση. Και η μονοπωλιακή αυτή κατάσταση έδινε τη δυνατότητα στην μοναδική Εταιρεία να κοστολογεί σχεδόν ελεύθερα, λαμβάνοντας απλά υπόψη τις καθορισμένες από την FCC οροφές τιμών και το γενικό κόστος παραγωγής. Αυτό όμως, επηρέαζε τους ανταγωνιστές της καθώς είχε τη δυνατότητα να μειώσει π.χ τις τιμές στα προϊόντα που ήταν ανοιχτά στον ανταγωνισμό και χρηματοδοτώντας τα ελλείμματα της σε αυτά με αυξήσεις στα τιμολόγια των τομέων που ήλεγχε μονοπωλιακά. Η πολιτική αυτή, γνωστή σαν «σταυροειδής επιδότηση»²⁹ (*cross-subsidization*), επέτρεπε στην μονοπωλούσα επιχείρηση να είναι πάντοτε κερδοφόρος, πράγμα που δεν συνέβαινε στους ανταγωνιστές της, οι οποίοι είχαν δραστηριότητα σε ορισμένους τομείς των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

²⁸ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ. 161

²⁹ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ. 162

Όπως ήταν αναμενόμενο, υπήρξαν πολλές αντιδράσεις από την μεριά των ανταγωνιστών της AT & T. Την λύση την έδωσε τελικά η FCC το 1980 με την έκδοση μιας σειράς κανόνων (Computer II) που υποχρέωνε την AT & T να συστήσει ξεχωριστή θυγατρική Εταιρεία για τον τερματικό εξοπλισμό. Μέσω αυτών των κανόνων οριοθετήθηκαν και οι συγγενείς τομείς της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.

Εν τέλει αποσχίσθηκαν υποχρεωτικά από την AT & T 22 Τοπικές Τηλεπικοινωνιακές Εταιρείες, γνωστές σαν Bell Operating Companies (BOC), που ανέλαβαν μονοπωλιακά τις τοπικές υπηρεσίες τηλεφωνίας, ενώ οι υπεραστικές και διεθνείς τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, καθώς και οι εξειδικευμένες τοπικές υπηρεσίες, απελευθερώθηκαν και άρχισαν να παρέχονται υπό καθεστώς ανταγωνισμού αλλά και αυστηρών νομοθετικών περιορισμών.

Στο διάστημα από το 1984 έως το 1992 σημειώθηκαν οι ακόλουθες αλλαγές στον τηλεπικοινωνιακό τομέα³⁰:

- Οι φορείς τηλεπικοινωνιακών δίκτυων από 40 αυξήθηκαν σε 400.
- Η ψηφιακοποίηση του συνδρομητικού ΔΤΔ αυξήθηκε από 8% σε 56%.
- Τα τοπικά δίκτυα (LAN), τα οποία άρχισαν να εμφανίζονται το 1984, ανήλθαν στο τέλος του 1992 σε 1.500.000.
- Οι συνδρομητές της κυψελωτής ΚΤΞ από 100.000 ανήλθαν σε 8.000.000.
- Από το 1992 άρχισε η ευρεία διάθεση σε εθνικό επίπεδο υπηρεσιών ISDN.
- Επίσης άρχισε η μετάδοση δεδομένων μεγάλων ταχυτήτων μέχρι 1,5 Mbps μέσω μεταγωγής κυκλωμάτων και πακέτων.

³⁰ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.386

➤ Πλείστες νέες τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών τέθηκαν στη διάθεση του κοινού, όπως ποικιλία φωνητικών υπηρεσιών, διαχείρισης μηνυμάτων, υπηρεσίες CLASS (Custom Local - Area Signalling Services) κ.λ.π., χάρη στο ανεπτυγμένο λογισμικό των ψηφιακών κέντρων και την ευρεία χρήση του συστήματος σηματοδότησης CCITT No 7.

Όλες αυτές οι εξελίξεις στις ΗΠΑ μετέβαλαν τους όρους του παιχνιδιού σε παγκόσμια κλίμακα. Στον Καναδά, παρά την μικρή της πληθυσμιακή της πυκνότητα αλλά την ανεπτυγμένη της οικονομία, αναπτύχθηκε μια από τις πιο σύγχρονες τηλεπικοινωνιακές υποδομές. Μέχρι το τέλος του 1992 η ψηφιακοποίηση του υπεραστικού δίκτυου είχε φθάσει το 91% και του αστικού το 87%. Το 65% ήταν συνδεδεμένα σε ψηφιακά κέντρα DMS 100. Το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 95% μέχρι το 1994. Η χρήση του συστήματος σηματοδότησης CCITT No 7 ήταν 70% και έφτασε το 90% μέχρι το 1994. Μέσα από ένα τέτοιο δίκτυο εξυπηρετούνταν όχι μόνο οι κλασσικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες αλλά και πληθώρα από VAS.

Μετά το 1989 εγκαταστάθηκε το πρώτο διακαναδικό δίκτυο μεγάλης χωρητικότητας με οπτικές ίνες και στη συνέχεια εγκαταστάθηκε και δεύτερο, που τέλειωσε το 1993, εμπλουτισμένο με την τεχνική SDH και την τοπολογία των δακτυλίων. Επίσης προσφέρονταν συνδέσεις ISDN, καθώς και υπηρεσίες έξυπνου δίκτυου (IN).

Γενικότερα ο στόχος των Καναδικών Τηλεπικοινωνιών δεν ήταν μόνο ο εκσυγχρονισμός της υποδομής και η εισαγωγή σύγχρονων τεχνικών όπως το SDH και το IN, αλλά επίσης η καλύτερη διαχείριση και συντήρηση.

Η Ιαπωνία με τη σειρά της, επέτρεψε με δύο νομοθετήματα το 1985 την απελευθέρωση της χρήσης των τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων. Έθεσε τέρμα στο μονοπάλιο της Nippon Telegraph and Telephone (NTT) για τις εσωτερικές τηλεπικοινωνίες, αναδιάρθρωσε την NTT καθιστώντας την

ιδιωτική εταιρεία και δημιούργησε πλαίσιο ανταγωνισμού μεταξύ της NTT και KDD (Kokusai Denshin Denwa Co Ltd) στη διεθνή τηλεφωνία.

Πιο συγκεκριμένα, μέχρι το τέλος του 1992, ο μονοπωλιακός τηλεπικοινωνιακός φορέας που υπήρχε πριν από το 1985 (η NTT) παραχώρησε εκμεταλλεύσεις διαφόρων τηλεπικοινωνιακών τομέων σε άλλους φορείς, οι οποίοι εργάζονταν ήδη ανταγωνιστικά μεταξύ τους. Έτσι, το Φεβρουάριο του 1993 υπήρχαν 80 διαφορετικοί φορείς τύπου I, δηλαδή φορείς με δικά τους δίκτυα. Πιο αναλυτικά υπήρχαν:

- Τρεις φορείς για υπεραστικές τηλεπικοινωνίες.
- Εννέα για τοπικές τηλεπικοινωνίες.
- Δύο για τηλεπικοινωνίες μέσω δορυφόρων.
- Δύο για διεθνείς τηλεπικοινωνίες.
- Εξήντα δύο για KTΞ και τηλεειδοποίηση.
- Ένας για τη βασική τηλεπικοινωνιακή υποδομή (NTT)
- Ένας για τη βασική διεθνή υποδομή (KDD).

Επίσης, υπήρχαν 1.115 φορείς τύπου II, δηλαδή παροχής υπηρεσιών VAS, χωρίς δικό τους δίκτυο.

Τέλος, στη Σιγκαπούρη ο κύριος φορέας παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών υπήρξε η Singapore Telecom (ST). Η ST είναι κρατική εταιρεία που λειτουργούσε όμως υπό καθεστώς πλήρους διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας και είχε υποχρέωση έναντι της κυβέρνησης να αυτοχρηματοδοτείται και επιπλέον να επιτυγχάνει κέρδη. Στη Σιγκαπούρη δεν είναι κατοχυρωμένο το μονοπώλιο της ST. Η παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είναι ελεύθερη στον ανταγωνισμό από το 1985. Η ST από το 1988 άρχισε να επεκτείνει τη δραστηριότητα της διεθνώς. Ιδρυσε τη θυγατρική STI (Singapore Telecom International) με στόχο τη συμμετοχή σε διεθνείς κοινοπραξίες και άλλες στρατηγικές συνεργασίες.

Η Σιγκαπούρη διαθέτει σήμερα μια από τις πιο σύγχρονες τηλεπικοινωνιακές υποδομές. Αξιοσημείωτο είναι ότι έχει χαμηλά τηλεπικοινωνιακά τέλη, ενώ η ST είναι εξαιρετικά κερδοφόρος Τηλεπικοινωνιακός Οργανισμός.

2.2 Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη

Η ριζική αλλαγή των κανονιστικών ρυθμίσεων για τον τηλεπικοινωνιακό τομέα στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία και οι αναδιατάξεις στην αγορά των τηλεπικοινωνιών που ακολούθησαν απελευθέρωσε σημαντικές οικονομικές δυνάμεις, που ετοιμάζονταν να αναπτύξουν δραστηριότητα και στην Ευρώπη, ενώ υπήρχε ο κίνδυνος οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία να μοιράσουν την παγκόσμια αγορά χωρίς τη συμμετοχή της Ευρώπης σαν συνόλου³¹. Ο κίνδυνος αυτό ήταν ορατός, επειδή στην Ευρώπη υπήρχε πολυδιάσπαση μεταξύ Εθνικών Εταιρειών Τηλεπικοινωνιών, που διοικούνταν η καθεμιά με διαφορετικό τρόπο.

Ο χώρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης γενικά διέφερε από τις παραπάνω περιπτώσεις, καθώς με βάση τις Γενικές Αρχές που τέθηκαν στη Συνθήκη της Ρώμης, είχαν σαν σκοπό τη δημιουργία μιας Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς χωρίς εσωτερικά σύνορα, πράγμα που προϋπόθετε τη σύγκλιση των οικονομιών τους και την ύπαρξη κοινού κανονιστικού πλαισίου.

Έτσι, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΚ), θεωρώντας ότι η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών είναι σημαντικότατη για την οικονομική πρόοδο και την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ανέλαβε συγκεκριμένες δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Οι κυριότερες διατάξεις της Συνθήκης που αποτελούν βάση για τις δράσεις αυτές είναι οι ακόλουθες³²:

- Οι διατάξεις περί ανταγωνισμού (άρθρα 35, 86 και 90)

³¹ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.163

³² Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.164

- Οι διατάξεις που αφορούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και την ελεύθερη εγκατάσταση (άρθρα 52-66)
- Οι διατάξεις περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (άρθρα 30-37)
- Οι διατάξεις που αφορούν την Κοινή Εμπορική Πολιτική (άρθρα 110-116)
- Οι γενικές διατάξεις για την προσέγγιση των νομοθεσιών των K-M που επηρεάζουν ευθέως τη λειτουργία της κοινής Αγοράς (άρθρα 100 και 100A).

Η τηλεπικοινωνιακή πολιτική της Κοινότητας που επιχειρήθηκε να διαμορφωθεί αφορούσε τους εξής τομείς:

- Εξυπηρέτηση χρηστών
- Βιομηχανία τηλεπικοινωνιών
- Φορείς εκμετάλλευσης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών

Η επεξεργασία των δράσεων όσον αφορά την Ενιαία Τηλεπικοινωνιακή Αγορά διατυπώθηκαν το 1987 στο «Πράσινο Βιβλίο» (Green Paper) που δημοσιεύτηκε από την ΕΕΚ με τίτλο «Προς μια δυναμική Ευρωπαϊκή Οικονομία. Πράσινο βιβλίο σχετικά με την ανάπτυξη της Κοινής Αγοράς των υπηρεσιών και του εξοπλισμού στον τομέα των Τηλεπικοινωνιών».

Πιο συγκεκριμένα:

Βέλγιο

Ο εθνικός ΤΟ του Βελγίου RTT (Regie des Telegraphes et des Telephones) είχε το μονοπώλιο του δικτύου και των υπηρεσιών τηλεφωνίας και τηλετυπίας, καθώς και του τερματικού εξοπλισμού από νόμο που ίσχυε από το 1930³³. Η Βελγική βιομηχανία γνώρισε αρχικά μεγάλη άνοδο. Εντούτοις, με βάση τον Νόμο περί Δημοσίων Έργων και Προμηθειών (1976), ο RTT ήταν

³³ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.338

υποχρεωμένος να επιδοτεί τη βιομηχανία τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και έτσι ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 περιήλθε σε κακή οικονομική κατάσταση. Από τα μέσα όμως της δεκαετίας του 1980, ο RTT άρχισε να χαλαρώνει σταδιακά το μονοπάλιο του στην αγορά τερματικού εξοπλισμού, πλην της πρώτης τηλεφωνικής συσκευής. Στη βιομηχανία τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού αρχίζουν να κυριαρχούν θυγατρικές επιχειρήσεις ξένων εταιρειών, με τη θυγατρική της Alcatel -η Alcatel Bell Telephone- να είναι η σημαντικότερη βιομηχανία του τομέα.

Στο Βέλγιο, όπως και σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, οι πιέσεις για υιοθέτηση κοινής τηλεπικοινωνιακής πολιτικής και η μη ικανοποιητική κατάσταση των τηλεπικοινωνιών επιτάχυναν τις εξελίξεις στον Βελγικό τηλεπικοινωνιακό τομέα. Το 1991, το Βελγικό Κοινοβούλιο ψήφισε τον «Νόμο περί Μεταρρυθμίσεως ορισμένων Δημοσίων Επιχειρήσεων οικονομικού χαρακτήρα». Οι αρμοδιότητες της RTT διασπάστηκαν και οι μεν κανονιστικές ανατέθηκαν στο Βελγικό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιών (BIPT/ Belgian Institute for Postal Services and Telecommunications), οι δε αρμοδιότητες εκμετάλλευσης παραχωρήθηκαν στην Belgacom, που είναι ανώνυμη εταιρεία με μοναδικό μέτοχο (100%) το κράτος. Μέχρι το τέλος του 1993 η Belgacom παρέμεινε ο μόνος ΤΟ εκμετάλλευσης του ΔΤΔ και διατήρησε το μονοπάλιο των λεγόμενων αποκλειστικών υπηρεσιών (τηλεφωνία, τηλευπονία, τηλεειδοποίηση, μετάδοση δεδομένων μέσω PSDN και η ΚΤΞ). Οι λοιπές υπηρεσίες χαρακτηρίστηκαν ως μη αποκλειστικές και απελευθερώθηκαν. Επίσης απελευθερώθηκαν και οι τηλεφωνικές συσκευές, πλην της πρώτης τηλεφωνικής συσκευής η οποία διατηρήθηκε στο μονοπάλιο της Belgacom μέχρι το 1992.

Βρετανία

Η Βρετανία είναι η πρώτη Ευρωπαϊκή χώρα που ακολούθησε την πολιτική της πλήρους απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών³⁴. Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 είχαν ξεκινήσει συζητήσεις για το μέλλον των τηλεπικοινωνιών. Το 1974 άρχισαν να εφαρμόζονται ρυθμίσεις για το παραδοσιακό British Post Office (BPO), οι οποίες σταδιακά οδήγησαν σε πρώτη φάση στον διαχωρισμό των Τηλεπικοινωνιών από τα Ταχυδρομεία και στην δημιουργία της British Telecom (BT). Η BT ξεκίνησε αρχικά ως Δημόσια Υπηρεσία, με αυτονομία όμως στη διοίκηση και στην οικονομία, και το 1982 πέρασε στον ιδιωτικό τομέα και το κράτος διατήρησε μειοψηφία των μετοχών της. Παράλληλα με την ιδιωτικοποίηση της BT ιδρύεται και μια ανταγωνιστική εταιρεία, η Mercury, που μαζί με την BT αποτελούσαν για πολλά χρόνια το Βρετανικό Δυοπάλιο (British Duopoly). Ο χειρισμός των κανονιστικών ζητημάτων ανατέθηκε σε ανεξάρτητη κρατική υπηρεσία, το OFTEL (Office of Telecommunications).

Ιστορικά, η εγχώρια βιομηχανία τηλεπικοινωνιακού υλικού στη Βρετανία ήταν στενά συνδεδεμένη με το εθνικό ΤΟ (BPO). Οι μεγαλύτερες εθνικές εταιρείες ήταν η GEC (General Electric Company) και η Plessey. Στα μέσα του 1989 οι εταιρείες GEC και Siemens αγόρασαν την Plessey. Άλλες σημαντικές προμηθεύτριες εταιρείες είναι η Standard Telephone Company (STC), η IMC (Θυγατρική της Phillips) και η Thorn - EMI σε συνεργασία με την Ericsson. Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στόχευε μεταξύ άλλων στην ενδυνάμωση της εγχώριας τηλεπικοινωνιακής βιομηχανίας και την αποδέσμευση της από τον ΤΟ. Άλλα όπως αποδείχτηκε, οι βρετανικές βιομηχανίες δεν ήταν έτοιμες να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό των ξένων εταιρειών και ήδη από το 1983 φάνηκαν τα πρώτα καταστροφικά σημάδια της απελευθέρωσης για την εγχώρια βιομηχανία με την κατακόρυφη αύξηση των

³⁴ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.162

εισαγωγών τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού. Στη συνέχεια, όσο ενισχυόταν ο ανταγωνισμός τόσο αυξάνονταν οι εισαγωγές και οι επενδύσεις πολυεθνικών εταιρειών στη Βρετανία, χωρίς αντίστοιχα οι βρετανικές εταιρείες να έχουν εξασφαλίσει την ίδια δυνατότητα πρόσβασης σε άλλες αγορές.

Γαλλία

Η Γαλλία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα προστατευτισμού και στήριξης των «εθνικών πρωταγωνιστών» για τις τηλεπικοινωνίες στον χώρο της ΕΕ³⁵.

Η Γενική Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών (DGT-Direction Generale des Telecommunications), τμήμα του Υπουργείου Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών, είχε παραδοσιακά το μονοπώλιο των τηλεπικοινωνιών. Η πολυαρχία και ο έντονος κρατικός παρεμβατισμός προκάλεσαν σοβαρή καθυστέρηση στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στη Γαλλία, η οποία το 1974 κατείχε την τελευταία θέση μεταξύ των χωρών στην ΕΕ. Η άνοδος όμως των Σοσιαλιστών στην εξουσία το 1982, έδωσε νέα ώθηση στις τηλεπικοινωνίες μέσω της εφαρμογής του προγράμματος «Filiere Electronique». Το πρόγραμμα ήταν υπέρμετρα αισιόδοξο και στόχευε στην γενικότερη βιομηχανική ανάπτυξη της Γαλλίας. Στην ουσία ο τομέας των τηλεπικοινωνιών επιχορηγούσε τους τομείς της πληροφορικής και των ηλεκτρονικών. Οι βασικές προμηθεύτριες εταιρείες εθνικοποιήθηκαν με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση του ανταγωνισμού στην αγορά τηλεπικοινωνιακού υλικού.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 η αγορά του τερματικού εξοπλισμού είχε απελευθερωθεί σε μεγάλο βαθμό, συνεχίζοντας όμως να υποστηρίζει τους εγχώριους προμηθευτές. Η ευρύτερη απελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών καθυστέρησε σημαντικά και πραγματοποιήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 ύστερα από πιέσεις της ΕΕ.

³⁵ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.343

Γερμανία

Η συζήτηση για απελευθέρωση και την αναδιάρθρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών άρχισε ουσιαστικά στα μέσα της δεκαετίας του 1980³⁶. Τα εργατικά συνδικάτα της Deutsche Bundespost (DB) και το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα στάθηκαν έντονα αντίθετοι σε κάθε προσπάθεια απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών. Όσον αφορά τις προμηθεύτριες εταιρείες τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, οι μεν μικρομεσαίες εταιρείες, έχοντας ένα σίγουρο μέρος της αγοράς κάτω από τις συνθήκες μονοπωλίου, εναντιώθηκαν στην αναδιάρθρωση, ενώ οι μεγάλες εταιρείες (π.χ. Siemens), θέλοντας να επεκταθούν στην παγκόσμια αγορά, υποστήριζαν την ενχώρια απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών. Τελικά η Γερμανία προχώρησε στην αναδιάρθρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών το 1989 με το Νόμο περί Ταχυδρομείων (Postverfassungsgesetz). Οι αρμοδιότητες κανονισμών και εκμετάλλευσης διαχωρίστηκαν και τις πρώτες ανέλαβε το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών, ενώ η εκμετάλλευση παραχωρήθηκε στη δημόσια επιχείρηση DBT (Deutsche Bundespost Telekom). Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών και η συμμόρφωση με τις Κοινοτικές Οδηγίες έγινε με το Νόμο για την αναδιάρθρωση του Συστήματος Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών (1 Ιουλίου 1989- Poststrukturgesetz). Οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: τις υπηρεσίες όπου το DBT έχει το αποκλειστικό μονοπώλιο, τις υπηρεσίες που παρέχει το DBT αλλά που μπορούν να παρέχονται κατόπιν άδειας και από άλλες εταιρείες και τέλος τις υπηρεσίες που είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό και δεν χρειάζονται άδεια.

³⁶ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.346

Δανία

Η οργανωτική δομή των τηλεπικοινωνιών στη Δανία υπήρξε αρκετά πρωτότυπη³⁷. Ο νόμος του 1897 αναγνώριζε στο κράτος το μονοπώλιο των τηλεπικοινωνιών, το οποίο με τη σειρά του εκχώρησε τις αρμοδιότητες εκμετάλλευσης του τομέα σε τέσσερις περιφερειακές εταιρείες: την Copenhagen Telephone Company (KTAS), την Jutland Telephone Company (JTAS), την Funen Telephone Company (FT) και τη South Jutland Telecom (TS). Οι περιφερειακές αυτές εταιρείες εποπτεύονταν και συντονίζονταν από τη Διεύθυνση Ταχυδρομείου και Τηλεγραφείου που ήταν υπεύθυνη για τις υπεραστικές και διεθνείς τηλεπικοινωνίες, ενώ καθεμιά από τις τοπικές εταιρείες παρείχε τις βασικές υπηρεσίες στην αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή. Από το 1986, η κυβερνητική συμμαχία Συντηρητικών - Φιλελεύθερων έκρινε αναγκαία την μεταρρύθμιση της οργανωτικής δομής των τηλεπικοινωνιών της Δανίας. Οι κυριότερες αλλαγές που προέκυψαν ήταν ο χωρισμός των κανονιστικών αρμοδιοτήτων των ΤΟ από τις αρμοδιότητες εκμετάλλευσης. Όλες οι ρυθμιστικές εξουσίες δόθηκαν στη Γενική Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών. Οι περιφερειακές εταιρείες ανέλαβαν την παροχή των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην περιφέρεια τους μαζί με τον έλεγχο της δικτυακής υποδομής. Ήταν από καθαρά τηλεφωνικές εταιρείες, μετατράπηκαν σε τηλεπικοινωνιακούς περιφερειακούς Οργανισμούς. Παράλληλα ιδρύθηκε η Tele Denmark που ήταν αποκλειστικά υπεύθυνη για τις ναυτιλιακές επικοινωνίες, την τηλεγραφία και τις ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες. Σιγά- σιγά είχε ήδη αρχίσει και η εισαγωγή νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και η απελευθέρωση του τερματικού εξοπλισμού. Ήτσι το 1989 με αρχές του 1990 η απελευθέρωση επεκτάθηκε σε όλο τον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

³⁷ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.349

Ιρλανδία

Η Ιρλανδία ξεκίνησε να επενδύει σημαντικά ποσά για τον εκσυγχρονισμό του δικτύου της, την βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών της και την κάλυψη ζήτησης από το 1979, με βάση ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα τηλεπικοινωνιών³⁸. Με τον Νόμο του 1983 περί Τηλεπικοινωνιών (The Postal and Telecommunications Act), οι τηλεπικοινωνίες χωρίστηκαν από το Ταχυδρομείο και τις πρώτες ανέλαβε η Telecom Eireann (ΤΕ), ενώ τα ταχυδρομεία η An Post. Η ΤΕ, άνηκε στο κράτος αλλά είχε αρκετή αυτονομία. Στα μέσα της δεκαετίας του 1980, δημιουργήθηκε μια θυγατρική της ΤΕ, η εταιρεία ITI (Irish Telecommunications Investments), η οποία επενδύει σε χρηματαγορές. Επιπλέον, με τον Νόμο του 1983, απελευθερώθηκε ο τερματικός εξοπλισμός, εκτός της πρώτης τηλεφωνικής συσκευής. Η Telecom Eireann Information Systems (TEIS), θυγατρική της ΤΕ παρέχει τηλεφωνικές συσκευές σε ανταγωνισμό με τους άλλους προμηθευτές του ιδιωτικού τομέα. Γενικά, η Ιρλανδική νομοθεσία τηλεπικοινωνιών εναρμονίσθηκε με τις Κοινοτικές Οδηγίες και ανέπτυξε πολιτική απελευθέρωσης γύρω στις αρχές της δεκαετίας του 1990.

Ισπανία

Στην Ισπανία, το δικαίωμα εκμετάλλευσης των τηλεπικοινωνιών το κατείχε η κρατική εταιρεία Compania Telefonica Nacional de Espana S.A. (CTNE)³⁹. Η Telefonica είχε το μονοπώλιο της παροχής των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών καθώς και της εγκατάστασης και συντήρησης του ΔΤΔ και του τερματικού εξοπλισμού. Από το 1982, με την άνοδο των Σοσιαλιστών στην εξουσία, δόθηκε στην Telefonica περισσότερο ουσιαστικός ρόλος στη βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας. Η Ισπανική κυβέρνηση εστίασε τις προσπάθειες της στην ενίσχυση και ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας

³⁸ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.351

³⁹ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.353

τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής, με στόχο την κάλυψη των αναγκών της χώρας και την πραγματοποίηση εξαγωγών. Έτσι το 1984 η Telefonica συνεργάστηκε με πολλές τηλεπικοινωνιακές εταιρείες άλλων χωρών τόσο στην Ευρώπη όσο και στη Λατινική Αμερική. Το 1986 η CTNE ιδιωτικοποιήθηκε μερικώς διατηρώντας το μονοπάλιο των τηλεπικοινωνιών και μετονομάστηκε σε Telefonica de Espana. Τον Δεκέμβριο του 1987, η Ισπανική Βουλή ψήφισε το Νόμο περί Τηλεπικοινωνιών (LOT- Ley de Ordenacion de las Telecomunicaciones). Σύμφωνα με αυτόν, οι κανονιστικές λειτουργίες ανατέθηκαν στη Γενική Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών του Υπουργείου Μεταφορών, Τουρισμού και Επικοινωνιών, ενώ οι λειτουργίες εκμετάλλευσης στην Telefonica. Η Telefonica, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ανταγωνισμού, ίδρυσε μια σειρά από θυγατρικές εταιρείες. Ωστόσο, παρόλο που η απελευθέρωση των νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είχε κάνει σημαντικά βήματα, η Ισπανία παρέμεινε αρκετά επιφυλακτική μέχρι τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1990 όσον αφορά την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών της.

Ιταλία

Με βάση ένα Προεδρικό Διάταγμα του 1973, το νομοθετικό πλαίσιο των τηλεπικοινωνιών της Ιταλίας είναι ο «Τηλεπικοινωνιακός Κώδικας»⁴⁰. Σύμφωνα με αυτόν, το δίκτυο και οι υπηρεσίες ανήκουν εξ ολοκλήρου στο κράτος, το οποίο μπορεί είτε να ασκήσει απευθείας το μονοπάλιο των τηλεπικοινωνιών είτε να εκχωρήσει άδειες εκμετάλλευσης. Το κράτος, μέσω της IRI-TEL, ανεξάρτητης υπηρεσίας του Υπουργείου Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών, ελέγχει τις περισσότερες υπεραστικές τηλεφωνικές συνδέσεις και τις διεθνείς προς τις ευρωπαϊκές και μεσογειακές χώρες. Οι υπόλοιπες υπηρεσίες έχουν εκχωρηθεί σε τρεις θυγατρικές εταιρείες του Δημοσίου Ομίλου IRI/STET. Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών ωστόσο

⁴⁰ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.355

άρχισε με σταθερή καθυστέρηση και αργούς ρυθμούς. Αρχικά απελευθερώθηκε ο τομέας του τερματικού εξοπλισμού. Η απελευθέρωση της αγοράς MODEMS έγινε ύστερα από έντονες πιέσεις της ΕΕΚ. Γενικά, η Ιταλία δεν είναι τόσο δεκτική στις αλλαγές που συντελούνται σε άλλες χώρες της ΕΕ.

Λουξεμβούργο

Στο Λουξεμβούργο, το Ταχυδρομείο και οι Τηλεπικοινωνίες αποτελούσαν ενιαία κρατική υπηρεσία, την APT (Administration des Posts et des Telecommunications)⁴¹. Λόγω της μικρής έκτασης της χώρας και της έλλειψης τηλεπικοινωνιακής βιομηχανίας, η αγορά τερματικού εξοπλισμού είχε από νωρίς απελευθερωθεί. Επίσης οι αντίστοιχες προμήθειες πραγματοποιούνταν με διεθνείς διαγωνισμούς. Το 1992 η APT από κρατική υπηρεσία μετατρέπεται σε αυτόνομη δημόσια επιχείρηση με δική της οικονομική και διοικητική διαχείριση. Το κράτος διατήρησε το δικαίωμα είσπραξης ποσοστού 20% των εισοδημάτων του νέου Οργανισμού, ο οποίος εξακολουθούσε να προσφέρει ταχυδρομικές και τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Παράλληλα το 1992 δημιουργήθηκε και μια υπηρεσία Κανονισμών στο Υπουργείο Επικοινωνιών.

Ολλανδία

Στην Ολλανδία η κρατική τηλεπικοινωνιακή εταιρεία PTT (Posterijen, Telegraph en Telephonie) απέκτησε το 1954 de facto μονοπώλιο στις τηλεπικοινωνίες, ενώ παρείχε επιπρόσθετα ταχυδρομικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες⁴². Το PTT ελεγχόταν από το Υπουργείο Μεταφορών και Δημοσίων Έργων, ενώ ήταν οικονομικά εξαρτημένο από το Υπουργείο Οικονομικών. Η διοίκηση του PTT γινόταν σε συνεργασία με το Συμβούλιο του Οργανισμού και τα τοπικά επιμελητήρια. Με τον Νόμο περί

⁴¹ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.356

⁴² Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.358

Τηλεπικοινωνιών του 1985, οι κανονιστικές αρμοδιότητες διαχωρίστηκαν από τις λειτουργίες εκμετάλλευσης. Τις πρώτες ασκούσε τώρα το Υπουργείο Μεταφορών και Δημοσίων Έργων και τις δεύτερες ο Οργανισμός PTT Telecom BV. Οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες χωρίστηκαν σε βασικές ή αποκλειστικές υπηρεσίες και σε υπηρεσίες VAS, οι οποίες απελευθερώθηκαν. Επίσης απελευθερώθηκε η αγορά τερματικού εξοπλισμού.

Το PTT της Ολλανδίας υπήρξε αρκετά πρωτοποριακό έναντι άλλων αντίστοιχων εταιρειών άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Ανέπτυξε επενδυτικές πρωτοβουλίες σε άλλες χώρες (π.χ. Τσεχία, Ουκρανία, Βουλγαρία). Επιδίωξε την αποκέντρωση, όχι μόνο στις διεθνείς τους δραστηριότητες, αλλά και μέσα στην Ολλανδία. Έτσι, από το 1994 εξυπηρετούσε από 32 Τηλεπικοινωνιακά Τμήματα με μεγάλη αυτονομία δράσεως το καθένα. Γενικά η Ολλανδία, μαζί με την Αγγλία και τη Δανία, έχει ακολουθήσει φιλελεύθερη πολιτική στον χώρο των τηλεπικοινωνιών και τάσσεται υπέρ της πλήρους απελευθέρωσης του τομέα υποστηρίζοντας ένθερμα τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες της ΕΕ.

Πορτογαλία

Στον τομέα των τηλεπικοινωνιών η Πορτογαλία μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1990 κατείχε την τελευταία θέση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ⁴³. Ιστορικά, υπήρχαν τρεις εταιρείες που είχαν από κοινού το μονοπώλιο όλων των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, Μεταφορών και Επικοινωνιών επέβλεπε και τις τρεις εταιρείες. Το κράτος παρενέβαινε με διάφορους τρόπους, όπως π.χ. στον καθορισμό των τιμολογίων, στα οικονομικά τους θέματα και στον διορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιρειών. Με τον Νόμο περί Τηλεπικοινωνιών του 1989 οι τρεις παραπάνω εταιρείες συγχωνεύθηκαν σε μια εταιρεία, την Comunicacoes Nacionais (CN), η οποία είχε υποχρέωση να παρέχει τις βασικές υπηρεσίες υπό μονοπωλιακό καθεστώς. Με τον ίδιο Νόμο έχουμε και

⁴³ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.361

την απελευθέρωση του τερματικού εξοπλισμού. Η κεντροδεξιά κυβέρνηση, που ανέβηκε στην εξουσία το 1987, προχώρησε στην απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών σύμφωνα με τις Οδηγίες της ΕΕ. Παράλληλα, ανακοίνωσε την πρόθεση της να προβεί σε μερική ιδιωτικοποίηση των εταιρειών μετά το 1990. Ωστόσο η Πορτογαλία, παρά την προσπάθεια εκσυγχρονισμού του τομέα τηλεπικοινωνιών της, άργησε πολύ να επιφέρει την πλήρη απελευθέρωση του.

2.3 Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα

Αν και η ιστορία των ελληνικών τηλεπικοινωνιών αρχίζει από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, ωστόσο η συστηματική ανάπτυξη των σύγχρονων τηλεπικοινωνιών στην χώρα ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1950.

Όπως είναι γνωστό, με τον Ν. 1049/49 ιδρύθηκε ο ΟΤΕ, στον οποίο δόθηκε το αποκλειστικό προνόμιο της εκμετάλλευσης του συνόλου των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Σε αυτόν συγχωνεύθηκαν όλοι οι λειτουργούντες μέχρι τότε φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (Υπηρεσία TTT, Εταιρείες AETE, CABLE AND WIRWLESS κ.τ.λ.) και ενσωματώθηκε η υπάρχουσα στη χώρα τηλεπικοινωνιακή υποδομή που άνηκε σε αυτούς. Ο νόμος απέκλειε ρητά σε οποιοδήποτε άλλο φορέα, δημόσιο ή ιδιωτικό, την άσκηση δραστηριότητας στον τομέα παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με εξαίρεση ορισμένες ειδικές περιπτώσεις (εθνική άμυνα, ασφάλεια κ.τ.λ.).

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1950 ο ΟΤΕ περιορίσθηκε στην ανασυγκρότηση και συντήρηση των λειτουργούντων παλαιών δικτύων με στόχο κατά βάση κοινωνικών αναγκών και την εξυπηρέτηση των δημοσίων υπηρεσιών. Από κει και έπειτα ξεκίνησε μια ανοδική πορεία, καταρτίζοντας και υλοποιώντας μια σειρά αναπτυξιακών προγραμμάτων. Αποτέλεσμα της εφαρμογής των προγραμμάτων αυτών ήταν η δημιουργία μιας αξιόλογης

τηλεπικοινωνιακής υποδομής, η οποία σταδιακά κάλυψε το σύνολο της χώρας και επέτρεψε την παροχή των βασικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στο σύνολο του πληθυσμού.

Η πορεία του ΟΤΕ υπήρξε ανοδική, με υψηλό σχετικά ρυθμό ανάπτυξης, μέχρι τα τέλη περίπου της δεκαετίας του 1970, ενώ έκτοτε εισήλθε σε φάση παρατεταμένης ύφεσης μέχρι το 1985 περίπου. Τότε η κυβέρνηση, στα πλαίσια της πολιτικής των κοινωνικοποιήσεων περιέλαβε και τον ΟΤΕ στις κοινωνικοποιημένες Δημόσιες Επιχειρήσεις και επέφερε μια σειρά από αλλαγές στα όργανα διοίκησης και ελέγχου του. Παρά τις μεταβολές αυτές, ο ΟΤΕ λειτούργησε κάτω από ένα ιδιότυπο καθεστώς τυπικά ανεξάρτητης Δημόσιας Επιχείρησης με διοικητική και διαχειριστική αυτονομία υπό την εποπτεία του κράτους, αλλά στην πραγματικότητα με ισχυρή εξάρτηση από αυτό.

Η κυβέρνηση, που προήλθε από τις εκλογές του Απριλίου 1990, πιεζόμενη αφενός από την ανάγκη ταχύτατου εκσυγχρονισμού του ΔΤΔ και αφετέρου από τις ρυθμίσεις της ΕΕ, εξήγγειλε την απόφαση της να προχωρήσει στην απελευθέρωση της αγοράς των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, επιτρέποντας την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων και από ιδιωτικούς φορείς. Το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση απελευθέρωσης έγινε στα πλαίσια του αναπτυξιακού νόμου 1892/90, ο οποίος έδινε την δυνατότητα ανάπτυξης, εγκατάστασης και εκμετάλλευσης δικτύων κινητής τηλεφωνίας σε ιδιώτες.

Στη συνέχεια το 1992 ψηφίστηκε ο Ν.2075/92, που αφορά γενικά την «Οργάνωση και Λειτουργία του Τομέα των Τηλεπικοινωνιών». Η ψήφιση του νόμου αυτού αποτέλεσε ένα επαναστατικό, για τα Ελληνικά δεδομένα, βήμα.

Οι κυριότερες διατάξεις του Ν.2075/92 είναι οι εξής⁴⁴:

⁴⁴ Κιουλαφά Κ.Ε, (1994), σελ.169

- Επιτρέπεται η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την χορήγηση αδειών παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, από τις οποίες δεν εξαιρείται ο ΟΤΕ.
- Η κανονιστική αρμοδιότητα στον τομέα των Τηλεπικοινωνιών διαχωρίζεται από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και ασκείται από ιδιαίτερο κρατικό όργανο - την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών (ΕΕΤ) - που ιδρύεται από τον νόμο.
- Για ορισμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες απαιτείται, πέραν της άδειας, και υπογραφή σύμβασης παραχώρησης μεταξύ του κράτους (ΕΤΤ) και της επιχείρησης η οποία αναλαμβάνει την εκμετάλλευση τους.
- Τα τιμολόγια παροχής των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών θα διαμορφώνονται ελεύθερα, αλλά η ΕΕΤ έχει δικαίωμα παρέμβασης για την προστασία του ανταγωνισμού και των χρηστών.
- Ο ΟΤΕ θα διατηρήσει το αποκλειστικό δικαίωμα παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, καθώς και την αποκλειστική εγκατάσταση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του ΔΤΔ, ενώ υποχρεούται να παρέχει προσπέλαση στο ΔΤΔ προς κάθε επιχείρηση, που δραστηριοποιείται στην περιοχή των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κατόπιν σχετικής άδειας.

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, ο Ν.2075/92 απελευθερώνει σε σημαντική έκταση την αγορά των τηλεπικοινωνιών εκτός από την σταθερή Φωνητική Τηλεφωνία, της οποίας την άσκηση διατηρεί κατ' αποκλειστικότητα ο ΟΤΕ. Τέλος με τον Ν.2167/93 τέθηκε σε συζήτηση και η διαδικασία μερικής ιδιωτικοποίησης του οργανισμού.

Η απελευθέρωση λοιπόν της αγοράς των τηλεπικοινωνιών -που όπως αναφέρθηκε ξεκίνησε από τις ΗΠΑ και αποτελεί σήμερα και την επίσημη πολιτική της ΕΕ στον τομέα των τηλεπικοινωνιών- υπήρξε μια γενικότερη τάση διεθνώς. Έτσι σήμερα ο θεσμός των παραδοσιακών κρατικών μονοπωλίων στις τηλεπικοινωνίες και τα ταχυδρομεία σε ελάχιστες χώρες διατηρείται αναλλοίωτος, ενώ σχεδόν σε όλες έχουν συντελεστεί ριζικές θεσμικές αλλαγές με κύριο άξονα την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών.

Στον Ευρωπαϊκό χώρο την πολιτική της απελευθέρωσης ακολούθησαν και οι χώρες της ΕΖΕΣ (EFTA), Δηλαδή Ελβετία, Σουηδία, Αυστρία, Νορβηγία, Φιλανδία, Ισλανδία οι οποίες είχαν υψηλό επίπεδο ανάπτυξης των τηλεπικοινωνιών.

Αν και οι θεσμικές ρυθμίσεις που γίνονταν για την απελευθέρωση διαφοροποιούνταν από χώρα σε χώρα, υπήρξε γενική η κατεύθυνση της κατάργησης των μονοπωλίων, της σταδιακής απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών καθώς και του διαχωρισμού των κανονιστικών αρμοδιοτήτων από τις επιχειρησιακές δραστηριότητες.

3. Περιγραφή του κλάδου των τηλεπικοινωνιών

Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών μπορεί να καλύπτει τις εξής παρακάτω υπηρεσίες⁴⁵:

- Υπηρεσίες τηλεφωνίας:
 - Σταθερή τηλεφωνία
 - Κινητή τηλεφωνία
- Υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων
- Μετάδοση δεδομένων στο Internet
- Δίκτυο ISDN
- Συστήματα Τηλε-ειδοποίησης

⁴⁵ ICAP (2001), σελ. 1

➤ Υπηρεσίες ιδιωτικών συστημάτων κινητών επικοινωνιών (PMR)

3.1 Σταθερή τηλεφωνία

Η σταθερή τηλεφωνία αποτελεί την παλαιότερη και την πιο διαδομένη υπηρεσία σε παγκόσμια κλίμακα, με την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας μέσω σταθερού δημοσίου δίκτου. Περιλαμβάνει την τηλεφωνία εσωτερικού, η οποία χωρίζεται σε αστική και υπεραστική, και τη διεθνή τηλεφωνία. Παγκοσμίως, η ανάπτυξη της σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας γίνεται με ρυθμούς 5%-10% ετησίως και χαρακτηρίζεται από την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, την εισαγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας, καθώς και από εντονότερες συνθήκες ανταγωνισμού μετά την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών αγορών.

Όσον αφορά στα δίκτυα και τις υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, οι λιανικές αγορές μπορούν να διαχωριστούν σε:

1. Αγορές Πρόσβασης (Access Markets)
2. Αγορές για φωνητική ή άλλου τύπου υπηρεσίες

«Οι αγορές πρόσβασης αφορούν τη διάθεση της σύνδεσης ή της πρόσβασης (σε ένα σταθερό σημείο) στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Οι αγορές για φωνητική ή άλλου τύπου υπηρεσίες μπορούν να προσφερθούν με άλλους τρόπους - από διαφορετικούς παρόχους- και με διαφορετική τεχνολογία. Η πλέον διαδεδομένη τεχνολογία σήμερα είναι ακόμη αυτή των παραδοσιακών τηλεφωνικών δίκτυων που χρησιμοποιούν μεταλλικά twisted pairs. Εναλλακτικές τεχνολογίες που είναι σήμερα διαθέσιμες είναι αυτές της καλωδιακής τηλεόρασης, των κινητών δίκτυων που έχουν προσαρμοσθεί να προσφέρουν υπηρεσίες σε σταθερές θέσεις και των ασύρματων δίκτυων»⁴⁶.

Η ανάπτυξη της τηλεφωνικής κίνησης εξελίχθηκε στην παγκόσμια αγορά από το 1995 με σχετικά σταθερούς ρυθμούς, της τάξεως του 5%-10%.

⁴⁶ N. Βέττας και I. Κατσουλάκος, Φεβρουάριος 2004, σελ.24

Γεγονός αρκετά ικανοποιητικό, αν λάβει κανείς υπόψη του ότι ο σημερινός αριθμός των συνδρομητών δεν μπορεί να αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Στην Ελλάδα εξελίχθηκε με ρυθμούς ελαφρώς χαμηλότερους, της τάξεως του 3%-6%. Ενώ η ετήσια αύξηση της διεθνούς τηλεφωνικής κίνησης υπήρξε μεγαλύτερη από την αντίστοιχη του εσωτερικού και κυμαινόταν από 10% έως 15%⁴⁷.

3.2 Κινητή τηλεφωνία

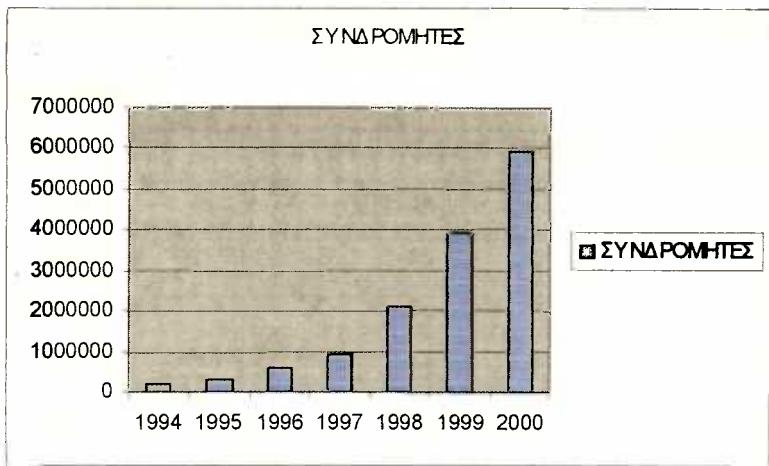
Τα δίκτυα της κινητής τηλεφωνίας άρχισαν να εγκαθίστανται παγκοσμίως στη δεκαετία του 1980, αλλά η μεγάλη ανάπτυξη σημειώθηκε από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 οπότε και εισήχθησαν τα ψηφιακά κυψελοειδή συστήματα. Στην Ευρώπη η είσοδος του πανευρωπαϊκού ψηφιακού GSM συντέλεσε τα μέγιστα στην εντυπωσιακή εξάπλωση της κινητής τηλεφωνίας. Τα πρώτα συστήματα GSM εγκαταστάθηκαν το 1992 και μέχρι το 2001 είχαν προσελκύσει 200 εκατομμύρια χρήστες στην Ευρώπη.

Στην Ελλάδα η κινητή τηλεφωνία έχει επιτύχει αρκετά ικανοποιητική διείσδυση. Οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας παρέχονται από το 1993, αρχικά από δύο φορείς, την PANAFON και την STET HELLAS. Ενώ το 1998 τέθηκε σε λειτουργία και τρίτο δίκτυο της COSMOTE.

Η εξέλιξη του αριθμού των συνδρομητών στην Ελλάδα φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, για τα έτη 1994-2000⁴⁸:

⁴⁷ ICAP (2001), σελ. 7

⁴⁸ ICAP (2001), σελ. 8

Διάγραμμα: Στοιχεία εταιρειών του κλάδου

3.3 Υπηρεσίες Μετάδοσης Δεδομένων

Οι υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων παρουσίασαν ιδιαίτερη ανάπτυξη παγκοσμίως από τη στιγμή που αυξήθηκαν οι ανάγκες για επικοινωνία μεταξύ υπολογιστών αλλά και η χρήση τοπικών δικτύων.

Η ανάπτυξη των υπηρεσιών δικτύων δεδομένων έχει επηρεάσει τον τρόπο λειτουργίας όλων σχεδόν των επιχειρήσεων, πολλές από τις οποίες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην αποδοτική μετάδοση πληροφοριών με ηλεκτρονικό τρόπο. Ενδεικτικό της παρατηρούμενης ανάπτυξης είναι ότι σύμφωνα με το *Telecommunications Yearbook*, τα συνολικά έσοδα της ευρωπαϊκής αγοράς αυξήθηκαν από \$8,3 δις το 1994 σε \$11,5 δις το 1998.

Το κυριότερο δίκτυο μετάδοσης δεδομένων, όπως όλοι γνωρίζουμε, είναι το Internet. Αυτό παρέχει, μεταξύ πολλών άλλων, πρόσβαση σε κάθε είδους επικοινωνία με άλλους χρήστες, άμεση και έμμεση, δυνατότητες ανταλλαγής πληροφοριών, υπηρεσίες μετάδοσης φωνής και πολυμέσων.

Ο αριθμός των χρηστών Internet στην Ευρώπη έχει απασχολήσει διάφορους μελετητές της αγοράς. Σύμφωνα με μελέτη της Nua Internet Surveys, που δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο του 1999, στα τέλη του 1998 υπήρχαν 34 εκατομμύρια χρήστες Internet στη Δυτική Ευρώπη, ενώ στα τέλη του 1999 προβλεπόταν να φτάσουν τα 45 εκατομμύρια και το 2004 τα

121 εκατομμύρια. Οι προβλέψεις της μελέτης κατά έτος παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΧΡΗΣΤΩΝ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ
1998	34	
1999	45	32%
2000	59	31%
2001	75	27%
2002	93	24%
2003	108	16%
2004	121	12%

Πίνακας: Προβλεπόμενη αύξηση χρηστών Internet στη Δ. Ευρώπη (Πηγή: Nua Internet Surveys)

Παράλληλα, οι Ευρωπαϊκές χώρες ταξινομούνται και βαθμολογούνται σύμφωνα με τη δυναμική της αγοράς του Internet. Σε αυτήν την ταξινόμηση χρησιμοποιήθηκαν τα εξής κριτήρια:

- Η διείσδυση των χρηστών Internet σαν ποσοστό του πληθυσμού
- Η διείσδυση Η/Υ
- Η ποιότητα του δικτύου σταθερής τηλεφωνίας
- Η οικονομική κατάσταση (ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημα, πληθωρισμός, ανεργία)
- Το εργασιακό περιβάλλον (εργατικό δυναμικό, φόροι, ρυθμιστικό περιβάλλον)
- Το κόστος πρόσβασης στο Internet
- Η χρήση πιστωτικών καρτών

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η ταξινόμηση ευρωπαϊκών χωρών, σύμφωνα με τη δυναμική που εμφανίζει η αγορά του Internet σε κάθε μία από αυτές:

ΒΑΘΜΟΣ	ΧΩΡΑ
A-	Ην. Βασίλειο
B+	Σουηδία, Φιλανδία, Δανία, Ολλανδία
B	Νορβηγία, Ελβετία
B-	Γερμανία, Ιρλανδία
C+	Γαλλία, Βέλγιο, Αυστρία
C	Ιταλία
C-	Ισπανία
D	Ελλάδα, Πορτογαλία

Πίνακας: Ταξινόμηση Ευρωπαϊκών αγορών Internet (Πηγή: Nua Internet Surveys)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 1999 και την μελέτη της Nua Internet Surveys, η πιο δυναμική αγορά είναι του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ στα επόμενα χρόνια άλλες τέσσερις χώρες αναμένεται να σημειώσουν μεγάλη ανάπτυξη: η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ισπανία. Σύμφωνα με αυτήν την έρευνα, μέχρι το 2004, αυτές οι πέντε χώρες αναμενόταν να κατέχουν το 75% της συνολικής αγοράς των δυτικοευρωπαϊκών χωρών.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση του σχετικού πίνακα. Το γεγονός αυτό οφειλόταν:

- Στη χαμηλή τεχνολογική υποδομή
- Στη μικρή διείσδυση των Η/Υ στην καθημερινή ζωή
- Στο υψηλό κόστος σύνδεσης Internet
- Στο μονοπωλιακό καθεστώς της τηλεπικοινωνιακής αγοράς που ίσχυε μέχρι το 2001

3.4 Δίκτυο ISDN

Το ISDN (Integrated Services Digital Network), το ψηφιακό Δίκτυο Ενοποιημένων Υπηρεσιών, αποτελεί την εξέλιξη του Δημόσιου Τηλεφωνικού Δικτύου (PSTN- Public Switched Telephone Network) και παρέχει τη δυνατότητα υποστήριξης, με τη χρήση μίας μόνο τηλεφωνικής σύνδεσης, όλων

των γνωστών μορφών επικοινωνίας (φωνή, εικόνα, δεδομένα και συνδυασμοί αυτών).

Το ISDN βασίζεται σε μια αρχιτεκτονική δικτύου, η οποία προσφέρει ψηφιακή επικοινωνία από άκρη σε άκρη και εξασφαλίζει μοναδικά πλεονεκτήματα:

- Υψηλές ταχύτητες για μεταφορά δεδομένων, ήχου, εικόνας και πρόσβαση στο Internet
- Υψηλή πιστότητα στη μεταφορά ήχου και εικόνας (7KHz)
- Αξιοπιστία στη μεταφορά δεδομένων
- Μείωση του χρόνου που οδηγεί σε σημαντική μείωση του κόστους
- Συμπληρωματικές υπηρεσίες (αναγνώριση κλήσης, πληροφορίες χρέωσης κ.τ.λ.) που διευκολύνουν τις καθημερινές ανάγκες επικοινωνίας

Την τελευταία πενταετία, οι υπηρεσίες ISDN έχουν γίνει αρκετά δημοφιλείς παγκοσμίως. Ο ρυθμός αύξησης των εσόδων από υπηρεσίες ISDN κυμάνθηκε το 1998 περίπου στο 55% για τις ΗΠΑ και στο 65% παγκοσμίως κατακτώντας ποσοστά 7,5% και 14% αντίστοιχα στη συνολική αγορά των υπηρεσιών διακίνησης δεδομένων (Data Communications Market Forecast-1999)⁴⁹.

3.5 Τηλεειδοποίηση

Τα συστήματα τηλε-ειδοποίησης (radiopaging) είναι από τα απλούστερα από το σύνολο κινητών επικοινωνιών. Συνήθως αυτή η υπηρεσία χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό και την ειδοποίηση των χρηστών, που είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλη συσκευή (pager), καθώς και για την μονόδρομη (one way) αποστολή μηνυμάτων ή δεδομένων. Μάλιστα όσο περνάνε τα χρόνια, τα συστήματα αυτά εμπλουτίζονται σημαντικά. Τους δίνεται η

⁴⁹ ICAP (2001), σελ.16

δυνατότητα αποστολής μηνυμάτων και δεδομένων με αυξημένη ασφάλεια, την αποστολή φωνητικών μηνυμάτων και την παροχή πλήθους χρήσιμων πληροφοριών όπως πολιτικές, οικονομικές και αθλητικές ειδήσεις, δελτία καιρού, προγράμματα πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λ.π. Επίσης έχουν αναπτυχθεί συστήματα με δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας (two-way).

Ένα σύστημα τηλε-ειδοποίησης, γενικά «αποτελείται από ένα ή περισσότερα συστήματα ελέγχου (system control), τα οποία συνδέονται με το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο από το οποίο προέρχονται οι κλήσεις, τα μηνύματα κ.λ.π. Κάθε σύστημα ελέγχου συνδέεται με έναν αριθμό από πομπούς (transmitter) οι οποίοι μεταδίδουν ασύρματα την πληροφορία που διεγείρει τους δέκτες (pgers). Ανάλογα με την περιοχή λειτουργίας, τα συστήματα διακρίνονται σε τοπικά και ευρείας περιοχής»⁵⁰.

Τρία είναι τα πιο διαδομένα πρωτόκολλα ψηφιακής κωδικοποίησης: Το POCSAG, το ERMES και το FLEX. Τα περισσότερα συστήματα είναι βασισμένα στο POCSAG (Post Office Code Standardisation Advisory Group), ενώ το ERMES (European Radio Message System) και το FLEX είναι πρωτόκολλα νέας γενιάς, υψηλής ταχύτητας, με βελτιωμένη απόδοση, έμφαση στην ασφαλή μετάδοση μηνυμάτων και δεδομένων και δυνατότητα παροχής νέων υπηρεσιών. Το ERMES αναπτύχθηκε από ομάδα εργασίας του ETSI (European Telecommunications Standards Institute) με την προοπτική ενός πανευρωπαϊκού συστήματος και εγκρίθηκε ως πρότυπο το 1990. Το FLEX αναπτύχθηκε από τη Motorola το 1993, η οποία είχε αναπτύξει και τα πρώτα πρωτόκολλα two-way επικοινωνίας: το ReFLEX και το InFLEXion.

Τα συστήματα τηλε-ειδοποίησης εμφανίζονται αρκετά ελκυστικά και λόγω του χαμηλού κόστους. Σε ολόκληρο τον κόσμο μέχρι το 2001 υπήρχαν περίπου 140 εκατομμύρια χρήστες τηλε-ειδοποίησης, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων ήταν συνδρομητές POCSAG συστημάτων. Οι ΗΠΑ

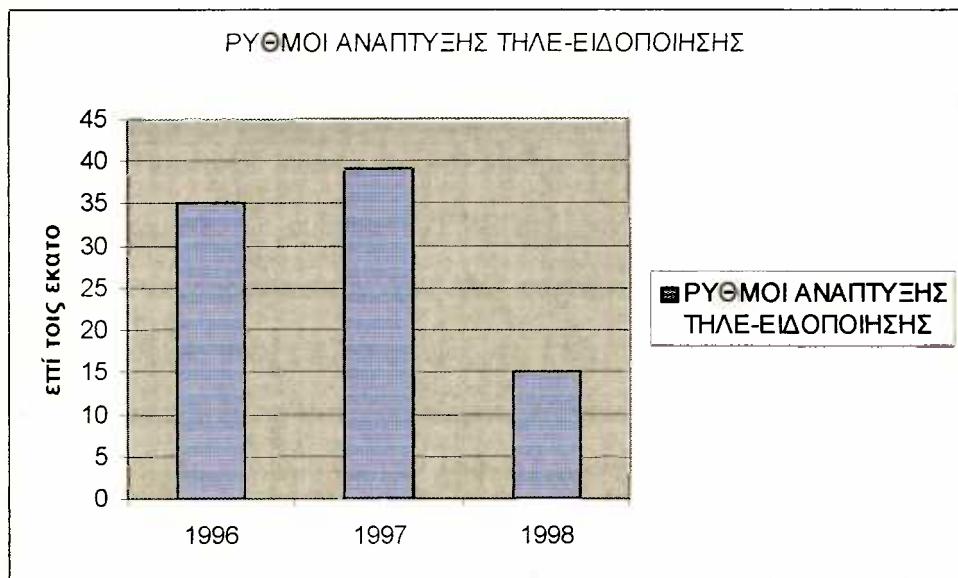
⁵⁰ ICAP (2001), σελ. 18

αποτελούν τη μεγαλύτερη αγορά τηλε-ειδοποίησης με 56 εκατομμύρια χρήστες περίπου μέχρι το 2001, ενώ στην Ευρώπη υπήρχαν 10 εκατομμύρια χρήστες.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση στη διείσδυση της τηλε-ειδοποίησης, και αυτό κυρίως εξαιτίας της παρουσίας νέας γενιάς πρωτοκόλλων (FLEX, ERMES). Η διείσδυση στις ΗΠΑ ήταν το 1995 13%, το 1996 15,5%, το 1997 18,2% και το 1998 20%.

Η κατάσταση στην Ευρώπη είναι αρκετά διαφορετική⁵¹. Η διείσδυση των συστημάτων τηλε-ειδοποίησης είναι μόλις 2,7%. Οι μεγαλύτερες αγορές είναι του Ηνωμένου Βασιλείου με 2 εκατομμύρια χρήστες, της Γαλλίας με 1,8 εκατομμύρια χρήστες και της Γερμανίας με 1,3 εκατομμύρια χρήστες. Το 1996 η αύξηση ήταν 35% και εξίσου εντυπωσιακή το 1997 με 39%, ενώ το 1998 ο ρυθμός αύξησης ήταν χαμηλότερος, περίπου 15%.

Οι ρυθμοί ανάπτυξης τηλε-ειδοποίησης στην Ευρωπαϊκή αγορά παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα για τα έτη 1996-1998:

Διάγραμμα: Στοιχεία EITO (European Information Technology Observatory)

⁵¹ ICAP (2001), σελ. 19

Σήμερα, η αγορά της Ε.Ε έχει μειώσει δραστικά το ποσοστό των συστημάτων POCSAG ενώ τα ποσοστά των συστημάτων FLEX και ERMES αυξήθηκαν καθώς έδωσαν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγαλύτερου αριθμού χρηστών και την παροχή νέων υπηρεσιών.

Στην Ελλάδα, η διείσδυση της τηλε-ειδοποίησης στην αγορά το 2001 ήταν μόλις 0,25%, δηλαδή πολύ χαμηλότερη από το μέσο όρο των Ευρωπαϊκών χωρών.

3.6 Ιδιωτικά Συστήματα Κινητών Επικοινωνιών (Private Mobile Radio - pmr)

Τα Ιδιωτικά Συστήματα Κινητών Επικοινωνιών εξυπηρετούν τις ανάγκες αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ χρηστών ή ομάδα χρηστών που έχουν κοινά χαρακτηριστικά και που βρίσκονται πολύ συχνά σε κίνηση, όπως για παράδειγμα του προσωπικού μιας εταιρείας, τα μέλη σωμάτων ασφαλείας, πυροσβεστικής κ.λ.π. Οι υπηρεσίες των συστημάτων είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες επαγγελματιών και μεταξύ άλλων παρέχουν προσωπικές και ομαδικές κλήσεις, σύνδεση με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και επείγουσες κλήσεις.

Τα ιδιωτικά Συστήματα Κινητών Επικοινωνιών «διακρίνονται σε PMR (Professional Mobile Radio) και σε PAMR (Public Accesss Mobile Radio) συστήματα. Τα συστήματα PMR ανήκουν στους οργανισμούς ή τις εταιρείες που τα χρησιμοποιούν. Τα PAMR συστήματα εγκαθίστανται από κάποιο φορέα, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες σε έναν αριθμό πελατών, οι οποίοι γίνονται συνδρομητές στο συγκεκριμένο σύστημα. Τυπικές ζώνες λειτουργίας PMR συστημάτων είναι από 138 MHz μέχρι 225 MHz και από 410 MHz μέχρι 470 MHz»⁵².

⁵² ICAP (2001), σελ.22

Τα περισσότερα συστήματα, σήμερα, είναι αναλογικά. Άλλα οι αυξανόμενες απαιτήσεις για διασύνδεση με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και εφαρμογές μετάδοσης δεδομένων οδηγούν ολοένα μεγαλύτερο αριθμό χρηστών στην υιοθέτηση ψηφιακών συστημάτων, όπως το IDEN της Motorola και το EDACS της Ericsson.

Στις ΗΠΑ, τα PMR συστήματα έχουν μια αρκετά ικανοποιητική διείσδυση (το 2001 ήταν 10%). Η μεγαλύτερη διείσδυση παρατηρείται στις υπηρεσίες δημόσιας ασφάλειας και σε τμήματα πωλήσεων. Στην Ευρώπη οι ρυθμοί ανάπτυξης δεν είναι καθόλου ικανοποιητικοί. Μέχρι το 2001 υπήρχαν 7,5 εκατομμύρια χρήστες PMR συστημάτων και το 80% των χρηστών ήταν συγκεντρωμένο στη Γερμανία, στο Ην. Βασίλειο και τη Γαλλία, ενώ στις περισσότερες χώρες η κατάσταση ήταν υποτονική. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι στους εργαζόμενους σε βιομηχανίες στις ΗΠΑ, η διείσδυση είναι 20 φορές μεγαλύτερη από το μέσο όρο των ευρωπαϊκών χωρών.

Στην Ελλάδα οι υπηρεσίες PMR συστημάτων έχουν εξαιρετικά μικρή διείσδυση στο χώρο των εταιρειών. Η σημαντικότερη δραστηριότητα, σε αυτόν τον τομέα των τηλεπικοινωνιών, είναι τα παράκτια δίκτυα VHF, HF και MF για τις ανάγκες της ναυτιλιακής επικοινωνίας.

4. Η ανάγκη Ρυθμιστικής Παρέμβασης στον κλάδο των Τηλεπικοινωνιών

Χαρακτηριζόμενες από ισχυρή ανάπτυξη, οι τηλεπικοινωνίες αποτελούν τομέα διαρκούς καινοτομίας και ταχείας τεχνολογικής εξέλιξης. Την τελευταία δεκαετία του εικοστού αιώνα είδαμε αλλαγές χωρίς προηγούμενο στον παγκόσμιο κλάδο των τηλεπικοινωνιών. Πολλές περιπτώσεις δημοσίων υπηρεσιών ιδιωτικοποιήθηκαν και η ανάγκη για

ρύθμιση και σύσταση σχετικών ρυθμιστικών αρχών έγινε απαραίτητη. Η ιδιωτικοποίηση αυτή παρακινήθηκε από πολλούς παράγοντες⁵³:

- Ολοένα και περισσότερες αποδείξεις ότι οι ιδιωτικοποιημένες τηλεπικοινωνιακές αγορές αναπτύσσονταν και εξελίσσονταν περισσότερο και ότι η εξυπηρέτηση πελατών ήταν καλύτερη.
- Η ανάγκη να προσελκύσουν το ιδιωτικό κεφάλαιο και να το διευρύνουν κάνει της τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις να βελτιώσουν τα δίκτυα τους και να παράξουν καινούργιες υπηρεσίες.
- Η ανάπτυξη του Internet, η οποία προκάλεσε μεγαλύτερη συμφόρηση δεδομένων παρά φωνητική συμφόρηση σε πολλές χώρες, οδήγησε στην παραγωγή πολλών νέων προμηθευτών υπηρεσιών.
- Η ανάπτυξη των κινητών και άλλων ασύρματων υπηρεσιών προσέφεραν εναλλακτικότητα στα σταθερά δίκτυα και παρήγαγαν καινούργιες υπηρεσίες στην αγορά της τηλεπικοινωνίας.
- Η ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου στις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και η ανάγκη διεξαγωγής του από διεθνείς προμηθευτές.

Η επιτυχημένη αλλαγή των τηλεπικοινωνιακών μονοπωλιακών αγορών σε ανταγωνιστικές απαιτεί την παρέμβαση της ρύθμισης. Χωρίς αυτή βιώσιμος ανταγωνισμός δεν είναι δυνατό να ανακύψει. Στην πραγματικότητα, η περίοδος αυτή της ιδιωτικοποίησης και της εισαγωγής έντονου ανταγωνισμού υπήρξε η πιο δύσκολη στη ζωή του ρυθμιστικού ανταγωνισμού.

Η μεσολάβηση της ρύθμισης απαιτείται για πολλούς λόγους. Τυπικά, οι ρυθμιστές πρέπει να εγκρίνουν τις νέες επιχειρήσεις και να επιβλέπουν τη σχέση μεταξύ των παλαιών και των νέων επιχειρήσεων.

Ο στόχος της ρύθμισης των τηλεπικοινωνιών διαφέρει από χώρα σε χώρα. Οι κυβερνήσεις στις περισσότερες χώρες συνεχίζουν να βλέπουν τις τηλεπικοινωνίες σαν μια απαραίτητη χρήσιμη δημόσια υπηρεσία και

⁵³ H. Intven, J. Oliver and E. Sepulveda (2001), σελ.9

συμπεριφέρονται συνήθως ως «διευθύνων» του κλάδου, προσπαθώντας να διατηρήσουν ένα ρυθμιστικό περιβάλλον που να συμβάλλει σε μια αποτελεσματική προσφορά των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στο κοινό.

Μπορεί οι ρυθμίσεις να αλλάζουν από χώρα σε χώρα, αλλά οι βασικοί στόχοι της ρύθμισης των τηλεπικοινωνιών είναι συχνά κοινοί⁵⁴:

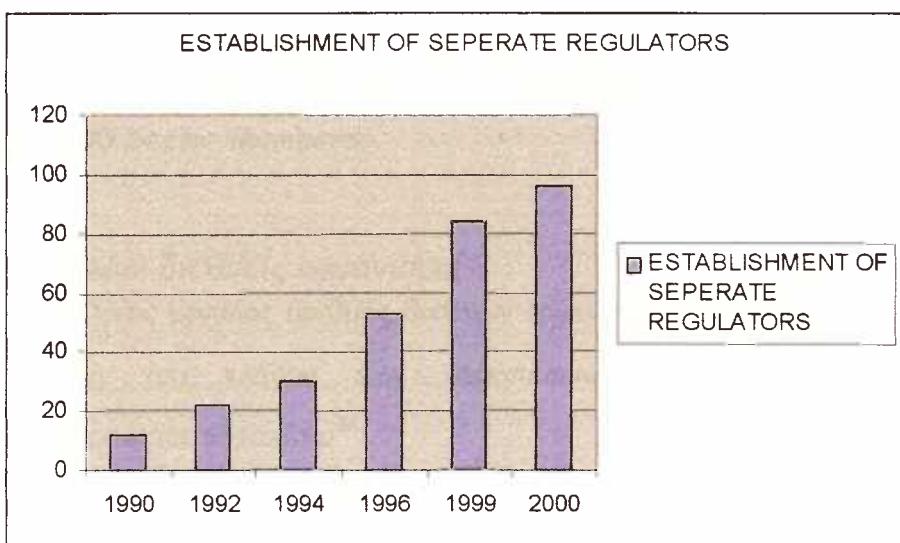
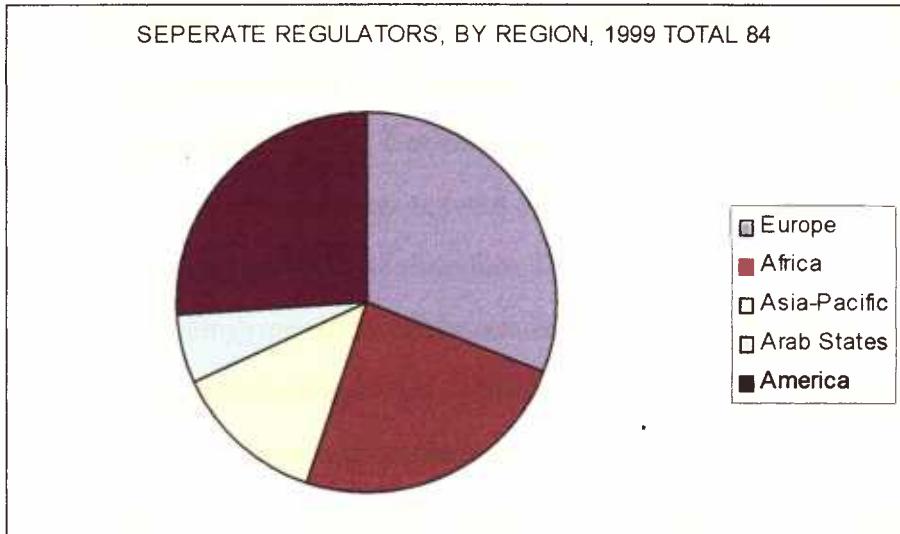
- Προάγουν την καθολική πρόσβαση σε βασικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες
- Ενθαρρύνουν τις ανταγωνιστικές αγορές να προάγουν:
 - Αποτελεσματική προσφορά των υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας
 - Καλή ποιότητα των υπηρεσιών
 - Αναβαθμισμένες υπηρεσίες
 - Αποτελεσματικές τιμές
- Εκεί που οι ανταγωνιστικές αγορές δεν υπάρχουν ή αποτυγχάνουν, οι ρυθμίσεις αντιμετωπίζουν καταχρήσεις της αγοράς όπως υπερβάλλουσα τιμολόγηση και αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά από τις κυρίαρχες επιχειρήσεις
- Προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα κατάλληλο περιβάλλον που να προάγει τις επενδύσεις για την επέκταση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων
- Προάγουν τη δημόσια αυτοπεποίθηση στις τηλεπικοινωνιακές αγορές μέσω της διαφάνειας και τις αδειοδοτήσεις πρόσβασης
- Προστατεύουν τα δικαιώματα του καταναλωτή αλλά και τα δικαιώματα ιδιοκτησίας
- Προάγουν την τηλεπικοινωνιακή σύνδεση για όλους τους χρήστες μέσω αποτελεσματικών συμφωνιών (interconnection arrangements)
- Βελτιώνουν την χρήση περιορισμένων πηγών και δικτύων, όπως το radio spectrum

⁵⁴ H. Intven, J. Oliver and E. Sepulveda (2001), σελ. 10

Ο αριθμός των τηλεπικοινωνιακών ρυθμιστικών αρχών αυξήθηκε ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Ο βασικός λόγος είναι η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών που οδήγησαν στον διαχωρισμό μεταξύ λειτουργίας και ρύθμισης του κλάδου. Οι περισσότερες ιδρύθηκαν και εγκαταστάθηκαν την περίοδο που πολλοί κρατικοί τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί ιδιωτικοποιήθηκαν. Επομένως, η ανάγκη για ρύθμιση ήταν απαραίτητη εκ των πραγμάτων και αυξήθηκε ακόμα περισσότερο με την εισαγωγή νέων ανταγωνιστών στις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις.

To ITU (International Telecommunications Union) υπέδειξε ότι το 1990, 12 χώρες είχαν τηλεπικοινωνιακές ρυθμιστικές αρχές που λειτουργούσαν χωριστά από τις επιχειρήσεις. Ο όρος «ξεχωριστές ρυθμιστικές αρχές» αναφέρεται γενικά σε αρχές που λειτουργούν χωριστά και ανεξάρτητα από τις κρατικές αρχές ή οργανισμούς που είναι υπεύθυνοι για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Μέχρι τον Αύγουστο του 1999, ο αριθμός των ρυθμιστικών αρχών είχε αυξηθεί στο 84. Εννέα καινούργιες τηλεπικοινωνιακές ρυθμιστικές αρχές ιδρύθηκαν μεταξύ 1998-1999. Στα τέλη του 2000, ο αριθμός έφτασε το 96 και συνεχώς αυξανόταν. Η αύξηση στην ίδρυση αυτών των ρυθμιστικών αρχών παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα⁵⁵:

⁵⁵ H. Intven, J. Oliver and E. Sepulveda (2001), σελ. 11

Διαγράμματα: Πηγή ITU (1999a) και (2000)

4.1 International Telecommunications Union (ITU)

Το ITU ξεκίνησε στο Παρίσι το 1865 ως Παγκόσμιος Οργανισμός Τηλεγραφίας (International Telegraph Union). Άλλαξε το όνομα του σε ITU το 1934 και έγινε ιδιαίτερη αρχή των Ενωμένων Εθνών το 1974.

Το ITU είναι ένας παγκόσμιος οργανισμός που έχει ανάμειξη τόσο σε ιδιωτικά όσο και ιδιωτικά τηλεπικοινωνιακά ζητήματα. Το ITU καλύπτει τις εξής δραστηριότητες:

- προάγει την ανάπτυξη και την αποτελεσματική λειτουργία των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, με στόχο τη βελτίωση της χρησιμότητας και της διαθεσιμότητας αυτών στο κοινό.
- Προάγει και προσφέρει τεχνική υποστήριξη σε αναπτυσσόμενες χώρες στο χώρο των τηλεπικοινωνιών. Προάγει την κινητοποίηση ιδιωτικών και μη επιχειρήσεων καθώς και οικονομικών φορέων για επενδύσεις, με στόχο τη βελτίωση του κλάδου. Γνωστοποιεί τις ωφέλειες των νέων τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών.
- Προάγει, σε παγκόσμιο επίπεδο, μια σαφέστερη τηλεπικοινωνιακή πολιτική

Τον Ιούλιο του 2000, το ITU περιλάμβανε 189 μέλη χωρών και πάνω από 600 Sector Members.

4.2 Άλλοι διεθνείς οργανισμοί

Ένας μεγάλος αριθμός διεθνών οργανισμών έχει σημαντικό ρόλο στην ρύθμιση του κλάδου των τηλεπικοινωνιών. Μερικοί από αυτούς περιγράφονται παρακάτω⁵⁶:

- *African Telecommunications Union (ATU)*: συντονίζει την ανάπτυξη των Αφρικανικών τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Προάγει την ανάπτυξη του κλάδου στην Αφρική και συμβάλλει στις ρυθμιστικές αλλαγές του κλάδου
- *Caribbean Telecommunications Union (CTU)*: προάγει τη συνεργασία 13 αγγλόφωνων μελών κρατών στην Καραϊβική. Προάγει την ανάπτυξη και συμμετέχει σε ρυθμιστικές αποφάσεις

⁵⁶ H. Intven, J. Oliver and E. Sepulveda (2001), σελ.11

- *European Conference of Post and Telecommunications Administrations (CEPT)*: δραστηριοποιείται στην εναρμόνιση των αδειοδοτήσεων, στην διοίκηση και την τιμολογιακή πολιτική του κλάδου
- *European Telecommunications Office (ETO)*: υποστηρίζει τη ρυθμιστική πολιτική για καθολική υπηρεσία στην αγορά των τηλεπικοινωνιών και προάγει την εναρμόνιση των ήδη υπαρχόντων ρυθμίσεων. Επιβλέπει τις αδειοδοτήσεις και την τιμολογιακή πολιτική
- *Inter-American Telecommunications Commission (CITEL)*: βασικός οργανισμός της Αμερικής σε θέματα που αφορούν τις τηλεπικοινωνίες. Προάγει την ανάπτυξη και συμμετέχει σε ρυθμίσεις του κλάδου
- *Latin American Telecommunications Regulators (REGULATEL)*: ενθαρρύνει τη συνεργασία 16 χωρών της Λατινικής Αμερικής. Ειδικεύεται στη τηλεπικοινωνιακή πολιτική και ρύθμιση
- *Pacific Telecommunications Council (PTC)*: οργανισμός υπεύθυνος για την τηλεπικοινωνιακή πολιτική και ρύθμιση στην περιοχή του Ειρηνικού

4.3 ΕΕΤΤ

Η ΕΕΤΤ είναι η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή της Ελλάδας, η οποία επιβλέπει και ρυθμίζει την τηλεπικοινωνιακή αγορά και την αγορά των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Στοχεύει στην προώθηση της ανάπτυξης της αγοράς, την εξασφάλιση της ομαλής της λειτουργίας στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού και της διασφάλισης των συμφερόντων των χρηστών. Η ΕΕΤΤ είναι διοικητικά αυτοτελής και οικονομικά ανεξάρτητη.

Ιδρύθηκε το 1992 με τον Ν.2075 με την επωνυμία Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών (ΕΕΤ) και οι αρμοδιότητές της επικεντρώνονταν στην εποπτεία της απελευθερωμένης αγοράς των τηλεπικοινωνιών. Η λειτουργία της όμως ξεκίνησε το καλοκαίρι του 1995. Με την ψήφιση του Ν.2668/98 ο

οποίος καθόριζε τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ανατέθηκε στην ΕΕΤ και η ευθύνη για την εποπτεία και ρύθμιση της αγοράς των ταχυδρομικών υπηρεσιών και μετονομάστηκε σε Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Με τον Ν.2867/2000⁵⁷ ενισχύθηκε ο εποπτικός, ελεγκτικός και ρυθμιστικός ρόλος της ΕΕΤΤ.

Η ΕΕΤΤ απαρτίζεται από εννέα μέλη, τα οποία επιλέγονται από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών & Επικοινωνιών. Τρεις από τους εννέα επιτρόπους, ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος για τον τομέα των Τηλεπικοινωνιών και ο Αντιπρόεδρος για τον τομέα παροχής Ταχυδρομικών Υπηρεσιών είναι πλήρους απασχόλησης. Σύμφωνα με τον Ν.2867/00 'ώς μέλη της ΕΕΤΤ επιλέγονται πρόσωπα εγγωμένου κύρους, που απολαύουν ευρείας κοινωνικής αποδοχής και διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους ικανότητα στον τεχνικό, οικονομικό ή νομικό τομέα'. Τα μέλη της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους απολαμβάνουν πλήρους ανεξαρτησίας.

4.3.1 Αρμοδιότητες της Ε.Ε.Τ.Τ.

Οι ανάγκες για μια αποτελεσματική, ευέλικτη, και εξειδικευμένη διοίκηση που προκύπτουν από μια απελευθερωμένη αγορά απαντώνται στον νέο Ν.2867/2000 με την ενίσχυση του εποπτικού, ελεγκτικού και ρυθμιστικού ρόλου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων. Ο Ν.2867/2000 έχει ως στόχο να εξασφαλίσει την ομαλή λειτουργία και την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών, μεριμνώντας για την προστασία των χρηστών, την εξασφάλιση της παροχής Καθολικής Υπηρεσίας καθώς και την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

⁵⁷ «Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας», αρ.φύλλου 273, 19/12/2000

Ιδιαίτερα, η ΕΕΤΤ⁵⁸:

- ρυθμίζει όλα τα θέματα που αφορούν στις Γενικές και Ειδικές Άδειες (χορήγηση, ανανέωση, τροποποίηση, ανάκληση, αναστολή, μεταβίβαση και συνεκμετάλλευση), καθορίζοντας τους όρους και διεξάγοντας (όπου προβλέπεται) τους διαγωνισμούς για την χορήγηση Ειδικών Αδειών
- καθορίζει τις αρχές κοστολόγησης και τιμολόγησης για την πρόσβαση και χρήση του Τοπικού Βρόχου, των Μισθωμένων Γραμμών και της Διασύνδεσης, με την έκδοση σχετικών κανονισμών
- συντάσσει το Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης, εκχωρεί αριθμούς και ονόματα δικτυακών τόπων (domain names) και προβαίνει στη διαπίστευση των φορέων που παρέχουν πιστοποίηση ηλεκτρονικής υπογραφής
- ρυθμίζει τα θέματα του Διαδικτύου
- ασχολείται με θέματα τερματικού εξοπλισμού
- διαχειρίζεται το Φάσμα Ραδιοσυχνοτήτων, προβαίνει στην εκχώρηση μεμονωμένων ραδιοσυχνοτήτων ή ζωνών ραδιοσυχνοτήτων και τηρεί μητρώο εκχωρούμενων ραδιοσυχνοτήτων
- εποπτεύει και ελέγχει τη χρήση του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων
- χορηγεί τις άδειες κατασκευής κεραιών
- συντάσσει τον Εθνικό Κανονισμό Ραδιοεπικοινωνιών, καθώς και των προϋποθέσεων Παροχής Ανοικτού Δικτύου και των πιθανών, λόγω Ουσιωδών Απαιτήσεων, περιορισμών πρόσβασης στο Δίκτυο
- είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στην αγορά των τηλεπικοινωνιών

⁵⁸ <http://www.eett.gr>

- καταρτίζει κατάλογο των Οργανισμών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά, καθώς και αυτών που έχουν υποχρέωση παροχής μισθωμένων γραμμών
- εκδίδει τους Κώδικες Δεοντολογίας
- είναι αρμόδια για την εφαρμογή της Καθολικής Υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των Θεμάτων χρηματοδότησής της
- ασκεί εποπτεία επί της αγοράς τηλεπικοινωνιών, ελέγχοντας τις συμβάσεις διασύνδεσης, παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και κινητής επικοινωνίας, ώστε να διασφαλισθεί η προστασία των καταναλωτών, η διασύνδεση και η διαλειτουργικότητα των δικτύων. Επίσης, ρυθμίζει και εποπτεύει την αγορά των ταχυδρομικών υπηρεσιών
- γνωμοδοτεί για τη λήψη νομοθετικών μέτρων
- στα πλαίσια εφαρμογής της μονοαπευθυντικής διαδικασίας, διαβιβάζει προς τις αρμόδιες αρχές αιτήσεις τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων προς λήψη απαραίτητων αδειών και συνεργάζεται με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και άλλους διεθνείς φορείς
- έχει διαιτητικές αρμοδιότητες για την επίλυση διαφορών μεταξύ τηλεπικοινωνιακών οργανισμών/ οργανισμών ταχυδρομικών υπηρεσιών, ή μεταξύ αυτών και του Δημοσίου, χρηστών και ιδιωτών.

Κατά την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων της, η ΕΕΤΤ δύναται να προβαίνει στην έκδοση κανονιστικών ή ατομικών πράξεων, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4.4 Διαδικασία ρύθμισης

Οι ρυθμιστικές αρχές μπορεί να διαμορφώσουν πολλούς διαφορετικούς τρόπους και διαδικασίες ρύθμισης, όπως αποφάσεις, οδηγίες, νόμους, πολιτικές, επισημάνσεις και λύσεις. Ο στόχος όμως είναι κοινός: Η επίλυση

και πρόληψη προβλημάτων στον κλάδο. Μια σωστή ρυθμιστική απόφαση πρέπει να περικλείει ανεξαρτησία, αποτελεσματικότητα, επαγγελματισμό, αντικειμενικότητα και διαφάνεια.

Ανεξάρτητα από τον κλάδο που επιχειρείται να ρυθμιστεί, στην πράξη υπάρχουν τρία διακριτά στάδια⁵⁹:

Το αρχικό στάδιο είναι η τοποθέτηση του νομοθετικού πλαισίου. Αυτό γίνεται από το αρμόδιο σώμα του κράτους. Κατά τη δημιουργία του νομοθετικού πλαισίου σταθμίζονται τα συμφέροντα τόσο των επιχειρήσεων όσο και των καταναλωτών. Στην περίπτωση που ένα κράτος βρίσκεται σε μια ένωση λαμβάνονται γενικά υπόψη οι κατευθυντήριες γραμμές που έχουν συμφωνηθεί στο επίπεδο της ένωσης (π.χ η Ελλάδα λαμβάνει υπόψη της τις οδηγίες της ΕΕ). Το νομοθετικό πλαίσιο προσδιορίζει τα όρια της ρύθμισης και αναθέτει σε αρμόδια Ρυθμιστική Αρχή ή Οργανισμό τον έλεγχο της διαδικασίας.

Το δεύτερο στάδιο αφορά τη δράση της Ρυθμιστικής Αρχής. Αυτή κινείται στα πλαίσια του νομοθετικού πλαισίου και παίρνει υπό την κατοχή της την εξουσία της ρύθμισης. Η Ρυθμιστική Αρχή είναι υποχρεωμένη να λαμβάνει υπόψη της τους περιορισμούς και πιέσεις από επιχειρήσεις και ομάδες καταναλωτών. Επίσης μπορεί να λαμβάνει πρωτοβουλίες, προτείνοντας στην κυβέρνηση και στο κοινοβούλιο τροποποιήσεις της εφαρμοζόμενης νομοθεσίας. Σε περίπτωση που κάποια επιχείρηση ή ομάδα καταναλωτών δεν συμφωνούν με κάποια απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής μπορούν να προσφύγουν στη Δικαστική Εξουσία.

Το τρίτο στάδιο είναι η άρση της ρύθμισης (Deregulation). Αυτό δίνει τη δυνατότητα στη Ρυθμιστική Αρχή, όταν κρίνει ότι ο ανταγωνισμός μπορεί να λειτουργήσει ικανοποιητικά χωρίς ρύθμιση, να προχωρήσει σε μέτρα κατάργησης της ρύθμισης.

⁵⁹ Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), σελ.92

5. Κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί βασικό φορέα για την λήψη των αποφάσεων. Υπουργοί των κρατών μελών συνεδριάζουν αρμόδια θέματα εξωτερικών, οικονομικών και κοινωνικών υποθέσεων, ανταγωνισμού, γεωργίας, αλιείας καθώς και πολλών άλλων δραστηριοτήτων, όπως μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, που μας απασχολεί στην εν λόγω εργασία.

Έτσι, σε συνδυασμό με αρμόδιες ευρωπαϊκές αρχές (όπως το ETO - European Telecommunication Office κ.α.) θεσπίζει σχετικές νομοθεσίες, συντονίζει τηλεπικοινωνιακές πολιτικές, συνομολογεί διεθνείς συμφωνίες της ΕΕ ή διεθνών οργανισμών, εγκρίνει μέτρα και καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές. Οι πράξεις του Συμβουλίου μπορεί να έχουν τη μορφή κανονισμών, οδηγιών, αποφάσεων, συστάσεων ή γνωμοδοτήσεων.

Οι πιο πρόσφατες σημαντικές πράξεις (οδηγίες) όσον αφορά τον τομέα των τηλεπικοινωνιών, είναι οι εξής:

5.1 Οδηγία Πλαισιο

Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό Κανονιστικό Πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία Πλαισιο):

Άρθρο 1:

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει εναρμονισμένο πλαίσιο για τη ρύθμιση υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δίκτυων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών. Καθορίζει τα καθήκοντα των εθνικών κανονιστικών αρχών και θεσπίζει σύνολο διαδικασιών για την εξασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου σε ολόκληρη την Κοινότητα. Η παρούσα οδηγία, καθώς και οι ειδικές οδηγίες, ισχύουν υπό την

επιφύλαξη των μέτρων που λαμβάνονται, σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, τηρουμένου του κοινοτικού δικαίου, για την επιδίωξη στόχων γενικού συμφέροντος, ιδίως σχετικά με τη ρύθμιση του περιεχομένου και την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα.

Άρθρο 2 - Ορισμοί:

- δ) "Δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών": το δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο χρησιμοποιείται, εξ ολοκλήρου ή κυρίως, για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- ζ) "Εθνική κανονιστική αρχή": ο ή οι φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος έχει αναθέσει οποιαδήποτε από τα κανονιστικά καθήκοντα που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες.
- ι) "Καθολική υπηρεσία": ένα στοιχειώδες σύνολο υπηρεσιών, που ορίζεται στην οδηγία 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), συγκεκριμένης ποιότητας, διαθέσιμο για κάθε χρήστη, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική του θέση και, υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων εθνικών συνθηκών, σε προσιτή τιμή.
- ιβ) "Ειδικές οδηγίες": η οδηγία 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), η οδηγία 2002/19/EK (οδηγία για την πρόσβαση), η οδηγία 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και η οδηγία 97/66/EK.
- ιγ) "Παροχή δικτύου ηλεκτρονικών υπηρεσιών": η σύσταση, η λειτουργία, ο έλεγχος και η διάθεση τέτοιου δικτύου.

Άρθρο 3:

Εθνικές κανονιστικές αρχές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι καθένα από τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εθνικές κανονιστικές αρχές βάσει της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, αναλαμβάνεται από αρμόδιο φορέα.
2. Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ανεξαρτησία των εθνικών κανονιστικών αρχών εξασφαλίζοντας ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές είναι νομικά διακριτές και λειτουργικά ανεξάρτητες από όλους τους οργανισμούς παροχής

δικτύων, εξοπλισμού ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα κράτη μέλη τα οποία διατηρούν την κυριότητα ή τον έλεγχο επιχειρήσεων παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εξασφαλίζουν τον αποτελεσματικό διαρθρωτικό διαχωρισμό της κανονιστικής λειτουργίας από τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με την κυριότητα ή τον έλεγχο.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την αμεροληψία και τη διαφάνεια των εθνικών κανονιστικών αρχών κατά την άσκηση των εξουσιών τους.

4. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εθνικές κανονιστικές αρχές κατά τρόπον ώστε να είναι εύκολα προσιτά, ιδίως στην περίπτωση που τα καθήκοντα αυτά ανατίθενται σε δύο ή περισσότερους φορείς. Ανάλογα με την περίπτωση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διαβούλευση και τη συνεργασία μεταξύ των αρχών αυτών, καθώς και μεταξύ αυτών και των εθνικών αρχών στις οποίες ανατίθεται η εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού και των εθνικών αρχών στις οποίες ανατίθεται η εφαρμογή του δικαίου του καταναλωτή, σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος. Όταν περισσότερες της μιας αρχές έχουν αρμοδιότητα να χειρίζονται τα θέματα αυτά, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα αντίστοιχα καθήκοντα κάθε αρχής δημοσιεύονται σε εύκολα προσιτή μορφή.

5. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών. Σε σχέση με τις ανταλλασσόμενες πληροφορίες, η αποδέκτρια αρχή εξασφαλίζει το ίδιο επίπεδο εμπιστευτικότητας με τη διαβιβάζουσα αρχή.

6. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή όλες τις εθνικές κανονιστικές αρχές στις οποίες ανατίθενται καθήκοντα βάσει της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, καθώς και τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.

Άρθρο 8:

Στόχοι πολιτικής και κανονιστικές αρχές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, κατά την άσκηση των κανονιστικών καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες, οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν κάθε εύλογο μέτρο που στοχεύει στην επίτευξη των στόχων των παραγράφων 2, 3 και 4. Τα εν λόγω μέτρα είναι ανάλογα προς τους στόχους αυτούς. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, κατά την άσκηση των κανονιστικών καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες, ιδίως εκείνων που αποσκοπούν στην εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού, οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη το επιθυμητό της τεχνολογικής ουδετερότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να συμβάλλουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, στην εξασφάλιση της εφαρμογής πολιτικών που αποσκοπούν στην προαγωγή της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, καθώς και στον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές προάγουν τον ανταγωνισμό στην παροχή δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφών ευκολιών και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων:

α) εξασφαλίζοντας ότι οι χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων χρηστών, αποκομίζουν το μέγιστο όφελος όσον αφορά την επιλογή, την τιμή και την ποιότητα·

β) εξασφαλίζοντας ότι δεν υφίσταται στρέβλωση ούτε περιορισμός του ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
γ) ενθαρρύνοντας αποτελεσματικές επενδύσεις ως προς την υποδομή και υποστηρίζοντας την καινοτομία και

δ) ενθαρρύνοντας την αποτελεσματική χρήση και εξασφαλίζοντας την ουσιαστική διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων και των πόρων αριθμοδότησης.

3. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς μέσω, μεταξύ άλλων:

α) της άρσης των τελευταίων εμποδίων στην παροχή δικτύων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, συναφών ευκολιών και υπηρεσιών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

β) της ενθάρρυνσης της σύστασης και της ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων και της διαλειτουργικότητας πανευρωπαϊκών υπηρεσιών, και διατερματικής δυνατότητας διασύνδεσης·

γ) της εξασφάλισης ότι, σε παρόμοιες περιπτώσεις, δεν γίνεται διάκριση στην αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών·

δ) της συνεργασίας μεταξύ τους και με την Επιτροπή, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζονται, η ανάπτυξη μιας συνεπούς κανονιστικής πρακτικής και η συνεπής εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών.

4. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές προάγουν τα συμφέροντα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ άλλων:

α) εξασφαλίζοντας σε όλους του πολίτες πρόσβαση στην καθολική υπηρεσία που προβλέπεται στην οδηγία 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία)·

β) εξασφαλίζοντας υψηλού επιπέδου προστασία για τους καταναλωτές κατά τις συναλλαγές τους με τους προμηθευτές, ιδίως με την εξασφάλιση της διαθεσιμότητας απλών και μη δαπανηρών διαδικασιών επίλυσης διαφορών, τις οποίες διενεργεί όργανο ανεξάρτητο από τα ενδιαφερόμενα μέρη γ) συμβάλλοντας στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής·

δ) προάγοντας την παροχή σαφών πληροφοριών, ιδίως απαιτώντας διαφάνεια των τιμολογίων και των όρων χρήσης των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών·

ε) ανταποκρινόμενες στις ανάγκες συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, και ιδίως των μειονεκτούντων χρηστών και

στ) εξασφαλίζοντας τη διατήρηση της ακεραιότητας και της ασφάλειας των δημοσίων δικτύων επικοινωνιών.

Άρθρο 9:

Διαχείριση ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ουσιαστική διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην επικράτειά τους σύμφωνα με το άρθρο 8. Εξασφαλίζουν ότι η κατανομή και η εκχώρηση των ραδιοσυχνοτήτων αυτών από τις εθνικές κανονιστικές αρχές, βασίζονται σε αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα και αναλογικά κριτήρια.
2. Τα κράτη μέλη προάγουν την εναρμόνιση της χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων σε ολόκληρη την Κοινότητα, σύμφωνα με την ανάγκη εξασφάλισης της ουσιαστικής και αποτελεσματικής χρήσης τους και σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 676/2002/EK (απόφαση ραδιοφάσματος).
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν διατάξεις για τη μεταφορά δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων μεταξύ επιχειρήσεων.
4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η πρόθεση μιας επιχείρησης για μεταφορά δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων κοινοποιείται στην εθνική κανονιστική αρχή που είναι αρμόδια για εκχώρηση φάσματος και ότι κάθε μεταφορά πραγματοποιείται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται από την εθνική κανονιστική αρχή και δημοσιοποιείται. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι οι συναλλαγές αυτές δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Στις περιπτώσεις όπου η χρήση των ραδιοσυχνοτήτων έχει εναρμονισθεί μέσω της εφαρμογής της απόφασης αριθ. 676/2002/EK (απόφαση ραδιοφάσματος) ή άλλων κοινοτικών μέτρων, οποιαδήποτε τέτοια μεταφορά δεν πρέπει να οδηγεί σε αλλαγή της χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων αυτών.

Άρθρο 10:

Αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές ελέγχουν την παραχώρηση όλων των εθνικών πόρων αριθμοδότησης και τη διαχείριση του εθνικού σχεδίου αριθμοδότησης. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την παροχή επαρκούς πλήθους αριθμών και σειρών αριθμών, σε όλες τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες στο κοινό. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές καθορίζουν αντικειμενικές, διαφανείς και αμερόληπτες διαδικασίες για την παραχώρηση των εθνικών πόρων αριθμοδότησης.
2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι τα σχέδια και οι διαδικασίες αριθμοδότησης εφαρμόζονται κατά τρόπο ο οποίος να εξασφαλίζει ίση μεταχείριση σε όλους τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που είναι διαθέσιμες στο κοινό. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι μια επιχείρηση στην οποία χορηγείται σειρά αριθμών δεν προβαίνει σε διακρίσεις σε βάρος άλλων παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών όσον αφορά την αλληλουχία αριθμών που χρησιμοποιούνται για πρόσβαση στις υπηρεσίες τους.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα εθνικά σχέδια αριθμοδότησης, καθώς και κάθε μεταγενέστερη προσθήκη ή τροποποίησή τους, δημοσιεύονται, με την επιφύλαξη μόνο τυχόν περιορισμών που επιβάλλονται για λόγους εθνικής ασφάλειας.
4. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν την εναρμόνιση των πόρων αριθμοδότησης σε όλη την Κοινότητα, όπου αυτό απαιτείται για την υποστήριξη της ανάπτυξης πανευρωπαϊκών υπηρεσιών. Η Επιτροπή μπορεί, με τη διαδικασία του άρθρου 22, παράγραφος 3, να λαμβάνει κατάλληλα τεχνικά εκτελεστικά μέτρα για το θέμα αυτό.
5. Όταν είναι σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η πλήρης και γενική διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, τα κράτη μέλη συντονίζουν τις θέσεις τους στους διεθνείς οργανισμούς και φόρουμ, όπου λαμβάνονται αποφάσεις

επί ζητημάτων σχετικών με την αριθμοδότηση, την ονοματοδοσία και τη διευθυνσιοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Άρθρο 12:

Συνεγκατάσταση και από κοινού χρήση ευκολιών

1. Όταν μια επιχείρηση παροχής δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει το δικαίωμα, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, να εγκαθιστά ευκολίες επί, υπεράνω ή υποκάτω δημόσιου ή ιδιωτικού ακινήτου, ή δύναται να επωφελείται διαδικασίας για την απαλλοτρίωση ή τη χρήση ακινήτου, οι εθνικές κανονιστικές αρχές ενθαρρύνουν την από κοινού χρήση των ευκολιών ή του ακινήτου αυτού.

2. Ειδικότερα, όταν οι επιχειρήσεις στερούνται πρόσβασης σε άλλες βιώσιμες δυνατότητες λόγω της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας ή της δημόσιας ασφάλειας, ή της επίτευξης πολεοδομικών ή χωροταξικών στόχων της, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν την από κοινού χρήση των ευκολιών ή ακινήτων (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης), σε επιχείρηση που εκμεταλλεύεται δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή να λαμβάνουν μέτρα για να διευκολύνουν τον συντονισμό των δημόσιων έργων, μόνο έπειτα από κατάλληλη περίοδο δημόσιας διαβούλευσης, κατά τη διάρκεια της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους. Οι ρυθμίσεις αυτές για από κοινού χρήση ή συντονισμό μπορούν να περιλαμβάνουν κανόνες για την κατανομή των δαπανών της από κοινού χρήσης ευκολιών ή ακινήτου.

Άρθρο 14:

Επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά

1. Εφόσον οι ειδικές οδηγίες απαιτούν από τις εθνικές κανονιστικές αρχές να διαπιστώνουν κατά πόσον οι φορείς εκμετάλλευσης κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε Θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα Θέση, ήτοι σε Θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές.

Ειδικότερα, οι εθνικές κανονιστικές αρχές, όταν εκτιμούν κατά πόσον δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις κατέχουν κοινή δεσπόζουσα Θέση σε μια αγορά, ενεργούν σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά, τις οποίες δημοσιεύει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 15.

3. Εάν μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι κατέχει σημαντική ισχύ και σε μια στενά συνδεδεμένη με αυτήν αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η εκμετάλλευση της ισχύος στη μία αγορά στο πλαίσιο της άλλης αγοράς, ενισχύοντας έτσι τη Θέση ισχύος της επιχείρησης στην αγορά.

Άρθρο 15:

Διαδικασία καθορισμού της αγοράς

1. Μετά από δημόσια διαβούλευση και διαβούλευση με τις εθνικές κανονιστικές αρχές, η Επιτροπή εκδίδει σύσταση σχετικά με συναφείς αγορές προϊόντων και υπηρεσιών (στο εξής αποκαλούμενη "σύσταση"). Στη σύσταση προσδιορίζονται, σύμφωνα με το παράρτημα Ι, οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών τα χαρακτηριστικά των οποίων είναι δυνατόν να αιτιολογούν την επιβολή των κανονιστικών υποχρεώσεων που ορίζονται στις ειδικές οδηγίες, με την επιφύλαξη των αγορών που, ενδεχομένως, προσδιορίζονται από το δίκαιο περί ανταγωνισμού, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η Επιτροπή καθορίζει τις

αγορές σύμφωνα με τις αρχές του δικαιου περί ανταγωνισμού. Η Επιτροπή επανεξετάζει τακτικά τη σύσταση.

2. Το αργότερο κατά τη ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά (στο εξής αποκαλούμενες "κατευθυντήριες γραμμές"), οι οποίες είναι σύμφωνες με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού.

3. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τη σύσταση και τις κατευθυντήριες γραμμές, καθορίζουν τις σχετικές αγορές που αντιστοιχούν στις εθνικές συνθήκες, ιδίως τις σχετικές γεωγραφικές αγορές εντός της επικράτειάς τους, σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές ακολουθούν τη διαδικασία των άρθρων 6 και 7, πριν να καθορίσουν αγορές διαφορετικές από εκείνες που ορίζονται στη σύσταση.

4. Μετά από διαβούλευση με τις εθνικές κανονιστικές αρχές, η Επιτροπή μπορεί, με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 3, να εκδώσει απόφαση, με την οποία καθορίζονται διακρατικές αγορές.

Άρθρο 16:

Διαδικασία ανάλυσης της αγοράς

1. Το ταχύτερο δυνατό μετά την έκδοση ή οιαδήποτε ενημέρωση της σύστασης, οι εθνικές κανονιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανάλυση αυτή διεξάγεται, όπου απαιτείται, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές για τον ανταγωνισμό.

2. Όταν εθνική κανονιστική αρχή, δυνάμει των άρθρων 16, 17, 18 ή 19 της οδηγίας 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), ή των άρθρων 7 ή 8 της οδηγίας 2002/19/EK (οδηγία για την πρόσβαση), πρέπει να καθορίσει εάν θα επιβληθούν, θα διατηρηθούν, θα τροποποιηθούν ή θα αρθούν

υποχρεώσεις επιχειρήσεων, καθορίζει, με βάση την ανάλυση αγοράς, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κατά πόσον μια σχετική αγορά είναι όντως ανταγωνιστική.

3. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή συμπεραίνει ότι η αγορά είναι όντως ανταγωνιστική, δεν επιβάλλει ούτε διατηρεί καμία από τις ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Σε περιπτώσεις όπου υφίστανται ήδη τομεακές κανονιστικές υποχρεώσεις, η αρχή αίρει τις υποχρεώσεις αυτές που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις στη σχετική αγορά. Τα μέρη που επηρεάζονται από την άρση των υποχρεώσεων, ειδοποιούνται εγκαίρως.

4. Εφόσον εθνική κανονιστική αρχή διαπιστώσει ότι μια συγκεκριμένη αγορά δεν είναι όντως ανταγωνιστική, εντοπίζει επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά σύμφωνα με το άρθρο 14 και επιβάλλει τις ενδεδειγμένες ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή διατηρεί ή τροποποιεί τις εν λόγω υποχρεώσεις, εφόσον αυτές υφίστανται ήδη.

5. Στην περίπτωση των διακρατικών αγορών που καθορίζονται στην απόφαση, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 4, οι αφορώμενες εθνικές κανονιστικές αρχές πραγματοποιούν από κοινού την ανάλυση αγοράς, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές και αποφασίζουν μετά από συνεννόηση για την τυχόν επιβολή, διατήρηση, τροποποίηση ή άρση των κανονιστικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

6. Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3, 4, και 5 του παρόντος άρθρου, υπόκεινται στη διαδικασία των άρθρων 6 και 7.

Άρθρο 22:

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή ("επιτροπή επικοινωνιών").
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/EK, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.
3. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/EK, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης. Η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/EK, ορίζεται σε τρεις μήνες.
4. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Άρθρο 28:

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 24 Ιουλίου 2003. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 25 Ιουλίου 2003.
2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία καθώς και οιασδήποτε μεταγενέστερης τροποποίησης των διατάξεων αυτών.

Η οδηγία Πλαισίο (2002/21/EK) της 7^{ης} Μαρτίου 2002 αποτέλεσε τη βάση για τις περισσότερες μετέπειτα οδηγίες και αποφάσεις της ΕΕ:

5.2 Ευρωπαϊκές Ρυθμιστικές Αρχές (EPA)

Απόφαση 2002/627/EK της Επιτροπής της 29ης Ιουλίου 2002 σχετικά με τη σύσταση της Ομάδας των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει θεσπιστεί με βάση την οδηγία Πλαίσιο 2002. Για τη διεξαγωγή των ρυθμιστικών καθηκόντων που προσδιορίζονται στην εν λόγω οδηγίες έχουν συγκροτηθεί σε όλα τα κράτη μέλη εθνικές ρυθμιστικές αρχές οι οποίες πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 6 της οδηγίας πλαίσιο.

Άρθρο 1:

Αντικείμενο

Με την παρούσα συνιστάται συμβουλευτική ομάδα των ανεξάρτητων εθνικών ρυθμιστικών αρχών για δίκτυα και επικοινωνίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αποκαλούμενη "ομάδα ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών" για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (εφεξής αποκαλούμενη "η ομάδα").

Άρθρο 2:

Ορισμός

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης νοείται ως: "αρμόδια εθνική ρυθμιστική αρχή", η δημόσια αρχή που ιδρύεται σε κάθε κράτος μέλος για να εποπτεύει την καθημερινή ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των οδηγιών που αναφέρονται σε δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως ορίζεται στην οδηγία πλαίσιο.

Άρθρο 3:

Στόχοι

Ο ρόλος της ομάδας είναι να συμβουλεύει και να επικουρεί την Επιτροπή στην εδραίωση της εσωτερικής αγοράς για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Η ομάδα θα πρέπει να αποτελέσει διεπαφή μεταξύ εθνικών ρυθμιστικών αρχών και Επιτροπής κατά τρόπο ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη

Άρθρο 5

Οργανωτικές ρυθμίσεις

Αυτοβούλως ή κατ' αίτηση της Επιτροπής, η ομάδα παρέχει συμβουλές και επικουρεί την Επιτροπή σε κάθε θέμα σχετικό με δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η ομάδα εκλέγει πρόεδρο μεταξύ των μελών της. Οι εργασίες της ομάδας δύνανται να οργανώνονται κατά περίπτωση σε υποομάδες και σε ομάδες εργασίας εμπειρογνωμόνων. Ο πρόεδρος συγκαλεί τις συνεδριάσεις της ομάδας σε συμφωνία με την Επιτροπή. Η ομάδα θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της συναινετικά ή, σε αντίθετη περίπτωση, με πλειοψηφία δύο τρίτων, όπου κάθε κράτος διαθέτει μία ψήφο, υπό την επιφύλαξη έγκρισης της Επιτροπής. Η Επιτροπή εκπροσωπείται σε όλες τις συνεδριάσεις της ομάδας και μπορεί να παρίσταται σε όλες τις συνεδριάσεις των υποομάδων της και των ομάδων εργασίας εμπειρογνωμόνων.

Ως παρατηρητές μπορούν να συμμετέχουν στην ομάδα εμπειρογνώμονες από χώρες του ΕΟΧ και από χώρες υποψήφιες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ομάδα δύναται να προσκαλεί στις συνεδριάσεις της άλλους εμπειρογνώμονες και παρατηρητές.

5.3 Ο ανταγωνισμός στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Οδηγία 2002/77/EK της Επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

Άρθρο 2:

**Αποκλειστικά και ειδικά δικαιώματα για δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών
και για υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών**

1. Τα κράτη μέλη δεν χορηγούν ή διατηρούν σε ισχύ αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα για τη δημιουργία ή/και τη λειτουργία δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν σε κάθε επιχείρηση το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή εγκατάστασης ή επέκτασης ή λειτουργίας δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
3. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να μην επιβάλλονται ή να μη διατηρούνται περιορισμοί όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών που έχουν εγκαταστήσει οι φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μέσω υποδομών που διαθέτουν τρίτοι ή μέσω κοινών δικτύων, άλλων εγκαταστάσεων ή θέσεων, με την επιφύλαξη των διατάξεων των οδηγιών 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK και 2002/22/EK.
4. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε η γενική άδεια που έχει χορηγηθεί σε μια επιχείρηση για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή για την εγκατάσταση ή/και τη λειτουργία δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και οι όροι χορήγησής της να βασίζονται σε αντικειμενικά, αμερόληπτα, αναλογικά και διαφανή κριτήρια.
5. Οποιαδήποτε απόφαση, η οποία λαμβάνεται με βάση τους λόγους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/20/EK, και εμποδίζει κάποια επιχείρηση να διαθέτει υπηρεσίες ή δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Όποιος πιστεύει ότι έχει αδικηθεί θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα προσβολής αυτής της απόφασης ενώπιον οργάνου, ανεξάρτητου από τα εμπλεκόμενα μέρη, ή τελικά ενώπιον

δικαστηρίου.

Άρθρο 4:

Δικαιώματα χρήσης συχνοτήτων

Με την επιφύλαξη των ειδικών κριτηρίων και διαδικασιών που θέσπισαν τα κράτη μέλη για τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων σε φορείς παροχής υπηρεσιών μετάδοσης ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου προκειμένου να επιτευχθούν στόχοι γενικού συμφέροντος σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο:

1. Τα κράτη μέλη δεν χορηγούν αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
2. Η εκχώρηση ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών βασίζεται σε αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα και αναλογικά κριτήρια

Άρθρο 6:

Υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας

1. Οποιοδήποτε εθνικό καθεστώς σύμφωνα με την οδηγία 2002/22/EK που χρησιμοποιείται για τον επιμερισμό του καθαρού κόστους παροχής καθολικής υπηρεσίας βασίζεται σε αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια και συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας και της ελάχιστης δυνατής στρέβλωσης της αγοράς. Ειδικότερα, στην περίπτωση που οι υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας επιβάλλονται εν όλων ή εν μέρει σε δημόσιες επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό οποιασδήποτε συνεισφοράς στο καθαρό κόστος των υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας.
2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν οποιοδήποτε καθεστώς, από αυτά που προβλέπει η παράγραφος 1, στην Επιτροπή.

5.5 eEurope 2005: Κοινωνία της πληροφορίας για όλους

Την ίδια χρονιά, 21-22 Ιουνίου του 2002, υποβάλλεται ένα νέο σχέδιο δράσης ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης: eEurope2005. Το εν λόγω σχέδιο δράσης διαδέχθηκε το σχέδιο δράσης eEurope2002, το οποίο εστίαζε στην επέκταση της ιντερνετικής συνδετικότητας στην Ευρώπη. Για τη δημιουργία ανάπτυξης πρέπει η συνδετικότητα να μεταγλωττιστεί σε οικονομική δραστηριότητα. Το σχέδιο eEurope2005 εστίαζε στην τόνωση των υπηρεσιών, εφαρμογών και περιεχομένου που δημιουργούν νέες αγορές και περιορίζουν το κόστος. Πιο συγκεκριμένα, στόχος του παρόντος σχεδίου δράσης είναι η τόνωση ασφαλών υπηρεσιών, εφαρμογών και περιεχομένων βάση ευρύτερα διαθέσιμης ευρυζωνικής υποδομής⁶⁰.

Για να επιτευχθεί ο στόχος, όμως, αυτός του σχεδίου θα πρέπει να στηριχθεί τόσο στις ήδη επιτεύξεις του eEurope2002 καθώς και να προσαρμοστεί τις νέες απαιτήσεις. Για να γίνει αυτό θα πρέπει:

- να επιδιωχθεί η δημιουργία θετικής ανάδρασης μεταξύ αναβάθμισης της υποδομής - τόσο της ευρυζωνικής όσο και της πολυπλατφορμικής- και ανάπτυξης των υπηρεσιών.
- Τα περισσότερα κράτη-μέλη διαθέτουν εθνικά σχέδια δράσης για την πολιτική τους στην κοινωνία της πληροφορίας. Ωστόσο οι δράσεις του eEurope2005 θα πρέπει να υπερακοντίζουν τις τρέχουσες πολιτικές θέτοντας τη δική τους σφραγίδα.
- Το σχέδιο eEurope2005 χρειάζεται να διαθέτει εγγενή ευελιξία ενώ θα πρέπει να προβλέπεται ενδιάμεση ανασκόπηση των δράσεων ώστε να εξασφαλίζεται ομαλή ένταξη των νέων μελών στο σχέδιο δράσης.

⁶⁰ Δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός ορισμός του «ευρυζωνικού», τα κύρια όμως χαρακτηριστικά του είναι η υψηλή ταχύτητα και η συνεχής σύνδεση. Ευρυζωνική πρόσβαση παρέχεται επί του παρόντος κυρίως μέσω του χάλκινου τηλεφωνικού δικτύου, με χρήση τεχνολογίας ADSL ή μέσω καλωδιασκών τηλεοπτικών δικτύων με χρήση καλωδιασκού διαποδιαμορφωτή. Ευρυζωνική πρόσβαση μπορεί επίσης να παρασχεθεί μέσω νέας υποδομής, κυρίως οπτικής ίνας, σταθερής ασύρματης πρόσβασης (FWA), συστημάτων κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς, τοπικών ραδιοιδικτύων (R-LAN) που λειτουργούν σε ζώνες συχνοτήτων ελεύθερης άδειας, καθώς και μέσω δορυφορικών συστημάτων επικοινωνιών.

Επομένως έως το 2005, η Ευρώπη θα πρέπει να διαθέτει:

- Σύγχρονες δικτυακές δημόσιες υπηρεσίες
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση
- Ηλεκτρονικές υπηρεσίες μάθησης
- Δυναμικό περιβάλλον ηλεκτρονικού επιχειρείν

Και ως καταλύτη για αυτές:

- Διαδεδομένη διάθεση ευρυζωνικής πρόσβασης σε ανταγωνιστικές τιμές
- Ασφαλή υποδομή πληροφοριών

Το σχέδιο δράσης θέτει φιλόδοξους στόχους και προτείνει δράσεις για τις οποίες απαιτούνται σημαντικοί πόροι. Για τη χρηματοδότηση έργων και δράσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρόκειται η Επιτροπή να χρησιμοποιήσει πλήρως τα προγράμματα ΕΤΕΝ και ΙΔΑ. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει επίσης διαθέσιμους πόρους του προγράμματος eContent, σε συνέχεια του προγράμματος PROMISE, το πολυετές πρόγραμμα για επιχειρήσεις και επιχειρηματικότητα, καθώς και τις γραμμές του προϋπολογισμού που αφορούν την τυποποίηση, την εσωτερική αγορά και τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα.

6. Η αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρώπη το 2004⁶¹

Ο τομέας των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών χαρακτηρίζεται από διαρκώς θετικότερες προοπτικές. Παρατηρείται ένταση του ανταγωνισμού στις περισσότερες αγορές με αποτέλεσμα μεγαλύτερο όφελος ως προς τις τιμές, την ποιότητα και καινοτόμες υπηρεσίες για τους καταναλωτές.

Ο κλάδος, ιδίως ο τομέας των σταθερών επικοινωνιών, συνέρχεται από μια περίοδο περικοπών στο κόστος και μείωσης του χρέους. Η

⁶¹ COM (2004) 759- Βρυξέλλες 2/12/2004

καινοτομία στις κινητές και τις ευρυζωνικές καθώς και, σε ορισμένο βαθμό, στις παραδοσιακές σταθερές υπηρεσίες κατευθύνουν την ανάπτυξη. Η συνολική ανάπτυξη του τομέα, που εκτιμάται σε ποσοστό 4,6% για το 2004 σταθεροποιήθηκε και θα υπερβεί το ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ την ΕΕ των 25. Οι κύριοι προωθητικοί παράγοντες είναι οι υπηρεσίες σταθερών δεδομένων και οι κινητές υπηρεσίες, όπου παρουσιάζεται ισχυρή αύξηση 11,5% και 7% αντίστοιχα.

Οι γενικές αυτές τάσεις βασίζονται σε σειρά ειδικότερων επιμέρους εξελίξεων. Πρώτον, η παραδοσιακή τηλεφωνία σταθερής γραμμής υποχώρησε από άποψη αξίας, καθώς η ένταση του ανταγωνισμού συμπίεσε τις τιμές. Δεύτερον, η διείσδυση των ευρυζωνικών επικοινωνιών παρουσίασε εντυπωσιακή αύξηση, αθούμενη από χαμηλότερες τιμές και εντατικό ανταγωνισμό στις υποδομές, καθώς οι νεοεισερχόμενοι αρχίζουν να αυξάνουν τις επενδύσεις τους. Τρίτον, ο βαθμός διείσδυσης των κινητών επικοινωνιών συνεχίζει να αυξάνεται και, μολονότι οι φωνητικές επικοινωνίες παραμένουν κυρίαρχες, παρατηρείται ανάπτυξη στις κινητές υπηρεσίες δεδομένων. Τα δίκτυα και οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς έχουν δρομολογηθεί στα περισσότερα κράτη μέλη.

6.1 Οι επιμέρους τομείς του κλάδου

6.1.1 Κινητή τηλεφωνία

Τα εισοδήματα από τις κινητές υπηρεσίες υπερβαίνουν τα αντίστοιχα από τις σταθερές φωνητικές. Η συνεχιζόμενη ισχυρή ανάπτυξη ύψους 7% επετεύχθη κατά το 2004, και εν μέρει οφείλεται στις κινητές υπηρεσίες δεδομένων. Ο μέσος όρος του βαθμού διείσδυσης επίσης συνεχίζει να αυξάνεται, και τώρα βρίσκεται στο 83% για την ΕΕ των 25· το ποσοστό για την ΕΕ των 15 αυξήθηκε κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες, φτάνοντας το 87%. Υπάρχουν πλέον περισσότεροι από 379 εκατ. συνδρομητές κινητών επικοινωνιών. Κύρια προωθητική δύναμη στον κλάδο των κινητών

επικοινωνιών θα είναι πιθανότατα η εγκατάσταση προηγμένων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Από μερικές γενικές τάσεις προκύπτει ότι αυξάνεται ο ανταγωνισμός σε ορισμένες πτυχές του τομέα των κινητών επικοινωνιών. Το μέσο μερίδιο αγοράς των ηγετικών φορέων εκμετάλλευσης μειώθηκε, από 46,6% πέρυσι σε 43,2 % φέτος, πτώση μεγαλύτερη από αυτήν που παρατηρήθηκε κατά την τελευταία τριετία. Η φορητότητα κινητού αριθμού, που παρέχει στους συνδρομητές τη δυνατότητα να διατηρούν τον αριθμό τους μετακινούμενοι από έναν φορέα εκμετάλλευσης σε άλλον, αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους σε ορισμένες χώρες σημαντικά. Η υπηρεσία αυτή υπήρξε επιτυχέστερη όπου το τέλος μεταφοράς αριθμού ορίστηκε σε σχετικά χαμηλό επίπεδο.

Επίσης, κατά το 2004 επιταχύνθηκε η έναρξη παροχής υπηρεσιών τρίτης γενιάς (3G). Από τους 75 αδειοδοτημένους φορείς εκμετάλλευσης τρίτης γενιάς, 30 παρέχουν πλέον εμπορικές υπηρεσίες, ενώ 29 βρίσκονται στην φάση πριν από την εμπορική εκμετάλλευση. Εκτιμάται ότι στην ΕΕ υπάρχουν περίπου 2,6 εκατ. συνδρομητές τρίτης γενιάς και ότι κατά μέσο όρο θα καλυφθεί τουλάχιστον ποσοστό 43 % του πληθυσμού σε ολόκληρη την Ένωση έως το τέλος του 2004 (βάση στοιχείων EPA). Η πλήρης εμπορική ανάπτυξη και εγκατάσταση θα αυξηθεί στην πορεία του 2005, και θα μπορούσε τότε να εκτιμηθεί η έκταση της εμπέδωσης των υπηρεσιών τρίτης γενιάς στην αγορά.

6.1.2 Ευρυζωνικές επικοινωνίες

Ο τομέας των ευρυζωνικών επικοινωνιών συνέχισε την ανοδική του πορεία κατά το τρέχον έτος, με αύξηση του συνολικού αριθμού των γραμμών ευρυζωνικής πρόσβασης περισσότερο από 72%. Η εγκατάσταση στην ΕΕ των 25 βρίσκεται τώρα στα 29,6 εκατ. γραμμές, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 6,5%

του πληθυσμού, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός για την ΕΕ των 15 είναι 7,6%, σε σύγκριση με 4,5% πέρυσι. Η αύξηση στην εγκατάσταση ευρυζωνικών συνδέσεων ωθείται σε μεγάλο βαθμό από την ένταση της ανταγωνιστικής πίεσης και από την επιθυμία των σταθερών φορέων εκμετάλλευσης να αντισταθμίσουν τα μειούμενα έσοδα από την φωνητική τηλεφωνία. Το μερίδιο των νεοεισερχομένων της ευρυζωνικής αγοράς συνεχίζει να αυξάνεται και βρίσκεται τώρα σε ποσοστό 43,7%, δηλαδή αύξηση 2,2 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με πέρυσι. Το μερίδιο των νεοεισερχόμενων στην αγορά DSL, τεχνολογία που καλύπτει σήμερα ποσοστό 78% του συνολικού τομέα ευρυζωνικών επικοινωνιών, παρουσίασε επίσης αύξηση και φθάνει πλέον σε ποσοστό 30,2 %, αύξηση σχεδόν 8 ποσοστιαίων μονάδων εντός του έτους. Ωστόσο, ο ανταγωνισμός στην ευρυζωνική πρόσβαση υστερεί ακόμη σε ορισμένες χώρες, και η Επιτροπή προτίθεται να παρακολουθεί ενεργά την εξέλιξή του και να παρεμβαίνει κατά περίπτωση.

6.1.3 Αποδεσμοποιημένοι τοπικοί βρόχοι

Μία αξιοσημείωτη τάση υπήρξε η αύξηση κατά 110 % σε αποδεσμοποιημένους τοπικούς βρόχους (πλήρως αποδεσμοποιημένες και μεριζόμενες γραμμές) από 1,8 εκατ. τον Ιούλιο του 2003 σε περισσότερο από 3,8 εκατ. στην ΕΕ των 15 τον Ιούλιο του 2004. Τα αποτελέσματα αυτά οφείλονται σε δύο παράγοντες : στην ανάληψη αποφασιστικής ρυθμιστικής δράσης, ιδίως όσον αφορά την τιμολόγηση, που απέδωσε θετικά αποτελέσματα, και στο ότι, σε ορισμένες χώρες, οι νεοεισερχόμενοι αρχίζουν να αυξάνουν τις επενδύσεις τους στις υποδομές

6.1.4 Σταθερές φωνητικές υπηρεσίες

Παρά τη συνεχιζόμενη αργή πτώση στα έσοδα του τομέα των σταθερών επικοινωνιών, για πρώτη φορά σε σειρά ετών παρατηρήθηκε

αύξηση του εκτιμώμενου αριθμού συντελεστών που εισήλθαν στην εν λόγω αγορά.

Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με συνεχιζόμενη γενική καθοδική πορεία του μεριδίου των κατεστημένων φορέων στην αγορά, υποδεικνύει αύξηση του επιπέδου του ανταγωνισμού στην αγορά σταθερών επικοινωνιών σε διάφορες χώρες. Οι τιμές παρουσιάζουν πτωτική τάση σε ορισμένα τιμήματα της αγοράς κατά τη διάρκεια του έτους, και οι κατεστημένοι φορείς εκμετάλλευσης προσφέρουν πολλά διαφορετικά και προσαρμοσμένα τιμολογιακά πακέτα που στοχεύουν στην συγκράτηση των πελατών τους. Παρατηρήθηκε επίσης σημαντική αύξηση της εδραίωσης της φορητότητας σταθερού αριθμού μεταξύ των κρατών μελών.

6.1.5 Διασύνδεση

Η διασύνδεση είναι ένα από τα βασικά δομοστοιχεία μιας ανταγωνιστικής αγοράς. Στον τομέα των σταθερών και επικοινωνιών συνεχίστηκε η πτωτική τάση των τιμολογίων διασύνδεσης, μολονότι με βραδύτερο ρυθμό, και εμφανίζονται σημάδια σταθεροποίησης. Στον τομέα των κινητών επικοινωνιών, αφετέρου, εκφράζονταν για ορισμένο χρονικό διάστημα ανησυχίες ότι, σε πολλές περιπτώσεις, τα τέλη τερματισμού κινητών κλήσεων δεν αντιστοιχούν στο κόστος. Ως αντίδραση κανονιστικής παρέμβασης παρατηρήθηκε ευπρόσδεκτη καθοδική τάση σε αυτά τα τέλη κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους. Το μέσο τέλος τερματισμού κλήσεων από σταθερό σε κινητό για φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά στην ΕΕ των 15 έπεισε κατά 14% μεταξύ Ιουλίου 2003 και Ιουλίου 2004.

6.1.6 Καταναλωτές

Τα ευνοϊκά για τους καταναλωτές στοιχεία που χαρακτηρίζουν τις ηλεκτρονικές αγορές από την αρχική τους ελευθέρωση συνεχίζουν να

ισχύουν, με την έννοια χαμηλότερων τιμών, μεγαλύτερης επιλογής και περισσότερων καινοτόμων υπηρεσιών, ως αποτέλεσμα του ανταγωνιστικότερου περιβάλλοντος και της ευελιξίας που παρέχει το νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων. Το τρέχον έτος παρατηρήθηκε αυξημένη δυνατότητα επιλογής μέσω της εισόδου νέων φορέων εκμετάλλευσης στην αγορά και περισσότερων δυνατοτήτων για τις ευρυζωνικές επικοινωνίες. Καθώς εντείνεται η ανταγωνιστική πίεση οι τιμές μειώνονται σε ορισμένα τμήματα.

Στον τομέα των σταθερών και κινητών επικοινωνιών παρατηρούνται καινοτόμες προσφορές σύγκλισης, οι επικοινωνίες τρίτης γενιάς καθίσταται πραγματικότητα, ενώ διαδίδονται ευρύτερα προηγμένες υπηρεσίες δεδομένων υψηλής προστιθέμενης αξίας, υποστηριζόμενες από αυξημένες επενδύσεις στην υποδομή. Παραμένουν, ωστόσο, πολλές προκλήσεις. Ο ανταγωνισμός στον τοπικό βρόχο και στις ευρυζωνικές συνδέσεις σε ορισμένες χώρες είναι ακόμα σχετικά υποτονικός και η γενικότερη κατάσταση του ανταγωνισμού στα κράτη μέλη είναι ανάμεικτη. Η περαιτέρω πρόοδος θα εξαρτηθεί από το εύρος της επιτυχούς υλοποίησης και εφαρμογής του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς επίσης και από την αποτελεσματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού.

6.2 Μεταφορά στα 25 κράτη μέλη

Τα κράτη μέλη οφείλουν να έχουν μεταφέρει το κοινοτικό πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 24 Ιουνίου 2003 (ΕΕ των 15), όσον αφορά τις βασικές οδηγίες¹⁴, και έως τις 30 Οκτωβρίου 2003, όσον αφορά την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες· το πλαίσιο ισχύει στο σύνολο του από την 1η Μαΐου 2004 για τα δέκα νέα κράτη μέλη.

Η ταχεία και ορθή μεταφορά είναι ζωτικής σημασίας για τον κλάδο. Οι καθυστερήσεις θα επιβραδύνουν τη διαδικασία ανάλυσης των αγορών από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (EPA) βάσει της οποίας αίρονται, τροποποιούνται ή επιβάλλονται κανονιστικές ρυθμίσεις υπό το πρίσμα του διαπιστωνόμενου επιπέδου ανταγωνισμού. Ανησυχητικότερο, ωστόσο, είναι το αρνητικό μήνυμα της καθυστέρησης, για τους καταναλωτές και την αγορά. Κατά την πενταετία έως το 2003, οι μη κατεστημένοι φορείς εκμετάλλευσης σταθερών γραμμών επένδυσαν 70 δισεκατομμύρια ευρώ μόνο στην ΕΕ των 1515. Κατεστημένοι και μη κατεστημένοι συντελεστές προτίθενται να πραγματοποιήσουν σημαντικές περαιτέρω επενδύσεις κατά τα επόμενα έτη. Ένα μη υγιές ή ελαττωματικό νομικό πλαισίο θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τον στόχο αυτό.

Είκοσι κράτη μέλη ολοκλήρωσαν την Θέσπιση πρωτογενούς νομοθεσίας και ειδοποίησαν σχετικά την Επιτροπή. Πρόκειται για μείζον επίτευγμα που σε όλες τις περιπτώσεις αφορούσε είτε πλήρη αναδιατύπωση υφιστάμενων νόμων ή την εισαγωγή νέας νομοθεσίας σε μεγάλη έκταση. Ωστόσο, πέντε κράτη μέλη, μολονότι σε όλες τις περιπτώσεις πραγματοποίησαν σημαντικά βήματα στη νομοθετική διαδικασία, δεν έχουν ακόμα εγκρίνει πρωτογενή νομοθεσία για τη μεταφορά του πλαισίου. Αυτά είναι το Βέλγιο, η τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Ελλάδα, το Λουξεμβούργο. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει για μη κοινοποίηση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εκκρεμούν οι υποθέσεις εναντίον του Βελγίου, της Ελλάδας και του Λουξεμβούργου. Παράγων νομοθεσία (ουσιαστικής σημασίας σε ορισμένες περιπτώσεις) απομένει να θεσπιστεί σε οκτώ κράτη μέλη ώστε να λειτουργήσει πλήρως η πρωτογενής νομοθεσία :Ισπανία, Γαλλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία.

Η Επιτροπή εξετάζει επί του παρόντος εάν οι μεταφορές στο εθνικό δίκαιο που έγιναν σε όλα τα κράτη μέλη είναι σε συμμόρφωση με το κοινοτικό κεκτημένο, και ακολούθως θα αναλάβει ενδεδειγμένη δράση σύμφωνα με τη Συνθήκη.

6.3. Εφαρμογή του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων στην ΕΕ 25

Ενώ η εικόνα της αγοράς είναι ευρύτερα θετική, η Επιτροπή εντόπισε σειρά καίριων πεδίων όπου πρέπει να βελτιωθεί η κανονιστική ρύθμιση στα κράτη μέλη. Το ακόλουθο κεφάλαιο αναφέρεται σε ορισμένα από τα μείζονα θέματα κανονιστικής ρύθμισης που προέκυψαν.

6.3.1 Εθνικές ρυθμιστικές αρχές (EPA)

Η δυνατότητα εύρυθμης λειτουργίας των εθνικών αγορών είναι ευθέως ανάλογη με την ποιότητα του νομικού πλαισίου που τίθεται σε ισχύ στα κράτη μέλη όσον αφορά τις EPA.

Οι EPA πρέπει να είναι ανεξάρτητες από κάθε εμπορικό ή άλλο επιμέρους συμφέρον. Πρέπει επίσης να τους έχουν ανατεθεί όλες οι εξουσίες που καθορίζονται στο πλαίσιο, καθώς και να είναι σε θέση να τις ασκούν χωρίς εξωτερικές παρεμβάσεις.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ανεπιφύλακτα τις εργασίες που διεξήγαγαν μέχρι στιγμής οι EPA για προετοιμασία ή κοινοποίηση αναλύσεων της αγοράς, και ιδίως τη συνεργασία τους στην ομάδα των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών με σκοπό την αναζήτηση κοινής μεθοδολογίας για την κανονιστική ρύθμιση, σε συμμόρφωση προς το πλαίσιο.

Η Επιτροπή έχει, ωστόσο, σημαντικές επιφυλάξεις σχετικά με την πλήρη τήρηση, και στα 25 κράτη μέλη, των αρχών της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας. Μέρος του προβληματισμού αυτού προκύπτει από το γεγονός

ότι δεν έχει εξασφαλιστεί σε όλες τις περιπτώσεις πλήρης διαχωρισμός μεταξύ της συμμετοχής του κράτους και της λήψης αποφάσεων ρυθμιστικού χαρακτήρα. Εκφράζεται επίσης η ανησυχία ότι σε ορισμένες χώρες οι EPA ενδέχεται να περιορίζονται κατά την εφαρμογή κατάλληλων ρυθμιστικών διορθωτικών μέτρων υπό το πρίσμα των αντίστοιχων αναλύσεων της αγοράς. Τούτο μπορεί, π.χ., να προκύψει εφόσον υπουργεία, τα οποία δεν έχουν κοινοποιηθεί ως υπεύθυνες EPA για ανάλυση της αγοράς, παρεμβαίνουν εκδίδοντας εντολές ή κατευθύνσεις που επηρεάζουν τις ρυθμιστικές αποφάσεις των EPA. Σε ορισμένες περιπτώσεις ευθύνεται η εθνική νομοθεσία για τον περιορισμό της διακριτικής ευχέρειας της κανονιστικής αρχής να προβαίνει σε ρύθμιση της αγοράς. Τούτο ενδέχεται να λάβει τη μορφή ενός περιορισμού των ρυθμιστικών διορθωτικών μέτρων που είχε στη διάθεσή της μια EPA, ή επιβολής στη νομοθεσία υπερβολικών κριτηρίων για την επιβολή απαιτήσεων κανονιστικής ρύθμισης. Ακόμη και στην περίπτωση που βάσει της εθνικής νομοθεσίας η EPA διαθέτει πλήρεις εξουσίες, υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες εμποδίζονται ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός από την έλλειψη επιβολής των αποφάσεων των EPA.

Ένα περαιτέρω ζήτημα μείζονος προβληματισμού για την Επιτροπή είναι η χρονική διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής έναντι αποφάσεων των EPA. Η Επιτροπή εξετάζει την κατάσταση σε σημαντικό αριθμό κρατών μελών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η κατάσταση επιβαρύνεται από τη συστηματική αναστολή των αποφάσεων των EPA εφόσον εκκρεμεί προσφυγή.

Τέλος, η ανάγκη των EPA να πραγματοποιήσουν ανασκοπήσεις της αγοράς σε συνδυασμό με τις εργασίες τους όσον αφορά την επισκόπηση της αγοράς, την επίλυση διαφορών και την επιβολή μέτρων, προξένησε, σε ορισμένες περιπτώσεις, σοβαρά προβλήματα λόγω έλλειψης πόρων σε σημαντικό αριθμό ρυθμιστικών αρχών.

6.3.2 Τέλη για την αδειοδότηση υπηρεσιών

Τα τέλη που αναφέρονται στη διαχείριση συστημάτων αδειοδότησης και τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης είναι διαφανή, αναλογικά και αντικειμενικά αιτιολογημένα, καλύπτουν δε μόνο το πραγματικό διοικητικό κόστος. Δεν μπορούν να επιβληθούν άλλα τέλη.

Η Επιτροπή εξετάζει τη θέση σειράς κρατών μελών, σύμφωνα με την οποία τα τέλη είναι σχετικά υψηλά και θα πρέπει να επαληθευθεί η συμμόρφωση με τις εν λόγω αρχές. Διερευνά επίσης διάφορα τέλη που έχουν επιβληθεί σε συντελεστές της αγοράς, καθώς και συνεισφορά σε προγράμματα για τη διάδοση ευρυζωνικών επικοινωνιών ως προς την συμμόρφωσή τους με τις οδηγίες.

6.3.3 Μεμονωμένα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων

Εφόσον τα κράτη μέλη χορηγούν μεμονωμένα δικαιώματα για τη χρήση ραδιοσυχνοτήτων ισχύουν διαφανείς και αμερόληπτες διαδικασίες. Η εν λόγω απαίτηση έχει μεταφερθεί ευρύτερα σε εθνικό επίπεδο και η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον η πρακτική εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων τηρείται στην πράξη σε σειρά κρατών μελών εφόσον δεν υφίσταται εθνικός πίνακας κατανομής συχνοτήτων ή εξαιτίας των διαδικασιών αδειοδότησης.

6.3.4 Δικαιώματα διέλευσης, συντοπισμός και μερισμός ευκολιών

Η Επιτροπή σημειώνει τα εμμένοντα προβλήματα που προέκυψαν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως όσον αφορά τη χορήγηση δικαιωμάτων εγκατάστασης ιστών και κεραιών για την παροχή κινητών υπηρεσιών, καθώς και τα σχετικά τέλη. Τούτο, καθυστέρησε, σε ορισμένες περιπτώσεις, την έναρξη εμπορικής εκμετάλλευσης υποδομής τρίτης γενιάς, ενίοτε εξαιτίας αυστηρών σχετικών απαιτήσεων στις εθνικές άδειες. Μια περίπτωση βέλτιστης πρακτικής σχετικά είναι η εγκατάσταση εκ μέρους της

ΕΡΑ μια δημόσιας διαθέσιμης βάσης δεδομένων των ισχουσών και μελλοντικών θέσεων ιστών.

6.3.5 Παροχή καθολικής υπηρεσίας

Η παροχή ελάχιστης δέσμης υπηρεσιών σε όλους τους τελικούς χρήστες σε οικονομικά προσιτές τιμές και με καθορισμένη ποιότητα είναι καίρια αρχή του πλαισίου των κανονιστικών ρυθμίσεων· απαιτείται από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι καμία επιχείρηση ή κατηγορία επιχειρήσεων δεν θα αποκλείεται εκ των προτέρων από την παροχή καθολικής υπηρεσίας. Η Επιτροπή εξετάζει ενδελεχώς ανησυχίες που διατυπώθηκαν ότι σε σειρά κρατών μελών ο πάροχος καθολικής υπηρεσίας ενδέχεται να καθοριστεί χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αρχή αυτή ή χωρίς την απαραίτητη διαφάνεια.

6.3.6 Υποχρεώσεις μεταφοράς σήματος

Τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλουν υποχρεώσεις μεταφοράς σήματος μόνον εφόσον τούτο είναι απαραίτητο για την αντιμετώπιση σαφώς καθορισμένων στόχων γενικού συμφέροντος. Η Επιτροπή εξετάζει τον τρόπο επιβολής των εν λόγω υποχρεώσεων σε ορισμένες χώρες, ιδίως για να διαπιστωθεί εάν υφίσταται σαφής σύνδεση μεταξύ των υποχρεώσεων και των στόχων, ώστε η διακριτική εξουσία των αρχών να χορηγούν καθεστώς υποχρέωσης μεταφοράς σήματος να μην δίνει αφορμή για αυθαίρετες αποφάσεις.

6.3.7 Ανεπίκλητες εμπορικές επικοινωνίες

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, μολονότι οι κανόνες για το δικαίωμα επιλογής στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχουν εν γένει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο, παρατηρείται επίσης τάση προς

υιοθέτηση εθελοντικών κωδίκων για την προστασία των χρηστών. Η εξέλιξη αυτή χαιρετίζεται.

6.3.8 Δεδομένα κίνησης

Η Επιτροπή θα εξετάσει την αυξανόμενη τάση των αρχών σε σειρά κρατών μελών να επεκτείνουν την νόμιμα προβλεπόμενη χρονική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας δύναται να επιβάλλεται, για λόγους επιβολής του νόμου, απαίτηση διατήρησης δεδομένων κίνησης.

6.3.9 Εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων στην ΕΕ 15

Τα κράτη μέλη της ΕΕ 15 είναι υποχρεωμένα βάσει των μεταβατικών διατάξεων να εξασφαλίζουν την ισχύ των υφιστάμενων κανονιστικών υποχρεώσεων σε επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά έως ότου το θέμα καθοριστεί από τις ρυθμιστικές αρχές σε συμφωνία με το νέο πλαίσιο.

Η Επιτροπή εξετάζει ανησυχίες που διατυπώθηκαν σύμφωνα με τις οποίες υφίστανται ακόμη περιπτώσεις όπου οι υποχρεώσεις αυτές, αναφερόμενες λόγου χάρη σε λογιστική κόστους και λογιστικό διαχωρισμό, δεν εφαρμόζονται ορθά, με αποτέλεσμα συμπίεση περιθωρίων σε βάρος των νεοεισερχόμενων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα αποτελέσματα προκύπτουν από διαφορές στον τρόπο και τις λεπτομέρειες της ρυθμιστικής εξέτασης στην οποία υποβάλλονται τιμολόγια χονδρικής, πρόσβασης και λιανικής.

Η Επιτροπή προβληματίζεται επίσης ότι η θετική εξέλιξη των επενδύσεων των νεοεισερχόμενων και η μετάβαση πελατών σε βελτιωμένα προϊόντα μέσω μετακίνησης από προϊόντα μεταπώλησης σε δυφιόρρευμα και αποδεσμοποίησης στον τοπικό βρόχο, ενέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να αντιστραφεί λόγω διαδικαστικών προβλημάτων. Ως αποτέλεσμα, εξελίξεις που, λόγω χάρη αναφέρονται στην υλοποίηση της αποδεσμοποίησης του

τοπικού βρόχου εμφανίζονται με άνισο τρόπο στα κράτη μέλη. Σε κάθε περίπτωση πρέπει η ανασκόπηση της αγοράς να επιταχύνεται και η εφαρμογή του μεταβατικού καθεστώτος να περιορίζεται στο ελάχιστο ώστε να αντιμετωπίζονται τα εκκρεμή θέματα.

6.3.10 Υλοποίηση των "συνθηκών εκκίνησης" στα νέα κράτη μέλη

Τα νέα κράτη μέλη όφειλαν να εξασφαλίσουν ότι την ημέρα της προσχώρησής τους θα είχαν τεθεί σε λειτουργία οι ρυθμοστικές υποχρεώσεις για επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά. Μερικά από τα εκκρεμή προβλήματα στην Ευρώπη των 10 αναπαράγουν τα υφιστάμενα στο παλιό πλαισιο στην Ευρώπη των 15, όπως η λογιστική κόστους και η διαφάνεια των τιμολογίων. Η ύπαρξη κατάλληλης προσφοράς διασύνδεσης αναφοράς είναι επίσης συζητήσιμη σε ορισμένα από τα νέα κράτη μέλη. Μια περαιτέρω αδυναμία σε ορισμένα από αυτά είναι η απουσία πλήρους υλοποίησης της επιλογής φορέα, της προεπιλογής φορέα και της φορητότητας αριθμού.

6.4 Συμπέρασμα

Η Ευρώπη βρίσκεται σε κρίσιμη φάση της ανάπτυξης μιας νέας και δυναμικής οικονομίας που κατευθύνεται από τη σύγκλιση των τεχνολογιών και την καινοτομία στις υπηρεσίες. Από τις αγορές ηλεκτρικών επικοινωνιών προέρχονται μηνύματα αναζωογόνησης, πρέπει επομένως να ανακτηθεί έδαφος προς όφελος της ευρύτερης ευρωπαϊκής οικονομίας.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πλήρης και ορθή υλοποίηση του πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες καθώς και η αποτελεσματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού. Το δυναμικό για ανταγωνισμό, καινοτομία και επενδύσεις θα πραγματοποιηθεί πλήρως μόνον εάν τα κράτη μέλη δώσουν προτεραιότητα στην μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και προσδώσουν πλήρη ισχύ στις κοινοτικές αρχές που έχουν

ήδη αποφασιστεί. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποβάλει εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο, ενώ θα

εστιάσει ιδιαίτερα σε θέματα πρακτικής εφαρμογής των εθνικών διατάξεων μετά τη μεταφορά.

7. Η περίπτωση της Ελλάδας

Το ελληνικό νομοθετικό - κανονιστικό πλαίσιο του κλάδου των τηλεπικοινωνιών αποτελείται από:

- Νόμους
- Προεδρικά διατάγματα
- Υπουργικές αποφάσεις
- Κανονιστικές πράξεις της ΕΕΤΤ

7.1 Νόμοι⁶²

Μερικοί από τους βασικότερους είναι οι εξής:

- Ν. 2246 (172/A/20-10-94): «Οργάνωση και λειτουργία του τομέα των τηλεπικοινωνιών»
- Ν. 2257 (197/A/23-11-94): «Για την Οργάνωση και Λειτουργία του ΟΤΕ»
- Ν. 2366 (256/A/12-12-95): «Ρύθμιση Θεμάτων Οργανισμών και Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις»
- Ν. 2578 (1998, άρθρο 12): «Δομή και λειτουργία της τηλεπικοινωνιακής αγοράς»
- Ν. 2801 (46/A/03-03-00): «Ρυθμίσεις Θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (Τροποποίηση του Ν.2246)

⁶² Για περισσότερες πληροφορίες ή αναλυτική μελέτη των νόμων βλ. www.eett.gr/gr_pages/telec/kanonistika_keimena/NOMOI

- Ν. 2867 (273/A/19-12-00): «Οργάνωση και λειτουργία των τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (κατάργηση του Ν.2246)

7.2 Προεδρικά διατάγματα⁶³

Μερικά από τα βασικότερα προεδρικά διατάγματα είναι τα εξής:

- ΠΔ 40/1996 (27/A/22-02-96): «Περί εναρμονίσεως της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 1994/46/EK»
- ΠΔ 156 (153/A/29-07-99): «Για την Τροποποίηση του Ν.2246/1994 (ΦΕΚ/172/A/20-10-1994) και του Προεδρικού Διατάγματος 40/1996 (ΦΕΚ/276/A/19-12-1996), σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 1997/51/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την Τροποποίηση των Οδηγιών 1990/387/EOK και 1992/44/EOK του Συμβουλίου, με σκοπό την προσαρμογή του Τηλεπικοινωνιακού Τομέα στο Ανταγωνιστικό Περιβάλλον»
- ΠΔ 157 (153/A/29-07-1999): «Χορήγηση Γενικών και Ειδικών Αδειών στον Τομέα των Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών, σε Προσαρμογή προς την Οδηγία 1997/13/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»
- ΠΔ 181 (170/A/20-08-1999): «Προσαρμογή στην Οδηγία 1998/10/EK για την εφαρμογή της Παροχής Ανοιχτού Δικτύου (ONP) στη φωνητική τηλεφωνία και για την Καθολική Υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον»
- ΠΔ 343/2002 (284/A/22-11-02): «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 1998/84/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 1998 για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην

⁶³ Για περισσότερες πληροφορίες ή αναλυτική μελέτη των προεδρικών διαταγμάτων βλ. www.eett.gr/gr_pages/telec/kanonistika_keimena/PD

παροχή πρόσβασης υπό όρους [συνδρομητικές υπηρεσίες] (ΕΕ L 320/28.11.1998, σ. 54)»

7.3 Υπουργικές αποφάσεις⁶⁴

Μερικά από τις σημαντικότερες υπουργικές αποφάσεις είναι οι παρακάτω:

- 44 (29/B/19-01-95): Απόφαση ΥΜΕ 44, «Συγκρότηση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών»
- 68141 (581/B/04-07-95): Απόφαση ΥΜΕ 68141, «Κώδικας Δεοντολογίας Άσκησης Τηλεπικοινωνιακών Δραστηριοτήτων»
- 59 (92/B/10-02-99): Απόφαση ΥΜΕ 59, «Διορισμός μελών και ορισμός αντιπροέδρων στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων»
- 26998/1738/2001 (549/B/11-05-2001): Απόφαση Υφυπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών 26998/1738/2001, «Περιορισμός του Αριθμού και διαδικασία χορήγησης των Ειδικών Αδειών για την παροχή κινητών υπηρεσιών 3ης Γενιάς (UMTS)»
- 78870/14-12-01 (1750/B/31-12-01): Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και Επικοινωνιών, με αριθμό 78870/14-12-2001, «Κανονισμός Σύναψης Συμβάσεων Προμηθειών, Υπηρεσιών και Μελετών της ΕΕΤΤ»
- 44465/2002 (7/B/11-01-2002): Καθορισμός νομικής μορφής, ελαχίστου κεφαλαίου και ελάχιστης υποχρεωτικής στελέχωσης των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων

⁶⁴ Για περισσότερες πληροφορίες ή αναλυτική μελέτη των υπουργικών αποφάσεων βλ. www.eett.gr/gr_pages/telec/kanonistika_keimena/YPAPOF

7.4 Κανονιστικές πράξεις της ΕΕΤΤ⁶⁵

Σημαντικές κανονιστικές πράξεις της ΕΕΤΤ αποτελούν οι παρακάτω:

- 207/2-3/2001 (195/B/1-03-01): Κανονισμός Ειδικών Αδειών και Κανονισμός Γενικών Αδειών
- 211/3/2001 (466/B/20-04-01): Κανονισμός Αρχών Κοστολόγησης και Τιμολόγησης
- 229/26/2001 (1303/B/09-10-01): Τροποποίηση του ΠΔ. 437/1995 "Έκδοση Ειδικής Άδειας για την Εγκατάσταση, Ανάπτυξη, Λειτουργία και Εκμετάλλευση Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων και την Άσκηση άλλων Τηλεπικοινωνιακών Δραστηριοτήτων από τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)"
- 233/34/2001 (1501/B/08-11-01): Καθορισμός του Βασικού Επιπέδου Αναλυτικής Χρέωσης των Χρηστών των Σταθερών Δημόσιων Τηλεφωνικών Δικτύων ή/και των Ψηφιακών Δικτύων Ενοποιημένων Υπηρεσιών (ISDN) ή/και των Σταθερών Δημόσιων Τηλεφωνικών Υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων των Υπηρεσιών Προστιθέμενης Αξίας και των Υπόχρεων Παροχής του
- 244/124/2002 (188/B/20-02-02): Κανονιστικές Διατάξεις περί Καθολικής Υπηρεσίας
- 248/68/2002 (382/B/29-3-02): Καθορισμός Τηλεπικοινωνιακών Οργανισών με Σημαντική Θέση στην Αγορά των Δημόσιων Δικτύων Κινητής Τηλεφωνίας και των Δημόσιων Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας
- 261/143/2002 (1208/B/18-09-02): Κανονισμός αρχών κοστολόγησης και τιμολόγησης Κ.Υ.

⁶⁵ Για περισσότερες πληροφορίες ή αναλυτική μελέτη των κανονιστικών πράξεων βλ. www.eett.gr/gr_pages/telec/kanonistika_keimena/APOF200_

- 276/39-40/2003 (604/B/15-05-03): Κανονισμός Διαχείρισης Σύντομων Κωδικών Υπηρεσιών Πληροφοριών Καταλόγου και Κανονισμός Διαχείρισης Αριθμών Δρομολόγησης
- 299/46/2003 (1925/B/24-12-03): Αποτελέσματα Κοστολογικού Ελέγχου του ΟΤΕ έτους 2003 (με απολογιστικά στοιχεία 2001) για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες
- 301/30/2003 (1925/B/24-12-03): Λήψη Απόφασης επί της Πρότασης του "Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)" σχετικά με τη νέα τιμολογιακή πολιτική του, έτους 2003, για τη Σταθερή Τηλεφωνία
- 303/4/2004 (23/B/14-01-04): Λήψη Απόφασης επί των υποβληθέντων από τον "Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)" Τιμολογίων Χονδρικής, σύμφωνα με τα άρθρα VI,2 και VII,2 της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ.: 301/30/15-12-2003 (ΦΕΚ 1925/B/2003)
- 308/37/2004 (601/B/23-04-04): Απόφαση 308/37/2004 (ΦΕΚ 601/B/23-4-2004) για την Επιλογή τεχνολογικής λύσης για την υλοποίηση του σχήματος Εθελοντικής Διαπίστευσης των Παρόχων Υπηρεσιών Πιστοποίησης Ηλεκτρονικής Υπογραφής

7.5 Κανονισμοί κοστολόγησης και τιμολόγησης του ΟΤΕ

7.5.1 Αρχές κοστολόγησης και τιμολόγησης

Με βάση το παραπάνω κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο η ΕΕΤΤ έθεσε τις βασικές αρχές κοστολόγησης και τιμολόγησης (1208/B/18-09-02):

1. Αρχή της πρόκλησης του κόστους
2. Αρχή της αντικειμενικότητας

3. Αρχή της διαφάνειας
4. Αρχή της σταθερότητας
5. Αρχή της προβλεψιμότητας
6. Αρχή της αποτελεσματικότητας
7. Αρχή του υπολογισμού του αποτελεσματικού κόστους
8. Αρχή της απλότητας
9. Αρχή της μη διακρίσεως
10. Αρχή της αποφυγής της διπλής χρέωσης

7.5.2 Μέθοδος προσδιορισμού του κόστους

Ο υπολογισμός του καθαρού κόστους (καθολικής υπηρεσίας) θα πρέπει να συνεκτιμά τα έσοδα , τις άμεσες και έμμεσες επιδοτήσεις οι οποίες χορηγούνται στον Πάροχο Καθολικής Υπηρεσίας ή χρησιμοποιούνται από αυτόν για λόγους παροχής Καθολικής Υπηρεσίας καθώς τα οφέλη , συμπεριλαμβανομένων των άϋλων οφελών που αποκομίζει ο Πάροχος Καθολικής Υπηρεσίας.

Ο υπολογισμός, με βάση την κανονιστική πράξη 261/143/2002, βασίζεται στο κόστος που προκύπτει από τα ακόλουθα :

- A. Στοιχεία των καθορισμένων υπηρεσιών οι οποίες μπορούν να παρέχονται μόνο με ζημία ή με συνθήκες κόστους που δεν εμπίπτουν στα συνήθη εμπορικά πρότυπα. Δηλαδή πρόσβαση σε τηλεφωνικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης παροχή ορισμένων κοινόχρηστων τηλεφώνων , παροχή ορισμένων υπηρεσιών ή εξοπλισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- B. Υπηρεσίες που παρέχονται σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες ή ομάδες χρηστών οι οποίοι , λόγω του κόστους παροχής του συγκεκριμένου δικτύου και της συγκεκριμένης υπηρεσίας, των παραγομένων εσόδων και της τυχόν γεωγραφικής εξομάλυνσης των τιμών που επιβάλλεται από το Κράτος μπορούν να εξυπηρετούνται μόνο με ζημία ή με συνθήκες κόστους που δεν

εμπίπτουν στα συνήθη εμπορικά πρότυπα. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τους τελικούς χρήστες ή τις ομάδες τελικών χρηστών που δεν θα εξυπηρετούνται από έναν εμπορικό φορέα παροχής Καθολικής Υπηρεσίας. Τα κόστη και έσοδα πρέπει να είναι προσανατολισμένα προς το μέλλον (Forward looking).

Η περίοδος κοστολόγησης πρέπει να είναι δημόσια γνωστή εκ των προτέρων και να καλύπτει, ενδεικτικά, περίοδο 3-5 ετών, βάσει ετήσιων προϋπολογισμών στοιχείων τα οποία ανταποκρίνονται στο υπό κοστολόγηση περιεχόμενο. Το κόστος παροχής Καθολικής Υπηρεσίας υπολογίζεται επίσης απολογιστικά σε ετήσια βάση.

Για την κοστολόγηση εφαρμόζεται το κοστολογικό πρότυπο του Πλήρως Κατανεμημένου Κόστους (Fully Distributed Cost). Επίσης η κοστολόγηση πρέπει να είναι προσανατολισμένη στο μέλλον (Forward looking) και να ρυθμίζεται σύμφωνα με τη κοστολογική βάση του τρέχοντος κόστους, κατά τα ακόλουθα:

- Κατά την αποτίμηση παγίων βάσει του τρέχοντος κόστους, το τρέχον κόστος υπολογίζεται, λαμβάνοντας υπόψη το καθαρό κόστος αντικατάστασης, το οποίο προκύπτει σε περίπτωση αντικατάστασης ενός παγίου στοιχείου με ένα άλλο, που διαθέτει όμοια χαρακτηριστικά και είναι της ίδιας ηλικίας. Στην απλούστερη περίπτωση το καθαρό κόστος αντικατάστασης ενός παγίου με ένα πανομοιότυπο κατά τη χρονική στιγμή του κόστους αντικατάστασης. Σε περίπτωση που πανομοιότυπο πάγιο δεν διατίθεται πλέον στην αγορά, χρησιμοποιείται το *modern equivalent asset*.
- Στην περίπτωση που η λειτουργικότητα και η δυναμικότητα του *modern equivalent asset* είναι ανώτερες από εκείνες του παγίου για το οποίο υπολογίζεται το κόστος αντικατάστασης, το κόστος του

modern equivalent asset αναπροσαρμόζεται ώστε να ενσωματωθούν οι διαφορές αυτές.

- Κατά την εφαρμογή της λογιστικής του τρέχοντος κόστους, χρησιμοποιείται η αρχή της διατήρησης του χρηματοοικονομικού κεφαλαίου, όπως προβλέπεται στη Σύσταση 98/322/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στο λειτουργικό κόστος συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες γενικές κατηγορίες δαπανών, όπως περιγράφονται από το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο:

- Αποδοχές
- Αποσβέσεις
- Διοικητικά Έξοδα
- Αναλώσιμα Υλικά
- Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα όπως εκμισθώσεις ακινήτων, έξοδα διαφήμισης κλπ.

Για τον υπολογισμό του λειτουργικού κόστους εφαρμόζεται, τόσο η μεθοδολογία με βάση την κοστολόγηση ανά δραστηριότητα (Activity Based Costing), όσο και η μεθοδολογία της κοστολόγησης δικτύου (Network Based Costing)

Οι αποσβέσεις θα πρέπει να αντανακλούν την υλική, τεχνική, τεχνολογική και οικονομική μείωση της αξίας των παγίων και ως εκ τούτου, να αποτελούν μέρος του κόστους που θα πρέπει να είναι σε θέση να ανακτήσει ο Πάροχος Καθολικής Υπηρεσίας, έτσι ώστε να έχει την οικονομική δυνατότητα αντικατάστασης των παγίων στο πέρας της οικονομικής τους ζωής.

Ο χρόνος απόσβεσης υπολογίζεται με βάση την οικονομική ζωή των παγίων στοιχείων, δηλαδή το χρονικό διάστημα που το πάγιο προσφέρει αποδοτικά τις υπηρεσίες του και όχι το χρονικό διάστημα απόσβεσης που

επιβάλλεται από τη νομοθεσία για τη σύνταξη των ετησίων οικονομικών καταστάσεων.

Για τις ανάγκες του υπολογισμού των αποσβέσεων θα πρέπει ο υπολογισμός να γίνεται με βάση τη γραμμική μέθοδο και επίσης να συνυπολογίζεται και η ενδεχόμενη υπολειμματική αξία των παγίων.

Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει την οικονομική απόσβεση (economic depreciation) ως μέθοδο απόσβεσης στον Πάροχο Καθολικής Υπηρεσίας, αν κρίνει με τη μέθοδο αυτή προκύπτει ένα αποτελεσματικότερο σύστημα κινήτρων για τον προγραμματισμό της παροχής της Καθολικής Υπηρεσίας.

Για τον υπολογισμό του κόστους κεφαλαίου ισχύουν τα ακόλουθα:

- Για τους σκοπούς της ρύθμισης, το κόστος κεφαλαίου πρέπει να αντανακλά το οικονομικό κόστος ευκαιρίας των χρησιμοποιούμενων κεφαλαίων, τόσο των ιδίων όσο και των δανειακών.
- Το κόστος κεφαλαίου υπολογίζεται επί τη βάσει της μεθοδολογίας του μέσου σταθμικού κόστους του κεφαλαίου (weighted average cost of capital-WACC).

Τέλος, όσον αφορά την κεφαλαιακή βάση, εξαιρούνται από αυτήν τα κεφάλαια τα οποία χρησιμοποιούνται για άλλες δραστηριότητες του Παρόχου Καθολικής Υπηρεσίας, οι οποίες δεν συνδέονται άμεσα με την παροχή της Καθολικής Υπηρεσίας. Η κεφαλαιακή βάση πρέπει να τεκμηριωθεί από τον Πάροχο της Καθολικής Υπηρεσίας και να επιμερισθεί στην Καθολική Υπηρεσία, από το σύνολο των κεφαλαίων, το ποσοστό εκείνο που αναλογεί στην παροχή της.

Παράρτημα Α:

Κοστολογικός έλεγχος του ΟΤΕ του Έτους 2003 (με βάση απολογιστικά στοιχεία 2001) και η «Νέα Τιμολογιακή Πολιτική του ΟΤΕ για τη Σταθερή τηλεφωνία 2003»

02019252412030008

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1925

24 Δεκεμβρίου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αποτελέσματα Κοστολογικού Ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) Έτους 2003 (με απολογιστικά στοιχεία 2001) για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες.....
- Ολοκλήρωση Κοστολογικού Ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) Έτους 2003 (με βάση απολογιστικά στοιχεία 2001)
- Έγκριση Τελικών Αποτελεσμάτων.....
- Λήψη απόφασης επί της Πρότασης του ΟΤΕ σχετικά με τη "Νέα Τιμολογιακή Πολιτική ΟΤΕ για τη Σταθερή Τηλεφωνία - 2003".....

δ. το Π.Δ. 181/1999 "Προσαρμογή στην Οδηγία 98/10/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) στη Φωνητική Τηλεφωνία και για την καθολική υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον", (ΦΕΚ 170/A/1999),

ε. την ΑΠ ΕΕΤΤ 291/69/28.8.2003 Κλήση σε Ακρόαση της Εταιρείας "Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)" για διερεύνηση παραβάσεων διατάξεων της Τηλεπικοινωνιακής Νομοθεσίας και των Κανόνων του Ανταγωνισμού (άρθρο 2 του Ν. 703/77, ιδίως των περιπτώσεων α και δ) με την επιβολή υποχρέωσης αποκλειστικής προμήθειας από τον ΟΤΕ Α.Ε. τερματικού εξοπλισμού: ADSL για την παροχή Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω ADSL Προσβάσεων, και ISDN για την παροχή από τον ΟΤΕ ISDN σύνδεσης,

στ. την απόφασή της 243/29/22.1.2002 "Τροποποίηση της απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ.1210/10/28.2.2001 σχετικής με την Έγκριση του Επιχειρησιακού Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ (Υιοθέτηση Βελτιωτικών Επεμβάσεων ή / και μεταβολών στο Ε.Κ.Ο.Σ)",

ζ. την απόφασή της 266/95/1.11.2002, "Τροποποιήσεις του Επιχειρησιακού Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ (ΕΚΟΣ), βασιζόμενου στο Πρότυπο (Μεθοδολογία) του Μεσού Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων ("Μ.Μ.Ε.Κ./ΤΚ" - "LRAIC/ CCA")",

η. την απόφασή της ΕΕΤΤ 288/152/4.7.2003 σύμφωνα με την οποία ο διενεργηθείς Ανοικτός Διαγωνισμός για την ανάθεση του Έργου "Ελεγχός Κοστοστρέφειας των Τιμολογίων του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) για τις Υπηρεσίες Φωνητικής Τηλεφωνίας, Μισθωμένων Γραμμών, Διασύνδεσης και Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο ", κατακυρώθηκε από κοινού στις εταιρείες ANALYSIS LTD και GRANT THORDON AE,

θ. την από 17.7.2003 υπογραφείσα σχετική Σύμβαση μεταξύ της ΕΕΤΤ και της Κοινοπράξιας με την επωνυμία "ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ GRANT THORDON A.E. - Analysis LTD" (στο εξής "ο Σύμβουλος" ή "ο Ελεγκτής"), η οποία συστάθηκε με το 41.310/16.7.2003 Συμβολαιογραφικό έγγραφο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Εύας Αντ. Λιτίνα, μεταξύ των εταιρειών ANALYSIS LTD και GRANT THORDON AE,

ι. τα Παραδοτέα του Ελεγκτή, επί του κοστολογικού ελέγχου, όπως αυτά έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου, την 19.11.2003 με 24905/19.11.2003,

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθ. 299/46 (1)
Αποτελέσματα Κοστολογικού Ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) Έτους 2003 (με απολογιστικά στοιχεία 2001) για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΕΕΤΤ)

Έχοντας υπόψη:

- α. το Νόμο 2867/2000 "Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και άλλες Διατάξεις" (ΦΕΚ 273/A/2000),
β. Το Ν. 703/1977 "Περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού" (ΦΕΚ 278/A/1977), όπως ισχύει τροποποιηθείς,

γ. το Π.Δ. 165/1999 "Τροποποίηση του Ν. 2246/1994, όπως εκάστοτε ισχύει, σε συμμόρφωση: α) προς την Οδηγία 97/33/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη Διασύνδεση στο χώρο των Τηλεπικοινωνιών, προκειμένου να διασφαλιστεί Καθολική Υπηρεσία και Διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) και β) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/61/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 97/33/EK, σε ό,τι αφορά την Φορητότητα των Αριθμών και την Προεπιλογή Φορέα" (ΦΕΚ 159/A/1999),

ια. την Εισήγηση της αρμόδιας Επιτροπής της ΕΕΤΤ 3787/Φ.600/21.11.2003,

ιβ. το γεγονός ότι η εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, και ύστερα από προφορική εισήγηση και των Προέδρου και Αντιπροέδρου (Δημητρόπουλου), αποφασίζει:

Εγκρίνει ως κοστοστρεφείς τις κάτωθι μέσες τιμές για τις υπηρεσίες διασύνδεσης (local, single, double tandem) για το έτος 2003, οι οποίες προέκυψαν από τον κοστολογικό έλεγχο του κοστολογικού συστήματος του ΟΤΕ με Μεθοδολογία Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους, με βάση το Τρέχον Κόστος (MMEK/TK):

ΠΡΟΪΟΝ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΜΕΚ-ΤΚ 2003
Διασύνδεση Local	0,69 Eurocent/min
Διασύνδεση Single	1,08 Eurocent/min
Διασύνδεση Double	1,59 Eurocent/min

Με την επισήμανση ότι στα ανωτέρω κόστη υπηρεσιών διασύνδεσης (local, single and double tandem), έχει συμπεριληφθεί από τον ΟΤΕ το κόστος των θυρών διασύνδεσης (E1) και το κόστος σηματοδοσίας, οι οποίες υπηρεσίες, εφόσον έχουν οποιοδήποτε κόστος αυτό δεν χρεώνεται επιπλέον από τον ΟΤΕ.

2. Εγκρίνει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τον Κοστολογικό Έλεγχο του Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ με Μεθοδολογία Πλήρως Κατανεμημένου Κόστους με βάση το Ιστορικό Κόστος (ΠΙΚΚ-ΙΚ), μόνο όσον αφορά το Μηνιαίο Πάγιο PSTN και το Μηνιαίο Πάγιο ISDN - BRA, ως εξής:

ΠΡΟΪΟΝ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΙΚΚ-ΙΚ 2003
Μηνιαίο Πάγιο PSTN	€10,63
Μηνιαίο Πάγιο ISDN-BRA	€18,11

Όσον αφορά στην τιμή για το Μηνιαίο Πάγιο ISDN-BRA, η ανωτέρω τιμή εγκρίνεται με την επιφύλαξη ότι, όπως προέκυψε από τον κοστολογικό έλεγχο, η ανωτέρω τιμή συμπεριλαμβάνει και το κόστος του τερματικού εξοπλισμού Netmode, του οποίου την προμήθεια από το χρήστη επιβάλλει υποχρεωτικά ο ΟΤΕ.

Η πρακτική αυτή του ΟΤΕ τελεί υπό έλεγχο (σχετ. ε), τυχόν παραβάσεως των διαπάνεων του ανταγωνισμού. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης η ανωτέρω τιμή θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα, και η νέα τροποποιημένη τιμή θα ισχύσει αναδρομικά από τη δημοσίευση της παρούσας.

3. Αποδέχεται όσα εισηγείται ο Σύμβουλος και όσα αναφέρονται στη σχετική Εισήγηση της αρμόδιας Επιτροπής Παρακολούθησης του Έργου της ΕΕΤΤ, σε σχέση με τα αποτελέσματα του κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος για το έτος 2003, με βάση απολογιστικά στοιχεία 2001. Οι ανωτέρω παραδοχές, στην έκταση που δεν αφορούν κοστοστρεφείς τιμές, όπου αυτές απαιτούνται, γίνονται μεταβατικά και με βάση τη λογική ότι οι τυχόν παραλειψίεις από πλευράς ΟΤΕ, δεν μπορούν να οδηγούν σε αποτελέσματα περαιτέρω επιβαρυντικά για τις σχετικές αγορές στην Ελλάδα.

4. Οι τιμές λιανικής ανά λεπτό, για αστική και υπεραστική τηλεφωνία όπως προέκυψαν από τον Κοστολογικό Έλεγχο που διενήργησε ο Ελεγκτής, στο ΠΙΚΚ-ΙΚ, έχουν ως εξής:

ΠΡΟΪΟΝ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΙΚΚ-ΙΚ 2003
Αστική Τηλεφωνία	2,72 Eurocent/min
Υπεραστική Τηλεφωνία	4,01 Eurocent/min

Τα ανωτέρω δεν περιορίζουν σε τίποτα την ΕΕΤΤ για την εξέταση των ανωτέρω τιμών ως προς τη συμφωνία τους με τις αρχές του ανταγωνισμού, ιδίως ως προς την ύπαρξη συμπίεσης τιμών / περιθωρίου (price / margin squeeze).

5. Ο ΟΤΕ δεν παρείχε κατά τη διάρκεια του κοστολογικού έλεγχου, παρά την υποχρέωσή του, δεδομένα για τον υπολογισμό των τελών των ακόλουθων υπηρεσιών:

- Τιμές μισθωμένων γραμμών χονδρικής
- Μηνιαίο μίσθισμα μισθωμένης γραμμής ανά χιλιόμετρο
- Κόστος σύνδεσης ανά τύπο μισθωμένης γραμμής
- Τημηματικά κυκλώματα (Part Circuits)
- Προεπιλογή φορέα
- Φορητότητα Αριθμού
- Τέλη Διαβίβασης κλήσεων (Single & Double Transit)
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης.
- Πρόσβαση για κλήσεις προς σύντομους κωδικούς (3-Ψήφιες ή 4-Ψήφιες υπηρεσίες)
- Υπηρεσίες πληροφοριών τηλεφωνικού καταλόγου (131).
- Υπηρεσίες πρόσβασης σε αριθμούς Freephone, One-phone ΟΤΕ.

- Εφάπαξ Τέλος Σύνδεσης καθώς και Μηνιαίο Πάγιο Τέλος Πλήρως Αδεσμοποίητου και Μεριζόμενου Τοπικού Βρόχου.

6. Λόγω της μη υποβολής των απαραίτητων στοιχείων από τον ΟΤΕ, η επιλογή ενδεδειγμένης επιστημονικά μεθοδολογίας υπολογισμού του κόστους καθώς και ο προσδιορισμός τιμών για όλες τις υπηρεσίες της παραγράφου 5, πρέπει να ανατεθεί στον Ελεγκτή, στα πλαίσια επέκτασης της αρχικά ανατεθείσας κυρίας Σύμβασης και σύμφωνα με τα αναφέρομενα σε αυτή. Ο Ελεγκτής θα προβεί επιπλέον σε εξέταση ανακοινωθείσας τιμολογιακής πολιτικής του ΟΤΕ ως προς τη συμβατότητά της με την υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης του ΟΤΕ αλλά και τις αρχές του ανταγωνισμού, προκειμένου, ιδίως, να διερευνηθεί η ύπαρξη συμπίεσης τιμών / περιθωρίου (Price / margin squeeze), επιθετικής τιμολόγησης (predatory pricing) ή άλλης παράβασης των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού.

7. Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 24 Νοεμβρίου 2003

Ο Πρόεδρος
ΕΜΜ. Α. ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ

Αριθ. 300/47 (2)

Ολοκλήρωση Κοστολογικού Έλεγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) Έτους 2003 (με βάση απολογιστικά στοιχεία 2001) - Έγκριση Τελικών Αποτελεσμάτων.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΕΕΤΤ)

Έχοντας υπόψη:

- a. το Νόμο 2867/2000 "Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και άλλες Διατάξεις" (ΦΕΚ 273/Α/2000),

β. Το Ν.703/1977 "Περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού" (ΦΕΚ 278/A/1977), όπως ισχύει τροποποιηθείς,

γ. το Π.Δ. 165/1999 "Τροποποίηση του Ν. 2246/1994, όπως εκάστοτε ισχύει, σε συμμόρφωση: α) προς την Οδηγία 97/33/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη Διασύνδεση στο χώρο των Τηλεπικοινωνιών, προκειμένου να διασφαλιστεί Καθολική Υπηρεσία και Διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) και β) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/61/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 97/33/EK, σε ό,τι αφορά την Φορητότητα των Αριθμών και την Προετοιμαγία Φορέα" (ΦΕΚ 159/A/1999),

δ. το Π.Δ. 181/1999 "Προσαρμογή στην Οδηγία 98/10/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) στη Φωνητική Τηλεφωνία και για την καθολική υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον", (ΦΕΚ 170/A/1999),

ε. την απόφασή της ΕΕΤΤ 288/152/4.7.2003 σύμφωνα με την οποία ο διενεργηθείς Ανοικτός Διαγωνισμός για την ανάθεση του Έργου "Ελεγχος Κοστοστρέφειας των Τηλεοπτικών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) για τις Υπηρεσίες Φωνητικής Τηλεφωνίας, Μισθωμένων Γραμμών, Διασύνδεσης και Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο", κατακυρώθηκε από κοινού στις εταιρείες ANALYSIS LTD και GRANT THORDON AE,

στ. την απόφασή της 243/29/22.1.2002 "Τροποποίηση της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ. 210/10/28.02.2001 σχετικής με την Έγκριση του Επιχειρησιακού Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ (Υιοθέτηση Βελτιωτικών Επεμβάσεων ή / και μεταβολών στο Ε.Κ.Ο.Σ)",

ζ. την απόφασή της 266/95/1.11.2002, "Τροποποίησεις του Επιχειρησιακού Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ (ΕΚΟΣ), βασιζόμενου στο Πρότυπο (Μεθόδολογία) του Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαιξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων ("M.M.E.K./TK" - "LRAIC/CCA")",

η. την απόφασή της ΕΕΤΤ 277/63/28.2.2003 Αποτελέσματα Κοστολογικού Ελέγχου Τηλεοπτικών Πλήρως Αδεσμοποίησης και Μεριζόμενης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο του ΟΤΕ ΑΕ / Δημοσίευση Νέων Τιμών, (ΦΕΚ 331/B/2003),

θ. την απόφασή της ΕΕΤΤ 288/152/4.7.2003 σύμφωνα με την οποία ο διενεργηθείς Ανοικτός Διαγωνισμός για την ανάθεση του Έργου "Ελεγχος Κοστοστρέφειας των Τηλεοπτικών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) για τις Υπηρεσίες Φωνητικής Τηλεφωνίας, Μισθωμένων Γραμμών, Διασύνδεσης και Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο", κατακυρώθηκε από κοινού στις εταιρείες ANALYSIS LTD και GRANT THORNTON AE,

ι. την από 17.7.2003 υπογραφέσα σχετική Σύμβαση μεταξύ της ΕΕΤΤ και της Κοινοπραξίας με την επωνυμία "ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ GRANT THORNTON Α.Ε. - Analysis LTD" (στο εξής "ο Σύμβουλος" ή "ο Ελεγκτής"), η οποία συστάθηκε με το 41.310 / 16.7.2003 Συμβολαιογραφικό έγγραφο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Εύας Αντ. Λιτίνα, μεταξύ των εταιρειών ANALYSIS LTD και GRANT THORNTON AE,

ια. την απόφασή της ΕΕΤΤ: 299/31/24.11.2003 σχετικά με την "Επέκταση της από 17.7.2003 Σύμβασης μεταξύ

της ΕΕΤΤ και της Κοινοπραξίας των Εταιρειών "Grand Thornton A.E." και "Analysys LTD", αφορώσης την εκπόνηση του έργου: "Ελεγχος της Κοστοστρέφειας των Τηλεοπτικών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) για τις Υπηρεσίες Φωνητικής Τηλεφωνίας, Μισθωμένων Γραμμών, Διασύνδεσης και Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο",

ιβ. την απόφαση της ΕΕΤΤ: 299/46/24.11.2003 "Αποτελέσματα κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) έτους 2003 (με απολογιστικά στοιχεία 2001) για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες",

ιγ. τα Τελικά Παραδοτέα του Ελεγκτή, επί του κοστολογικού ελέγχου, όπως αυτά υποβλήθηκαν στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου, με 24905/19.11.2003,

ιδ. το παραδοτέο του Ελεγκτή σχετικά με τις λοιπές υπηρεσίες, όπως αυτό υποβλήθηκε στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου με ημερομηνία 3.12.2003 και 26163/3.12.2003,

ιε. την Εισήγηση της αρμόδιας Επιτροπής της ΕΕΤΤ 3833/Φ.600/3.12.2003

ιστ. το γεγονός ότι η εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, και ύστερα από προφορική εισήγηση και των Προέδρου και Αντιπροέδρου (Δημητρόπουλου),

Εκτιμώντας ότι:

1. Με την απόφαση της ΕΕΤΤ 299/46/24.11.2003 "Αποτελέσματα κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) έτους 2003 (με απολογιστικά στοιχεία 2001) για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες", η ΕΕΤΤ αποδέχθηκε τα αποτελέσματα / συμπεράσματα του κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας για το έτος 2003, με βάση απολογιστικά στοιχεία 2001, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα Παραδοτέα τα οποία υπέβαλε ο Ελεγκτής, επισημαίνοντας τα εκκρεμή για την ολοκλήρωση του ελέγχου σημεία, για τα οποία απαιτείτο περαιτέρω εξέταση.

2. Σε συνέχεια της παρούσας, και με βάση τις σχετικές προτάσεις του Συμβούλου, όπως αυτές αναφέρονται στα Παραδοτέα του έργου, η ΕΕΤΤ επιφυλάσσεται να εκδόσει άμεσα Απόφαση σχετικά με τις τροποποιήσεις / βελτιώσεις επί των κοστολογικών συστημάτων του ΟΤΕ τις οποίες θα πρέπει να υλοποιήσει για τον υπολογισμό των τιμών 2004.

3. Σε συνέχεια των εκκρεμοτήτων που επισημάνθηκαν στην απόφαση 299/46/24.11.2003 και σύμφωνα με τα υποβληθέντα στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Διαγωνισμού Τελικά Παραδοτέα του Έργου, προέκυψαν τα εξής:

A. ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του από την ΕΕΤΤ 243/29/22.1.2002, σχετικά με την κοστολόγηση των μισθωμένων γραμμών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα αναλυτικά στη σχετική Εισήγηση της Επιτροπής Παρακολούθησης (3787/Φ.600/21.11.2003) και την 299/46/24.11.2003 απόφαση της ΕΕΤΤ, ανατέθηκε στον Σύμβουλο ο προσδιορισμός τελών μισθωμένων γραμμών ανά χιλιόμετρο (Km).

Από τον έλεγχο του Συμβούλου που έγινε με βάση τα άνωτέρω, προέκυψαν τα εξής:

1. Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ, κατά τη διάρκεια του ελέγχου υπέβαλε στοιχεία κόστους για τις μισθωμένες γραμμές

διαχωρισμένα σε σταθερό και μεταβλητό κόστος χωρίς ωστόσο να υποβάλει ανίστοιχα και τα στοιχεία χλιομετρικής απόστασης των διαφόρων τύπων μισθωμένων γραμμών, ο Σύμβουλος προέβη σε υπολογισμό ως προς το μέσο όρο χλιομέτρων ανά μισθωμένη γραμμή συνδιάζοντας τους συντελεστές δρομολόγησης και το μέσο μήκος μίας ζεύξης η οποία είναι διαθέσιμη σαν κομμάτι της διαδικασίας επιμερισμού.

Την μέθοδο αυτή επέλεξε ο Σύμβουλος ως αντικειμενική και βασίζεται στα δεδομένα που παρέχονται από τον ίδιο τον ΟΤΕ (δηλ. τους παράγοντες δρομολόγησης και το μέσο μήκος ανά ζεύξη). Εντούτοις, οι παραπάνω αποστάσεις αφορούν μέσες τιμές μήκους του πραγματικού κυκλώματος και όχι των ευθειών μεταξύ τερματικών άκρων ανά τύπο γραμμής, σύμφωνα με τις οποίες τιμολογεί ο ΟΤΕ (σε συμφωνία και με τη διεθνή πρακτική).

Για το σκοπό αυτό ο Σύμβουλος πραγματοποίησε πρόσθετη μελέτη από την οποία προκύπτουν οι τιμές μισθωμένων γραμμών ανά χλιόμετρο με βάση τις ευθείες γραμμές, οι οποίες παρατίθενται στον Πίνακα 1 της παρούσας.

2. Ο Σύμβουλος δεν έκρινε ως αξιόπιστα τα προϋπολογιστικά στοιχεία και τις προβλέψεις όγκων για το έτος 2003 τα οποία, υπέβαλε με σημαντική καθυστέρηση ο ΟΤΕ. Ως εκ τούτου, εξαιτίας της αδικαιολόγητης καθυστέρησης του ΟΤΕ στην υποβολή του συνόλου των στοιχείων η ΕΕΤΤ υιοθετεί τις τιμές που προσδιόρισε ο Ελεγκτής και οι οποίες προκύπτουν για το έτος 2003 με βάση τα στοιχεία που έδωσε ο ίδιος ο ΟΤΕ, με την επιφύλαξη ότι οι τιμές αυτές δεν εγκρίνονται ως κοστοστρεφείς.

3. Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν υπολόγισε, κατά παράβαση των υποχρεώσεών του το κόστος των μισθωμένων γραμμών χονδρικής, ο Σύμβουλος πρότεινε τον υπολογισμό των τιμών των μισθωμένων γραμμών χονδρικής με τη μέθοδο retail minus, με ποσοστό 6,4%, το οποίο προσδιόρισε χρησιμοποιώντας στοιχεία του κοστολογικού συστήματος του ΟΤΕ.

4. Τμηματικά Κυκλώματα:

Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν υπολόγισε, κατά παράβαση των υποχρεώσεών του, το κόστος των τμηματικών κυκλωμάτων ενώ τα ανίστοιχα προϊόντα δεν περιλαμβάνονται στο μοντέλο που ελέγχθηκε, ο Σύμβουλος πρότεινε την ακόλουθη μεθοδολογία για τον υπολογισμό του σχετικού κόστους:

i. Το Μη Εξαρτώμενο από Απόσταση Κόστος τμηματικού κυκλώματος, ανά άκρο, υπολογίζεται με βάση το μέσο όρο αστικής και υπεραστικής των ανίστοιχων τιμών των μισθωμένων γραμμών με δυο άκρα -για την ανίστοιχη ταχύτητα- διαιρεμένο διά του δύο (2).

ii. Το Εξαρτώμενο από Απόσταση Κόστος τμηματικών κυκλωμάτων υπολογίζεται με βάση το μέσο όρο αστικής και υπεραστικής των ανίστοιχων τιμών των μισθωμένων γραμμών με δυο άκρα -για την ανίστοιχη ταχύτητα.

5. Μισθωμένες Γραμμές Διασύνδεσης:

Ελλείψει: έγκαιρης υποβολής από τον ΟΤΕ επαρκών στοιχείων για τον υπολογισμό του κόστους των μισθωμένων γραμμών διασύνδεσης, και δεδομένου ότι το προϊόν δεν περιλαμβάνεται ούτε στα στοιχεία, ούτε στο μοντέλο που ελέγχθηκε από τον Σύμβουλο, ο Σύμβουλος πρότεινε τον υπολογισμό του, σύμφωνα με την ακόλουθη μεθοδολογία:

Το τέλος μισθωμένης γραμμής διασύνδεσης υπολογίζεται ως το $\frac{1}{2}$ του τέλους χονδρικής μίας ανίστοιχης μισθωμένης γραμμής 2 Mbit/s.

B. Single & Double Transit

Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν συμμορφώθηκε με την υποχρέωσή του για υπολογισμό κοστοστρεφούς τέλους για την υπηρεσία διαβίβασης κλήσεων με βάση τη μεθοδολογία ΜΜΕΚ / ΤΚ (σύμφωνα με την ΕΕΤΤ 266/95/1.11.2002), ο Σύμβουλος προέβη σε υπολογισμό του κόστους της εν λόγω υπηρεσίας αναπτύσσοντας δική του μεθοδολογία και αντλώντας στοιχεία από το μοντέλο ΜΜΕΚ / ΤΚ, (όπως αυτό διαμορφώθηκε με βάση τον έλεγχο).

Το κόστος single και double transit interconnection που προέκυψε μετηνανωτέρω μεθοδολογία και το οποίο δεν είναι κοστοστρεφές, παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	Single Transit (eurocents/min)	Double Transit (eurocents/min)
Προτεινόμενες τιμές για το 2003	0.64	0.86

Πίνακας 2: Τιμές για single & double transit

Γ. Υπηρεσίες προεπιλογής φορέα

Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ κατά παράβαση των υποχρεώσεών του, δεν προέβη σε κοστοστρεφή προσδιορισμό τέλους προεπιλογής φορέα, ο Σύμβουλος προσδιόρισε τιμή για την εν λόγω υπηρεσία σε 7,98 euro.

Το εν λόγω τέλος γίνεται αποδεκτό με την επισήμανση ότι δεν είναι κοστοστρεφές.

Δ. Τοπικός Βρόχος - Λοιπές Υπηρεσίες

Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ κατά παράβαση των υποχρεώσεών του, ιδίως με βάση τις ΑΠ ΕΕΤΤ 266/95/1.11.2002 δεν προέβη σε προσδιορισμό τελών για τις παρακάτω υπηρεσίες, ο Σύμβουλος προέβη σε υπολογισμό των τελών για τις υπηρεσίες αυτές, τα οποία δεν προκύπτουν από το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ, προτείνοντας και την αντίστοιχη μεθοδολογία υπολογισμού τους.

Οι υπηρεσίες που εξετάσθηκαν από τον Σύμβουλο είναι οι εξής:

- Τέλος Σύνδεσης και Μηνιαίο Πάγιο Πλήρωσ και Μεριζόμενης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο του ΟΤΕ
- Σύντομοι Κωδικοί (3-ψηφίοι, 4-τετρψήφιοι) όπως αναφέρονται στο Υπόδειγμα Προσφοράς Διασύνδεσης 2003 του ΟΤΕ (εφεξής ΥΠΔ 2003)

- Πληροφορίες Τηλεφωνικού Καταλόγου (131) όπως αναφέρονται στο ΥΠΔ 2003 του ΟΤΕ

- Αριθμοί Έκτακτης Ανάγκης όπως αναφέρονται στο ΥΠΔ 2003 του ΟΤΕ

- Υπηρεσίες πρόσβασης Freephone / Οπερhone, όπως αναφέρονται στο ΥΠΔ 2003 του ΟΤΕ

- Φορητότητα Αριθμών

Οι τιμές που προτείνονται από το Σύμβουλο για τις ανωτέρω υπηρεσίες έχουν ως εξής:

a. Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο

1. Επισημαίνεται ότι τα ισχύοντα τιμολόγια για Τέλος Σύνδεσης και Μηνιαίο Πάγιο Πλήρωσ και Μεριζόμενης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο του ΟΤΕ, ορίσθηκαν από την ΕΕΤΤ με την 277/63/28.2.2003 (ΦΕΚ 331/B/2003), χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα του ΕΚΟΣ του ΟΤΕ σχετικά με τον προσδιορισμό των τελών PSTN, κάνοντας κατάλληλο συσχετισμό των αντίστοιχων υπηρεσιών, με τη σαφή επισήμανση ότι "δεν είναι κοστοστρεφείς βάσει μεθοδολογίας ΜΜΕΚ/ΤΚ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΕΕΤΤ 211/3/16.03.2001."

2. Με την ίδια απόφαση, (άρθρο 1.2), επιβλήθηκε στον ΟΤΕ η υποχρέωση να υποβάλλει άμεσα στην ΕΕΤΤ και πάντος εντός σαφούς τακτής προθεσμίας, εκ νέου τιμές για τις ανωτέρω υπηρεσίες, όπως αυτές θα προκύψουν μετά την ενσωμάτωση στο κοστολογικό του σύστημα των βελτιωτικών προτάσεων που επέβαλε η ΕΕΤΤ με την 266/95/1.11.2002, καθώς και κάθε υποστηρικτικό στοιχείο για την τεκμηρίωση της συμμόρφωσής του με τις ανωτέρω βελτιωτικές προτάσεις της ΕΕΤΤ.

3. Οι τιμές για τις ανωτέρω υπηρεσίες (Εφάπαξ Τέλος Σύνδεσης και Μηνιαίο Πάγιο Τέλος Πλήρως Αδεσμοποίητης και Μεριζόμενης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο του ΟΤΕ), όπως αυτές προσδιορίσθηκαν από το Σύμβουλο παρουσιάζονται στον κάτωθι Πίνακα.

4. Οι τιμές αυτές αφορούν το έτος 2003 και θα ισχύουν μέχρι τον καθορισμό από τον ΟΤΕ κοστοστρεφών τιμών, για τις εν λόγω υπηρεσίες, με βάση το κοστολογικό του σύστημα ΜΜΕΚ / ΤΚ, με την επιφύλαξη διαφορετικής Απόφασης της ΕΕΤΤ.

5. Ως προς τα υπόλοιπα τιμολόγια Πλήρως Αδεσμοποίητης και Μεριζόμενης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, παρατείνεται η διάρκεια εφαρμογής των τιμών που ορίσθηκαν με την ΕΕΤΤ 277/63/28.2.2003 (ΦΕΚ 331/B/2003).

Υπηρεσίες που εξετάσθηκαν	Τιμολόγια ελέγχου
Πλήρως Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο	
Εφάπαξ (Τέλος Σύνδεσης Πλήρως Αδεσμοποίητου Ενεργού Τοπικού Βρόχου)	36,12 €
Μηνιαίο πάγιο	10,5 €

Μεριζόμενη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο	
Εφάπαξ (Τέλος Σύνδεσης Μεριζόμενου Τοπικού Βρόχου)	47,04 €
Μηνιαίο πάγιο	5,25 €

β. Λοιπές Υπηρεσίες

Σύντομοι Κωδικοί	
3 μονάδες	3,7 eurocents
7 μονάδες χρέωσης	14,7 eurocents

Υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου (131)	
Κλήσεις προς αριθμούς έκτακτης ανάγκης	10,2 eurocents
Local	0,69 eurocents/min
Single	1,08 eurocents/min
Double	1,59 eurocents/min

Υπηρεσίες πρόσβασης freephone / οπερφόνε	
Local	0,69 eurocents/min
Single	1,08 eurocents/min
Double	1,59 eurocents/min

Φορητότητα Αριθμών	
Εφάπαξ τέλος ανά εγκεκριμένη αίτηση	7,00 €
Εφάπαξ τέλος ανά απορριφθείσα αίτηση	2,75 €

Αποφασίζει:

1. Αποδέχεται την εφαρμογή των λιανικών τιμών για τις Μισθωμένες Γραμμές, όπως αυτές αναφέρονται στον κάτωθι Πίνακα, με το σκεπτικό της παρούσης:

ΤΙΜΕΣ ΜΙΣΘΩΜΕΝΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ	Επίσιμο Κόστος ΜΗ εξαρτώμενο από απόσταση ανά γραμμή ανά δύο άκρα	Επίσιμο Κόστος εξαρτώμενο από απόσταση ανά Km ανά γραμμή
ΑΣΤΙΚΕΣ M1020_25	468€	12€
ΑΣΤΙΚΕΣ M1040	448€	11€
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ M1020_25	661€	4€
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ M1040	575€	4€
ΨΗΦΙΑΚΕΣ	Επίσιμο Κόστος ΜΗ εξαρτώμενο από απόσταση ανά γραμμή ανά δύο άκρα	Επίσιμο Κόστος εξαρτώμενο από απόσταση ανά Km ανά γραμμή
ΑΣΤΙΚΕΣ 2MB	2.930€	31€
ΑΣΤΙΚΕΣ 64KB	632€	8€
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ 2MB	5.009€	32€
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ 64KB	1.064€	4€

2. Αποδέχεται, σύμφωνα με το ανωτέρω σκεπτικό, τον υπολογισμό τιμών μισθωμένων γραμμών χονδρικής με τη μέθοδο του retail minus, χρησιμοποιώντας το ποσοστό του 6,4% στις ανωτέρω τιμές. Η παρούσα αποδοχή δεν περιορίζει την υποχρέωση του ΟΤΕ να ενεργεί με βάση τις διατάξεις περί ανταγωνισμού, αποφεύγοντας ιδίως πρακτικές συμπίεσης τιμών / περιθωρίου (Price / Margin squeeze).

3. Αποδέχεται την εφαρμογή των τιμών για την παροχή Τημηματικών Κυκλωμάτων, όπως αυτές αναφέρονται στον κάτωθι Πίνακα, με το σκεπτικό της παρούσης:

ΤΙΜΕΣ ΤΗΜΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΜΑΤΩΝ

ΤΗΜΗΜΑΤΙΚΑ ΚΥΚΛΩΜΑΤΑ	Επίσιμο Κόστος ΜΗ εξαρτώμενο από απόσταση ανά γραμμή ανά άκρα	Επίσιμο Κόστος εξαρτώμενο από απόσταση ανά Km ανά γραμμή
64 kbit/s μέχρι 5km	397€	6€
2 Mbit/s μέχρι 5 km	1858€	30€
34 Mbit/s μέχρι 2 km	22758€	361€
35 Mbit/s μέχρι 5 km	22758€	361€

Αποδέχεται, σύμφωνα με το ανωτέρω σκεπτικό, τον υπολογισμό του τέλους μισθωμένης γραμμής διασύνδεσης, σύμφωνα με την πρόταση του Συμβούλου, ως το ½ του τέλους χονδρικής μιας αντίστοιχης μισθωμένης γραμμής 2 Mbit/s.

4. Αποδέχεται με βάση το ανωτέρω σκεπτικό, τις ακόλουθες τιμές για τις υπηρεσίες Single & Double transit και προεπιλογής φορέα για το έτος 2003:

- Single transit: 0,64 eurocents/min
- Double transit: 0,86 eurocents/min
- Προεπιλογή φορέα ανά αίτηση: 7,98 euro

5. Αποδέχεται με βάση το ανωτέρω σκεπτικό τις τιμές που κατωτέρω Πίνακα για τις υπηρεσίες Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο καθώς και για τις Υπόλοιπες Υπηρεσίες, όπως αναφέρονται στο ΥΠΔ 2003 του ΟΤΕ, με την επισήμανση ότι:

α. Τα αποτελέσματα των εν λόγω υπηρεσιών δεν προκύπτουν από το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ με τη μεθοδολογία του Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους και βάση το Τρέχον Κόστος (ΜΜΕΚ / ΤΚ),

β. Ο ΟΤΕ καλείται να ενσωματώσει τα εν λόγω προϊόντα στο κοστολογικό του σύστημα, για τον υπολογισμό των τελών του έτους 2004.

ΤΙΜΕΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΒΡΟΧΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Υπηρεσίες που εξετάσθηκαν	Τιμολόγια ελέγχου
Πλήρως Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο Εφάπαξ (Τέλος Σύνδεσης Πλήρως Αδεσμοποίητου Ενεργού Τοπικού Βρόχου)	36,12 €
Μηνιαίο Πάγιο	10,5 €

Μεριζόμενη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο Εφάπαξ (Τέλος Σύνδεσης Μεριζόμενου Τοπικού Βρόχου)	47,04 €
Μηνιαίο Πάγιο	5,25 €

Σύντομοι Κωδικοί 3 μονάδες 7 μονάδες χρέωσης	eurocents 3,7 14,7
--	--------------------------

Υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου (131)	10,2
Κλήσεις προς αριθμούς έκτακτης ανάγκης	Eurocents/min 0,69 1,08 1,59

Κλήσεις προς αριθμούς έκτακτης ανάγκης	Eurocents/min 0,69 1,08 1,59
Υπηρεσίες πρόσβασης freephone / onephone	Eurocents/min 0,69 1,08 1,59

Φορητόπτη Αριθμάν	
Εφάπαξ τέλος ανά εγκεκριμένη αίτηση	7,00 €
Εφάπαξ τέλος ανά απορριφείσα αίτηση	2,75 €

6. Σε συνέχεια της παρούσας, και με βάση τις σχετικές προτάσεις του Συμβούλου, όπως αυτές αναφέρονται στα Παραδοτέα του έργου, η ΕΕΤΤ επιφυλάσσεται να εκδώσει άμεσα Απόφαση σχετικά με τις τροποποιήσεις / βελτιώσεις επί των κοστολογικών συστημάτων του ΟΤΕ τις οποίες θα πρέπει να υλοποιήσει για τον υπολογισμό των τιμών 2004.

7. Τα ανωτέρω δεν περιορίζουν σε τίποτα την εφαρμογή του Ν. 703/1977, όπως ισχύει.

8. Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 5 Δεκεμβρίου 2003

Ο Πρόεδρος
ΕΜΜ. Α. ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ

Αριθ. 301/30 (3)

Λήψη απόφασης επί της Πρότασης του ΟΤΕ σχετικά με τη "Νέα Τιμολογιακή Πολιτική ΟΤΕ για τη Σταθερή Τηλεφωνία - 2003".

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΕΕΤΤ)

Έχοντας υπόψη:

α. το Νόμο 2867/2000 "Οργάνωση και Λειτουργία των

Τηλεπικοινωνιών και άλλες Διατάξεις" (ΦΕΚ 273/A/2000),

β. Το Ν. 703/1977 "Περί ειλέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού" (ΦΕΚ 278/A/1977), όπως ισχύει τροποποιηθείς,

γ. Το Π.Δ. 165/1999 "Τροποποίηση του Ν. 2246/1994, όπως εκάστοτε ισχύει, σε συμμόρφωση: α) προς την Οδηγία 97/33/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη Διασύνδεση στο χώρο των Τηλεπικοινωνιών, προκειμένου να διασφαλιστεί Καθολική Υπηρεσία και Διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) και β) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/61/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 97/33/EK, σε ό,τι αφορά την Φορητότητα των Αριθμών και την Προεπιλογή Φορέα" (ΦΕΚ 159/A/1999),

δ. Το Π.Δ. 181/1999 "Προσαρμογή στην Οδηγία 98/10/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) στη Φωνητική Τηλεφωνία και για την καθολική υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον", (ΦΕΚ 170/A/1999),

ε. ΕΕΤΤ 277/63/28.2.2003 Αποτελέσματα Κοστολογικού Ελέγχου Τιμολογίων Πλήρως Αδεσμοποίητης και Μεριζόμενης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο του ΟΤΕ ΑΕ / Δημοσίευση Νέων Τιμών, (ΦΕΚ 331/B/2003),

σ. την ΕΕΤΤ 277/64/28.2.2003 "Κανονισμός Διαδικασίας Ελέγχου και Υποχρεώσεις Δημοσιότητας Τιμολογίων Παρόχων Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών ή / και Δικτύων" (ΦΕΚ 514/B/2.5.2003),

ζ. την απόφαση της ΕΕΤΤ 299/46/24.11.2003 "Αποτελέσματα κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) έτους 2003 (με απολογιστικά στοιχεία 2001) για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες",

η. την απόφαση της ΕΕΤΤ 300/47/5.12.2003 "Ολοκλήρωση Κοστολογικού Ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος ΑΕ (ΟΤΕ) έτους 2003 (με βάση Απολογιστικά Στοιχεία 2001) - Έγκριση Τελικών Αποτελεσμάτων",

θ. το παραδοτέο του Ελεγκτή σχετικά με τις λοιπές υπηρεσίες, όπως αυτό υποβλήθηκε στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου, την 3/12/2003, με αριθμό πρωτοκόλλου 26163/3.12.2003.

ι. την ΕΕΤΤ 291/69/28.8.2003 Κλήση σε Ακρόαση της Εταιρείας "Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)" για διερεύνηση παραβάσεων διατάξεων της Τηλεπικοινωνιακής Νομοθεσίας και των Κανόνων του Ανταγωνισμού (άρθρο 2 του Ν. 703/77, ιδίως των περιπτώσεων α και δ) με την επιβολή υποχρέωσης αποκλειστικής προμήθειας από τον ΟΤΕ Α.Ε. τερματικού εξοπλισμού: ADSL για την παροχή Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω ADSL Προσβάσεων, και ISDN για την παροχή από τον ΟΤΕ ISDN σύνδεσης,

ια. την 86/573351/12.11.2003 επιστολή ΟΤΕ (ΕΕΤΤ 24654/14.11.2003), Νέα Τιμολογιακή Πολιτική ΟΤΕ για τη σταθερή τηλεφωνία-2003, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την 86/598271/8.12.2003 επιστολή του ίδιου (ΕΕΤΤ 26570/8.12.2003),

ιβ. την 25454/Φ.305/25.11.2003 επιστολή ΕΕΤΤ προς ΟΤΕ, ιγ. την 25620/Φ.305/26.11.2003 επιστολή ΕΕΤΤ προς ΟΤΕ, ιδ. την 86/573495/28.11.2003 επιστολή ΟΤΕ (ΕΕΤΤ 25923/28.11.2003),

ιε. την 26730/Φ.305/9.12.2003 επιστολή ΕΕΤΤ προς ΟΤΕ, ιστ. την 36/572699/11.12.2003 επιστολή ΟΤΕ προς ΕΕΤΤ,

ιζ., το από 12.12.2003 Παραδοτέο του Συμβούλου (Analysys - Grant Thornton) με 27074/12.12.2003,

ιη. το γεγονός ότι η παρούσα κατάσταση της αγοράς στην Ελλάδα και η λειτουργία του ΟΤΕ επιβάλλουν την επιλογή της μείωσης των χονδρικών τιμών του ΟΤΕ, όπου αυτές ορίζονται κοστοστρεφώς, αντί της αύξησης των τιμών λιανικής που καταβάλλουν οι τελικοί καταναλωτές, για την εξασφάλιση επαρκούς περιθωρίου για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού,

ιθ. το γεγονός ότι η τηλεπικοινωνιακή αγορά στην Ελλάδα βρίσκεται σε ένα μεταβατικό στάδιο δημιουργίας συνθηκών πλήρους ανταγωνισμού, κάτιο το οποίο επιβάλλει την λήψη υπόψη των ιδιαζουσών συνθηκών της ελληνικής αγοράς και επιτρέπει τη σταδιακή προσέγγιση αυτού του στόχου,

κ. την Εισήγηση της αρμόδιας Επιτροπής της ΕΕΤΤ 3865/Φ.600/12.12.2003,

κα. το γεγονός ότι η εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, και ύστερα από προφορική εισήγηση και των Προεδρου και Αντιπροέδρου (Δημητρόπουλου), αποφασίζει:

I. ΑΣΤΙΚΗ-ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ

1. ΑΣΤΙΚΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ

Η χρέωση για τα δύο πρώτα λεπτά ομιλίας, για τις επιμέρους ζώνες χρέωσης (καθημερινές - ημέρα (8:00 - 20:00), καθημερινές - βράδυ (20:00 - 8:00), Σάββατο, Κυριακή), ορίζεται σε 2,6 ευρωλεπτά / ανά λεπτό, με χρέωση ανά μονάδα διάρκειας ενός λεπτού.

Η χρέωση μετά τα δύο (2) πρώτα λεπτά ομιλίας γίνεται ανά δευτερόλεπτο, σύμφωνα με τις παρακάτω χρεώσεις:

- Καθημερινές - ημέρα: 0,04333€ λεπτά / δευτερόλεπτο
- Καθημερινές - βράδυ: 0,04167€ λεπτά / δευτερόλεπτο
- Σάββατο: 0,04167€ λεπτά / δευτερόλεπτο
- Κυριακή: 0,04000€ λεπτά / δευτερόλεπτο

2. ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ

Η υπεραστική τηλεφωνία την Κυριακή χρεώνεται όπως η αστική της Κυριακής.

Η χρέωση της υπεραστικής τηλεφωνίας κατά τις υπόλοιπες ημέρες της εβδομάδας γίνεται ανά μονάδα, με τιμή μονάδας 2,6 ευρωλεπτά.

Η μονάδα διαρκεί:

- 25 δευτερόλεπτα, καθημερινές, κατά τη διάρκεια της ημέρας,
- 28 δευτερόλεπτα, καθημερινές, το βράδυ,
- 28 δευτερόλεπτα το Σάββατο.

Μετά την πάροδο της χρονικής διάρκειας της πρώτης μονάδας, η χρέωση γίνεται ανά δευτερόλεπτο, ως εξής:

- Καθημερινές - ημέρα: 0,10333€ λεπτά / δευτερόλεπτο
- Καθημερινές - βράδυ: 0,09167€ λεπτά / δευτερόλεπτο
- Σάββατο: 0,09167€ λεπτά / δευτερόλεπτο

II. ΠΑΓΙΟ

1. Η τιμή του παγίου PSTN ορίζεται σε 10,63€, σύμφωνα με την ΕΕΤΤ 299/64/24.11.2003. Υπάρχει η δυνατότητα ο Πάροχος να προσφέρει τη συγκεκριμένη υπηρεσία σε μικρότερη τιμή, υπό την αίρεση, ότι δεν περιορίζεται εξ αυτού ο ανταγωνισμός.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο ΟΤΕ επιλέξει σύμφωνα με τα παραπάνω κατώτερη τιμή για το Πάγιο, η επιλογή του αυτή πρέπει να αντανακλάται αναλογικά και στην ισχύουσα τιμή του Μηνιαίου Παγίου Πλήρως Αδεσμοποίητου και Μεριζόμενου Τοπικού Βρόχου, όπως αυτή προσδιορίζεται στην ΑΠ ΕΕΤΤ 300/47/5.12.2003.

2. Η τιμή του παγίου ISDN / BRA ορίζεται σε 18,11€ Διθέντος ότι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ΕΕΤΤ 299/64/24.11.2003, η συγκεκριμένη τιμή, ενδέχεται να αντικείται στις διατάξεις περί ανταγωνισμού και εφόσον αυτό επιβεβαιωθεί από την ΕΕΤΤ, η ανωτέρω τιμή θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα, και η νέα τροποποιημένη τιμή θα ισχύσει αναδρομικά. Υπάρχει η δυνατότητα ο Πάροχος να προσφέρει τη συγκεκριμένη υπηρεσία σε μικρότερη τιμή, υπό την αίρεση, ότι δεν περιορίζεται εξ αυτού ο ανταγωνισμός.

III. ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΟΓΚΟΥ / ΚΙΝΗΣΗΣ

1. Οι προτεινόμενες από τον ΟΤΕ εκπτώσεις όγκου κίνησης όπως περιγράφονται στους ακόλουθους πίνακες γίνονται αποδεκτές με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κατώφλια	Αστική	Υπεραστική	Σταθερό προς Κινητό
Ανά είδος κιλήσης	(3 αριθμοί)	(3 αριθμοί)	(2 αριθμοί)
€/μήνα			Μερίδιο ΟΤΕ
0-6	-3%	-5%	-8%
6-9	-5%	-8%	-10%
>9	-7%	-13%	-12%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Σύνολο διμηνιαίου τζίρου αστικής ανά σύνδεση	Έκπτωση	Σύνολο διμηνιαίου τζίρου υπεραστικής ανά σύνδεση	Έκπτωση
Έως 129,99€	6%	Έως 29,99€	6%
130-499,99€	8%	30-99,99€	8%
500-999,99€	10%	100-199,99€	10%
>1000€	12%	>200€	13%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Σύνολο μηνιαίου τζίρου αστικής ανά ενιαίο λογαριασμό	Έκπτωση	Σύνολο μηνιαίου τζίρου υπεραστικής ανά ενιαίο λογαριασμό	Έκπτωση	Σύνολο μηνιαίου τζίρου διεθνούς ανά ενιαίο λογαριασμό	Έκπτωση
Έως 1399,99€	5%	Έως 599,99€	7%	Έως 999,99€	10%
1400-3499,99€	7%	600-1499,99€	9%	1000-1999,99€	12%
3500-6999,99 €	9%	1500-2999,99€	11%	2000-4999,99 €	14%
7000-13999,99€	11%	3000-5999,99 €	13%	5000-9999,99 €	16%
>14000€	13%	>6000€	16%	>10000€	18%

Οι εκπτώσεις του πίνακα 1 απευθύνονται σε οικιακούς χρήστες. Οι εκπτώσεις του πίνακα 2 απευθύνονται σε επιχειρησιακούς πελάτες και συνοδεύονται με εφάπαξ χρέωση τέλους 10€.

Οι εκπτώσεις του πίνακα 3 απευθύνονται στους μεγάλους εταιρικούς πελάτες του ΟΤΕ και συνοδεύονται με εφάπαξ χρέωση 50€.

Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη εγγραφή συνδρομητή στις εκπτώσεις δύο ή και των τριών πινάκων. Κάθε Συνδρομητής μπορεί να επωφεληθεί από τις εκπτώσεις ενός μόνο εκ των τριών Πινάκων.

2. Οι εκπτώσεις του Πίνακα 1 εφαρμόζονται ως έχουν.

Αντίθετα, στις εκπτώσεις των Πινάκων 2 και 3 και δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν προσκόμισε αναλυτικά στοιχεία για οικιακούς και εταιρικούς πελάτες ώστε να εκτιμηθεί η επίπτωση των προτεινόμενων από τον ΟΤΕ εκπτώσεων στον ανταγωνισμό και ιδίως στους εταιρικούς πελάτες, τίθεται άνω όριο εκπτωσης 6% για την αστική τηλεφωνία και 8% για την υπεραστική τηλεφωνία. Οι προτεινόμενες εκπτώσεις των πινάκων 2 και 3 θα επανεξεταστούν μετά την υποβολή από τον ΟΤΕ των απαιτούμενων στοιχείων, όπως προβλέπονται στην παρούσα (παράγραφος VI, υποπαράγραφος 3)

IV. ΚΛΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΙΝΗΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

1. Για τις κλήσεις προς κινητά τηλέφωνα το ισχύον τέλος παρακράτησης του ΟΤΕ ανέρχεται σε 5 € λεπτά / το λεπτό, με χρέωση ανά μονάδα.

Το κοστοστρεφές τέλος παρακράτησης για κλήσεις προς κινητά, όπως προέκυψε από τον κοστολογικό έλεγχο, ανέρχεται σε 2,65 € λεπτά / λεπτό (συμπεριλαμβανομένων των επισφαλειών).

2. Ενόψει των ιδιαζουσών συνθηκών της ελληνικής αγοράς και στα πλαίσια του μεταβατικού σταδίου εξισορρόπησης των τιμών και δημιουργίας συνθηκών πλήρους ανταγωνισμού, κρίνεται σκόπιμη η σταδιακή προσέγγιση της κοστοστρεφούς τιμής για τερματισμό κλήσεων από σταθερό δίκτυο ΟΤΕ σε κινητά δίκτυα.

Ως εκ τούτου το τέλος παρακράτησης για τερματισμό κλήσεων που εκκινούν από το δίκτυο του ΟΤΕ σε κινητά δίκτυα ορίζεται σε 4 € λεπτά / το λεπτό, με χρέωση ανά δευτερόλεπτο και ελάχιστη χρέωση: 30 δευτερόλεπτα.

V. ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΙΣΘΩΜΕΝΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

Το κόστος σύνδεσης μισθωμένων γραμμών είναι το ακόλουθο:

ΠΙΝΑΚΑΣ: ΚΟΣΤΟΣ ΛΙΑΝΙΚΗ ΓΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗ ΑΝΑ ΑΚΡΟ

	2003
ΨΗΦΙΑΚΕΣ - ΑΣΤΙΚΕΣ	
64 Kbit/s	€465
2 Mbit/s ΑΔΟΜΗΤΗ	€930
2 Mbps ΔΟΜΗΜΕΝΗ	€1.550
ΨΗΦΙΑΚΕΣ - ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ	
64 Kbit/s	€465
2 Mbit/s ΑΔΟΜΗΤΗ	€1.240
2 Mbps ΔΟΜΗΜΕΝΗ	€1.550
ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ - ΑΣΤΙΚΕΣ 2 - ΣΥΡΜΑΤΕΣ	
ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€403
ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€562
ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ - ΑΣΤΙΚΕΣ 4 - ΣΥΡΜΑΤΕΣ	
ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€806
ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€1.124

ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ - ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ 2 - ΣΥΡΜΑΤΕΣ	
ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€965
ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€1.206
ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ - ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ 4 - ΣΥΡΜΑΤΕΣ	
ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€1.206
ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€1.609
ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ - ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ 6 - ΣΥΡΜΑΤΕΣ	
ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€1.609
ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	€2.012

VI. ΤΙΜΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ (τέλη διασύνδεσης (local, single tandem, double tandem), μισθωμένες γραμμές χονδρικής)

1. Για την αποφυγή συμπίεσης περιθωρίου (Margin squeeze) και την εξασφάλιση του ανταγωνισμού στην αγορά, οι τιμές των υπηρεσιών διασύνδεσης και μισθωμένων γραμμών που παρέχονται από τον ΟΤΕ σε επίπεδο χονδρικής, όπως αυτές προέκυψαν από τον κοστολογικό έλεγχο (σχετ. ζ, η, θ) πρέπει να μειωθούν κατά ποσοστό 4% τουλάχιστον.

2. Ο ΟΤΕ υποχρεούται να διαμορφώσει τιμές χονδρικής που θα αντικατοπτρίζουν τις προτεινόμενες ζώνες χρέωσης των λιανικών του τιμολογίων και να υποβάλλει αυτές προς έγκριση στην ΕΕΤΤ εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας. Οι υποβαλλόμενες τιμές χονδρικής πρέπει να περιλαμβάνουν ξεχωριστές χρεώσεις για τις αντίστοιχες ζώνες χρέωσης των λιανικών τιμολογίων (καθημερινές - ημέρα, καθημερινές - βράδυ και Σάββατο, Κυριακή). Από την έγκριση τους, οι ανωτέρω τιμές χονδρικής θα ισχύσουν αναδρομικά από την ημερομηνία εφαρμογής των λιανικών τιμολογίων.

3. Το σύνολο των ανωτέρω τιμών, όπως θα εφαρμοσθούν από τον ΟΤΕ, θα πρέπει να ελέγχονται, ώστε να βεβαιώνεται και απολογιστικά η συμβατότητά τους με τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Για το σκοπό αυτό ο ΟΤΕ υποχρεούται να παρέχει στην ΕΕΤΤ, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα, όλα τα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τον έλεγχο της συμβατότητας των εφαρμοζόμενων τιμών με τους κανόνες περί ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών. Ειδικά αλλά όχι περιοριστικά, οφείλει να υποβάλλει το σύνολο των στοιχείων που ζητήθηκαν από τον ΟΤΕ με τις από 25/11, 26/11 και 9/12/2003 επιστολές της ΕΕΤΤ (σχετ. ιβ, ιγ και ιε).

VII. ΧΡΟΝΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ

1. Τα λιανικά τιμολόγια εφαρμόζονται από τη θέση σε ισχύ της παρούσας.

2. Ο ΟΤΕ υποχρεούται να υποβάλλει τα χονδρικά τιμολόγια προς έγκριση στην ΕΕΤΤ εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας.

3. Οι τιμές χονδρικής, όπως αυτές θα εγκριθούν από την ΕΕΤΤ, θα ισχύσουν αναδρομικά από την ημερομηνία εφαρμογής των λιανικών τιμολογίων.

4. Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 15 Δεκεμβρίου 2003

Ο Πρόεδρος
ΕΜΜ. Α. ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- [1] Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), *Πολιτική Ανταγωνισμού και Ρυθμιστική Πολιτική: Τα οικονομικά των Ρυθμιστικών Παρεμβάσεων σε Αγορές με Μονοπωλιακή Δύναμη, Εκδόσεις Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα.*
- [2] Βέττας Ν. και Γ. Κατσουλάκος (2004), *Ανάλυση της Αγοράς «των διαθέσιμων Τοπικών ή / και Εθνικών Τηλεφωνικών Υπηρεσιών που παρέχονται σε Σταθερή Θέση για Μη-Οικιακούς Πελάτες» σύμφωνα με τις Επιταγές της Οδηγίας Πλαισίου 2002/21/EK για την EETT.*
- [3] Γάτσιος Κ. (1998), «Ρυθμιστική Πολιτική», Κεφ. 2 (σ. 35-60), στο Ι. Κατσουλάκος (επιμ.) *Μικρο-οικονομική Πολιτική: Μέτρα και Εφαρμογές.*
- [4] Κατσουλάκος Γ. (1998), *Μικρο-οικονομική Πολιτική: Μέτρα και Εφαρμογές, Εκδόσεις Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα.*
- [5] Κατσουλάκος Γ. (Νοέμβριος 2003), *Βιομηχανική Οργάνωση και Πολιτική Πανεπιστημιακές Σημειώσεις.*
- [6] Κατσουλάκος Γ. (Μάρτιος 2004), *Στρατηγικές Επιχειρηματικές Αποφάσεις και Πολιτική Ανταγωνισμού: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις.*
- [7] Κιουλαφά Κ.Ε (1994), *Ο Τομέας των Τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα - Προβλήματα και Προοπτικές, ΙΟΒΕ*
- [8] Μπήτρος Γ. και Κ. Χριστόπουλος (1998), *Ρυθμιστική Πολιτική Οροφής Τιμής για τις Ελληνικές Τηλεπικοινωνίες, από το έργο Αρχές Κοστολογίων - Τιμολογίων, παραδοτέο Πέμπτης Φάσης.*
- [9] *Σταθερή και κινητή τηλεφωνία, ICAP, Δεκέμβριος 2001.*
- [10] *Οι τηλεπικοινωνίες στην εποχή της απελευθέρωσης, Οικονομικός Ταχυδρόμος, 30 Νοεμβρίου 2002.*
- [11] *Ο ανταγωνισμός στις τηλεπικοινωνίες: γιατί, πως;, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1998, Λουξεμβούργο.*

Ξενόγλωσση

- [1] Armstrong M. and J. Vickers (1993), *Price discrimination, competition and regulation, Journal of Industrial Economics, 41(4): 335-360.*
- [2] Averch H. and L. Johnson (1962), *Behavior of the firm under regulatory constraint, American Economic Review, 52(5): 1053-1069.*

- [3] Bailey E. (1974), *Innovation and regulation*, Journal of Public Economics, 3: 285-295.
- [4] Baron D. and D. Besanko (1984), *Regulation, assymetric information and auditing*, Rand Journal of Economics, 15(4): 447-471.
- [5] Boylaud O. and Nicoletti G. (2000), *Regulation, Market Structure and Performance in Telecommunications*, OECD, Paris.
- [6] Cave E.M., Majumdar S.K and E. Vogelsang (2003). *Handbook of Telecommunications economics*, vol. 1:structure, regulation and competition, North Holland, Amsterdam.
- [7] Courcoubetis C. and Weber R. (2003), *Pricing Communication Networks: Economics, Technology and modelling*, Wiley, Cambridge.
- [8] Hurst C. (1992), *Telecommunications in Central and Eastern Europe, International Comparisons and Economic Issues*, European Investment Bank, Luxemburg.
- [9] Intven H., Oliver J. and E. Sepulveda (2001), *Telecommunications regulation handbook*, World Bank
- [10] Joskow P.L. (1973), *Pricing decisions of regulated firms: a behavioural approach*, Bell Journal of Economics 4(1): 118-140.
- [11] King S.P. (1999), *Price discrimination, seperation and access: Protecting competition or protecting competitors?*, Australian Journal of Management, 24(1): 21-35.
- [12] Laffont J.-J. and J. Tirole (2000), *Competition in Telecommunications*, MIT Press.
- [13] Leland H. (1974), *Regulation of natural monopolies and the fair rate of return*, Bell Journal of Economics, 5: 3-15.
- [14] Noam E.M. (1983), *Telecommunications regulation today and tomorrow*, Law and Business, New York.
- [15] Intven H., Oliver J. and E. Sepulveda (2000), *Telecommunications regulation handbook: Overview of Telecommunications Regulation*, module 1, provided by the InfoDev programme of the World Bank.
- [16] Intven H., Oliver J. and E. Sepulveda (2000), *Telecommunications regulation handbook: Universal Service*, module 6, provided by the InfoDev programme of the World Bank
- [17] Intven H., Oliver J. and E. Sepulveda (2000), *Telecommunications regulation handbook: Licencing Telecommunications Services*, module 2, provided by the InfoDev programme of the World Bank.
- [18] Posner R. (1971), *Taxation by regulation*, Bell Journal of Economics, 2: 22-50.
- [19] Rohlfs J. (1974), *A theory of independent demand for a communications service*, Bell Journal of Economics 5: 16-37

- [20] Sappington D.E. and Weisman D.L (1996), *Designing Incentive Regulation for the Telecommunications Industry*, MIT, Cambridge.
- [21] Stigler G. (1971), *The theory of economic regulation*, Bell Journal of Economics, 2: 3-21.
- [22] *Competition aspects of interconnection agreements in the telecommunications sector* (1995), final report to the European Commission.
- [23] *Telecommunications:Liberilized services* (1998), Office for Official Publications of the European Communities, Luxemburg.

